

RJEČNIK

HRVATSKO-SLOVENSKI.

ZA SLOVENSKE SVOJE ČLANOVE

IZDALA

MATICA HRVATSKA.

ZAGREB.

Naklada „Matice Hrvatske“.

1887.

RIEČNIK

66932

HRVATSKO-SLOVENSKI

August

SV. SLOVENSKE ŠKOLE GLAVNE

LIBRARY

MATICO - K. A.

03001240

Ovaj rječnik napisao je *prof. dr. A. Musić*, a „Matica Hrvatska“ namjenjuje ga evo slovenskim članovom svojim. Videći naime, da svakom godinom sve više Slovenaca k njoj pristupa, smatrala je „Matica Hrvatska“ svojom dužnošću, da im poda sredstvo za lakše i bolje razumijevanje svojih knjiga. *Ovaj rječnik dobit će na dar svaki Slovenac, kad se među članove njezine upiše.* Osim toga može ovaj rječnik poslužiti još i toj svrsi, da hrvatsku književnost u obće učini Slovincem lakše pristupnom. Medjusobno upoznavanje može samo učvrstiti onu liepu slogu, koja od vajkada spaja hrvatsku i slovensku braću, duševna sveza s najbližom braćom može samo podati nove snage u borbi za sretniju budućnost. Naročito mogu Slovenci prema čišćemu i naprednijemu hrvatskomu jeziku svoj književni jezik obrazovati, a bujnije razvita književnost hrvatska može im naknadjavati ono, čega sami u svojoj književnosti još nemaju, i biti primjerom, za kojim se i oni mogu povoditi. Osobitu vriednost za Slovence ima znanstvena književnost hrvatska, naročito sada, kad se slovenskomu jeziku stalo širiti područje u školi i uredu, koji je hrvatski jezik već odavno osvojio.

Ali prije svega namijenjen je ovaj rječnik, kako je spomenuto, slovenskim članovom „Matice Hrvatske“, da mogu lakše i bolje razumijevati knjige, koje im ona podaje, a među njimi naročito i narodne pjesme, koje će doskora početi izdavati, zašto su i običnije turske rieči (zvjezdicom označene) u rječnik primljene. U tom smislu neka se rječnik i prosudjuje. Nema sumnje, da će se rječnik gdje komu činiti premalen, gdje komu preobširan, a riedko će tko pomisliti, koliko je truda trebalo, dok se i takav sastavio. No nedostatci, bez kojih takav *pokušaj* ne može biti, uklonit će se moći samo s pomoću onih, kojim je rječnik namijenjen. Zato „Matica Hrvatska“ moli svakoga, *tko* čitajući hrvatske (a napose

„Matičine“) knjige s ovim rječnikom u njemu ma kakav nedostatak nadje (naročito ako koje rieči nema), da ga ili tajniku „Matice Hrvatske“ ili sastavljaču rječnika priobči, da se, ako igda do II. izdanja dodje, može izpraviti.

Što se pojedinosti tiče, valja naročito ovo pripomenuti :

1. U rječniku nema rieči, koje se po uvodnih pravilih lako razumiju; n. pr.: *kupac* (10.), *muž* (9.), *dug* (15.) itd.

2. Rieči sastavljene s priedlozi primljene su samo one, kojim se značenje od značenja prostih znatnije razlikuje; na primjer: *potvoriti*, *razpitati*.

3. Niesu primljene one izvedene rieči, koje se po onoj rieči, od koje su izvedene, mogu lako razumjeti na primjer: *dosadan* od *dosada*.

4. Riedko se nalaze glagoli i u imperfektivnom (nedovršnom) i u perfektivnom (dovršnom) obliku, nego je uzet onaj oblik, koji je običniji.

5. Gdje kojim riečim kazano je značenje ili samo njemačkom riečju ili pored slovenske još i njemačkom; to je učinjeno tada, kad slovenske rieči u takom značenju u obće nema (niti bi se lako mogla načiniti) ili, ako ima, ne označuje dovoljno oštro značenja hrvatskoj rieči.

Nacrt slovnice hrvatske izporedjene sa slovenskom, koji se pred rječnikom nalazi, ako i jest kratak, sadržava ipak najznatnije razlike između hrvatskoga i slovenskoga jezika te će Slovincu, koji počinje hrvatski čitati, dobro doći, a poslije toga bit će najbolja hrvatska slovnica za Slovence marljivo čitanje hrvatskih knjiga.

Izpunjujući evo „Matica Hrvatska“, što je slovenskim članovom svojim odavna obećala, želi samo još, da bi ovo djelce urodilo liepim plodom na sreću jednoga i drugoga plemena.

U Zagrebu mjeseca rujna god 1887.

Odbor „Matice Hrvatske“.

Kratek načrt hrvatske slovnice primerjene s slovensko.

Splošne opombe.

1. Hrvati in Srbi, kateri so skupa *en narod* ter govorijo *en jezik*, štejejo okolo 6 milijonov duš in stanujejo po Hrvatskeji, Slavoniji, Dalmaciji, vzhodnej Istri, Bosni, Hercegovini, Črnej gori, Starej Srbiji, Srbiji in južnej Ogrskeji.

2. Hrvatski jezik se deli:

a) po besedi, katero rabi za slovensko *kaj*, na tri narečja: *štokavsko* (vzhodno in južno) rabi *što*, *čakavsko* (jugozahodno, primorsko) rabi *ča*, a *kajkavsko* (zahodno) rabi *kaj*;

b) po glasu, katerega ima za tisti slovenski *e*, ki se po Dolenjskem izgovarja kakor *ej* (staroslovenski *ę*), deli se zopet na tri narečja: *jekavsko* (južno) ima *ie* (*ije*) ali *je* (v. 8.): *cviet* (*cvijet*), *vrieme* (*vrijeme*), *djelo*; *ekavsko* (vzhodno) ima *e*: *cvēt*, *vrēme*, *dēlo*; *ikavsko* (zahodno) ima *i*: *cvīt*, *vrīme*, *dīlo*.

Štokavci so na jugu jekavci, na vzhodu ekavci, na zahodu ikavci; čakavci so ikavci; kajkavci so ekavci.

Književno je *štokavsko jekavsko* (hercegovinsko) narečje. Vendar večina Srbov še vedno rajše rabi *ekavsko* kakor pa *jekavsko* narečje (ker se v njihovih književnih središčih, v Belem gradu in Novem sadu, ekavski govori).

3. Hrvatski jezik se piše z latinico in cirilico, in sicer rabijo latinico Hrvati, cirilico pa Srbi. Tukaj so postavljena cirilska pismena v svojem posebnem redu, a latinska jim kažejo pomen:

А а (a), Б б (b), В в (v), Г г (g), Д д (d), Ё ё (dj),
 Е е (e), Ж ж (ž), З з (z), И и (i), Ј ј (j), К к (k), Л л (l),
 Љ љ (lj), М м (m), Н н (n), Њ њ (nj), О о (o), П п (p),
 Р р (r), С с (s), Т т (t), Ћ ћ (ć), У у (u), Ф ф (f), Х х (h),
 Ц ц (c), Ч ч (č), Џ џ (dž), Ш ш (š).

V novejšem času rabijo nekteri pisatelji v latinici ta le
 posebna (Daničićeva) pismena :

Đ đ	za cir.	Ђ ђ	lat.	Dj dj,
Ѓ ѓ	" "	Ї и	" "	Dž dž,
Љ л	" "	Љ љ	" "	Lj lj,
Њ њ	" "	Њ њ	" "	Nj nj.

4. Hrvatski jezik ima tedaj razun vseh glasov, ktere
 ima tudi slovenski jezik, še tri posebne glasove: *ć*, *dj* (ali *gj*)
 in *dž*. *Ć* se izgovarja kakor *tj* stopljeno v en glas, *dj* (ali *gj*)
 kakor *dj* ravno tako stopljeno v en glas, *dž* se nahaja na-
 vadno v tujih (turških) besedah.

5. Glas *h* se po nekterih (vzhodnih) krajih slabo ali
 celo nikakor ne čuje. Tako se n. pr. govori: *ladno* (hladno),
muha (muha), *kru* (kruh). Izgubljeni *h* nadomestujejo radi drugi
 glasovi, posebno *v* ali *j*, n. pr. *muva*, *kuvati* (kuhati), *kruv*,
tijo (tiho). Včasih se tudi v knjigi kaka beseda v takej obliki
 nahaja.

6. Hrvatski jezik se piše na dva načina: ali se gleda
 na izpeljavo besed (*etimologijska* pisava) ali pa se piše, kakor
 se govori (*eufonijska* pisava). Tukaj sledi nekoliko besed
 v eufonijskeji in etimologijskeji obliki: *opkopati*: *obkopati*,
othraniti: *odhraniti*, *zbor*: *sbor*, *rascvasti se*: *razcvasti se*,
rašćistiti: *razčistiti*, *rašljutiti*: *razljutiti*, *nužno*: *nužno*, *ostu-*
piti: *odstupiti*, *gozba*: *gostba*, *oca*: *otca*, *žalosna*: *žalostna*,
rasuti: *razsuti*.

Srbi pišejo eufonijski, Hrvati večji del etimologijski, ven-
 dar se tudi pri Hrvatih eufonijska pisava zmirom bolj širi.

7. Hrvatski jezik ima štiri naglaske, dva za dolge
 zloge, in sicer *˘* (jaki dolgi) in *˙* (slabi dolgi), dva pa za

kratke, in sicer *˘* (jaki kratki) in *˘˘* (slabi kratki). Prve tri ima tudi slovenski jezik; n. pr. *bôg*, *móča*, *sôm*. Slabega kratkega naglasaka pa slovenski jezik ne pozna, a v hrvatskem se loči od jakega kratkega tako kakor slabi dolgi od jakega dolgega, n. pr. *kòza*.

V hrvatskem jeziku se naglašujejo besede bolj pri početku kakor pa v slovenskem. Na zadnjem zlogu ni naglašena nobena hrvatska beseda. Razun tega morejo biti v hrvatskem tudi nenaglašeni zlogi dolgi (vendar samo za naglašanim zlogom, ne pred njim; znak dolgosti je tudi *˘*), kar v slovenskem ni mogoče: *pěpeo* (slov. *pepěl*), *djèvica* (devica), *rázprava* (razpráva), *nástup* (nastöp), *gospòdár* (gospodár), 2. padež *gospodára* (gospodárja), *ràzbijámo* (razbíjamo).

Razločki mej hrvatskim in slovenskim jezikom.

A. Glasovi.

1. Samoglasniki.

8. Za tisti slovenski *e*, ki se po Dolenjskem kakor *ej* izgovarja (staroslovenski *ĕ*), nahaja se v hrvatskem književnem jeziku (gl. 2. b.) *ie* (*ije*), če je zlog dolg, *je*, če je zlog kratek: *cviet* (*cvijet*): ekavski *cvět*, ikavski *cvīt*; *vrieme* (*vrijeme*): *vrēme*, *vrīme*; *djelo*: *dělo*, *dīlo*.

Ako pred *je* stoji *r*, gubi se navadno *j*: *breme* (namesto *brjeme*), *vremena* (n. *vrjemenà*, 1. padež *vrieme*).

Pred *o* in *j* se *je* spreminja v *i*: *bio* (namesto *bjeo*, *biel*), *umijem* (n. *umjejem* od *umjeti*).

9. Tisti slovenski *o*, ki se po Dolenjskem kakor *uo* izgovarja (staroslovenski *o*), nadomestuje v hrvatskem jeziku *u*: *muž* (slov. *mož.*), *put* (pot), *kuća* (koča), *ruka* (roka), *lučiti* (ločiti), *supruga* (soproga).

10. Kjer je v slovenskem jeziku polglasni *e* (staroslovenski *ѣ, ѧ*), nahaja se v hrvatskem jeziku *a*: *pas* (pes), *daska* (deska), *magla* (megla), *kupac* (kupec), *petak* (petek), *ovan* (oven), *danas* (denes), *tanak* (tenek).

2. Soglasniki.

11. Hrvatski *č* se nahaja namesto slovenskega *č* ali *tj*: *svieća* (sveča), *reći* (reči), *mećem* (mečem; metati), *posvećen* (posvečen; posvetiti), *piće* (pitje), *lišće* (listje), *košču* (kostjo).

12. Hrvatski *dj* odgovarja slovenskemu *j*: *medja* (meja), *sladji* (slaji), *rodjen* (rojen), *prevadjati* (prevajati).

13. Mej *v* in *j* se nahaja *l* včasih tudi tam, kjer ga v slovenskem ni: *zdravlje* (zdravje).

14. Slovenski *l* na kraji zlogov nadomestuje v hrvatskem *o*: *pisao* (pisal), *posao* (posel, 2. padež: posla), *misao* (misel, 2. padež: misli — gl. 10.), *nosioca* (nosilec, 1. padež: *nosilac*), *čitaonica* (čitalnica).

Zato se besede na *-ol* končujejo na *ō* (= *oo*): *stō* (= *stoo*, *stol*), *sokō* (= *sokoo*, *sokol*). Tako tudi: *stōca* (= *stoo*ca, *stol*ca), *dōnji* (= *doon*ji, *dol*nji). Ali navadno vendar: *stol*, *sokol*, *stolca* itd.

15. Namesto slovenskega *ol* (v izgovoru *ou*) se nahaja v hrvatskem *u*: *vuk* (volk), *pun* (poln), *sunce* (solnce), *tući* (tolči).

16. Za slovensko *šč* nahajamo v hrvatskem *št*: *ognjište* (ognjišče), *voštan* (voščen), *ištem* (iščem).

B. Oblike.

1. Samostavniki

a) možki.

17. *Peti padež* (vokativ) ednine se je v hrvatskem jeziku popolnoma ohranil, in sicer se končuje na *-e* (pred katerim se

k, g, h spreminjajo v *č, ž, š*), le za mehкими soglasniki in za *-ar* ima končnico *-u*: *brate, gospodine* (1. padež: gospodin), *junače* (junak), *bože* (bog), *duše* (duh); — *kovaču, prijatelju, konju, gospodaru*!

18. V 1. padeži (nominativu) množine se glasovi *k, g, h* spreminjajo v *c, z, s*: *junaci* (junak), *bozi* (bog), *dusi* (duh).

Ravno tako tudi v drugih padežih množine, katerih končnice se z *i* počenjajo, in sicer še v 5. (vokativu) in 7. padeži (instrumentalu) na *-i*, v 6. padeži (lokativu) na *-ih* in v 3., 5. in 6. padeži (dativu, lokativu in instrumentalu) na *-ima*; *junacih, dusima*.

Besede na *-in* in *-janin* gube v vseh padežih množine *-in*: *Bugari* (Bugarin), *gradjani* (gradjanin), *Zagrebčani* (Zagrebčanin). — *Turčin* ima v množini: *Turci, Turaka* (gl. 19.), *Turkom* itd. (kakor da bi bilo v ednini: *Turak, -rka*, slov. Turek, -rka).

Besede *gospodin, vlastelin* in *brat* imajo v množini: *gospoda, vlastela, braća* ter se sklanjajo kakor ženske besede na *-a* (n. pr. *žena*).

19. Drugi padež (genitiv) množine se glasi kakor 2. p. ednine, samo da je *a* na kraji zmirom dolg, in če sta pred njim dva soglasnika (razun *st, št, zd, žd*), prihaja mej njih *a*: *jelena, otaca* (1. p. ed. otac, 2. p. ed. otea), *pasa* (pas, psa), *posala* (posao — gl. 14., posla), *nosilaca* (nosilac, nosioca — gl. 14.) Ako se 2. pad. mn. po obliki ne loči od 2. pad. edn. ter bi se ne vedelo, da je 2. pad. množine, devlje se na končni *a* znak dolgosti, n. pr. *jelenâ, junakâ*.

Ktere besede imajo v 1. padeži mn. *-ovi (-evi)*, te imajo v drugem padeži množine *-ova (-eva)*: *volova* (volovi), *žuljeva* (žuljevi).

20. 3., 6., 7. padež (dativ, lokativ, instrumental) množine se končujejo v hrvatskem jeziku ravno tako kakor v slovenskem; n. pr. *jelenom, jelenih, jeleni*. Razun tega pa se morejo končevati tudi na *-ima*: *jelenima* (jelenom, jelenih, jeleni),

kupcima (kupcem, kupcih, kupci), *nosiocima* (nosiocem, nosiocih, nosioci — 1. p. ed. nosilac), *junacima* (junakom, junacih, junaci); — gl. 18.

b) srednji.

21. *Drugi padež (genitiv) množine* se glasi tako, kakor 2. padež ednine z istim razločkom, ki je pri možkih besedah omenjen (gl. 19.): *mjesta* (mjesto, 2. pad. ed. mjesto), *vesala* (veslo, vesla), *rebara* (rebro, rebra), *srdaca* (srdce, srдца), *kri-laca* (krioce = krilce — gl. 14., krioca = krilea).

22. *Za 3. 6. in 7. padež (dativ, lokativ, instrumental) množine* velja isto, kar je spredaj (20.) za iste padeže možkih besed rečeno, tedaj: *mjestima* (mjestom, mjestih, mjesti), *ves-lima* (veslom, veslih, vesli), *kriocima* (kriocem, kriocih, krioci), *klupcima* (klupkom, klupcih, klupci; 1. pad. ed. klupko).

23. Pri besedah *oko* in *uho* ohranila se je tudi *dvojina*, *ktore sicer hrvatski jezik ne pozna*:

1. 5. pad. *oči, uši*,
2. 6. pad. *očiju, ušiju*,
3. 7. (tudi 6.) pad. *očima, ušima*.

c) ženski na -a.

24. *V 3. in 6. padeži (dativu in lokativu) ednine* pred *i* se glasovi *k, g, h* spreminjajo v *c, z, s* (gl. 18.): *ruci* (ruka), *nozi* (noga), *snasi* (snaha).

25. *Peti padež (vokativ) ednine* se končuje na -o: *ženo, dušo!* — Samo tiste besede na -ica, ktore imajo tri ali več zlogov, končujejo se v tem padeži na -ice: *danice* (danica), *udovice* (udovica), *gospodjice* (gospodjica = gospodična).

26. *Sedmi padež (instrumental) ednine* se končuje na -om: *ženom, dušom, danicom*.

27. *V 2. padeži (genitivu) množine* se na kraji nahaja dolg -a, pred katerim se mej dva soglasnika vtika *a*, kakor

pri možkih (gl. 19.) in srednjih (gl. 21.) besedah: *žena*, *ovaca* (ovca), *trešanja* (trešnja = črešnja), *sestara* (sestra).

28. 3., 6., 7. padež (dativ, lokativ, instrumental) množine se končujejo kakor v slovenskem; n. pr. *ženam*, *ženah*, *ženami*. Razun tega pa se morejo končevati tudi na *-ama* (gl. 20., 22.): *ženama* (ženam, ženah, ženami), *ovcama* (ovcam, ovcah, ovcami).

29. Pri besedah *ruka* in *noga* se je v 2. in 6. padeži (genitivu in lokativu) ohranila tudi oblika dvojine na *-u*: *ruku*, *nogu*.

d) ženski na soglasnik

30. V 7. padeži (instrumentalu) ednine je končnica *-ju* slov. *-jo*) ali *-i*, n. pr. *stvarju* slov. stvarjo) ali *stvari*; *d* in *t* se z glasom *j* od končnice *-ju* stapata v *dj* (cir. *h*) in *č* (cir. *h*): *gladju* (glad), *smrću* = smrtju (smrt), *mašću* = mastju (mast), *mišlju* = mislju (misao, gl. 10., 14.).

Če so pred *-ju* glasovi *b*, *p*, *v*, vtika se mej njih in *-ju* glas *l*: *zob-l-ju* (zob = oves), *kap-l-ju* (kap = kaplja), *krv-l-ju* (krv).

31. Drugi padež (genitiv) množine je enak 2. padežu ednine, samo da je *i* na kraji dolg (*i̇*): *stvari̇* (2. pad. ed. stvari).

32. V 3., 6., 7. padeži (dativu, lokativu, instrumentalu) množine se razun oblik, ktere ima slovenski jezik, nahajajo tudi oblike na *-ima*: *stvarima* (stvarim, stvarih, stvarmi), *pogiblima* (1. p. ed. pogibao — gl. 10., 14., 2. p. ed. pogibli).

2. Pridevniki.

33. Razloček, ki ga imamo v slovenskem mej nedoločno in določno obliko pridevnikovo samo v 1. padeži ednine, n. pr. *star* mož (*ein* alter Mann): *stari* mož (*der* alte Mann), nahaja se v hrvaškem jeziku tudi v drugih padežih, in sicer v 2. padeži (genitivu) ednine: *stara* muža — *staroga* muža,

v 3. p. (dativu) ednine *staru* mužu — *staromu* mužu, v 6. p. (lokativu) ednine: *staru* mužu — *starom* mužu.

34. Določna oblika pridevnikova za *možki* in *srednji* spol v ednini zamenjuje slovenske končnice: *-ega*, *-emu*, *-em* s hrvatskimi: *-oga*, *-omu*, *-om*: *staroga* (slov. starega), *staromu* (staremu), *starom* (starem); *-a* in *-u* tudi odpadata: *starog(a)*, *starom(u)*; obliki na *-om* pridevlje se rad *-e*, n. pr. *starome* (= 3. p. *starom(u)* in 6. p. *starom*).

Samo če je pred končnico mehek soglasnik, nahaja se tudi v hrvatskem jeziku: *-ega*, *-emu*, *-em*: *vrúčega*, *vrúčemu*, *vrúčem*; *lošega*, *lošemu*, *lošem* (loš = slab).

35. V 3. in 6. padeži (dativu in lokativu) ednine za ženski spol se končujejo hrvatski pridevniki na *-oj* (slov. *-ej*), a v 7. padeži (instrumentalu) na *-om* (slov. *-o*): *staroj* (slov. starej), *starom* (staro; n. pr. nad *starom* kućom, slov. nad *staro* hišo); *vrúcoj*, *vrúcom*.

36. V množini se sklanjajo hrvatski pridevniki tako kakor slovenski, samo v 3., 6. in 7. padeži (dativu, lokativu in instrumentalu) se morejo za sve tri spole tudi na *-im* ali *-ima* končevati: *starim*, *starima* (*starim*, *starih*, *starimi*), *vrúćim*, *vrúćima* (*vrúćim*, *vrúćih*, *vrúćimi*).

37. Končnice *-im*, *-ih* se glasé tudi *-iem*, *-ieh*: 7. pad. (instrumental) jednine: *stariem* (zraven: *starim*), 2. pad. (genitiv) množine: *starieh* (zraven: *starih*), 7. pad. (instrumental) množine *stariem* (zraven: *starim*, *starima* — gl. 36. — in: *starimi*).

38. V 2. stopinji (komparativu) se končujejo pridevniki na *-ji* (*-ja*, *-je*), *-iji* (*-ija*, *-ije*), *-ši* (*-ša*, *-še*): *mladji* (mlad), *kraći* (kratak), *gušći* (gust), *tješnji* (tiesan), *uži* (uzak), *viši* (visok), *jači* (jak), *draži* (drag), *tiši* (tih), *teži* (težak), *dublji* (dubok, slov. globok), *skuplji* (skup); — *stariji* (star), *bogatiji* (bogat), *zadovoljniji* (zadovoljan); — na *-ši* so samo ti le trije: *lakši* (lak, slov. lehek), *mekši* (mek, slov. mehek), *ljepši* (liep).

3. Zaimki.

39. Zaimki *ja* (slov. jaz), *ti* in *sebe* se sklanjajo tako, kakor v slovenskem jeziku, samo 7. *padež* (*instrumental*) ednine se glasi: *mnom* (menój), *tobom* (tebój), *sobom* (sebój), a 3., 6., 7. *padež* (*dativ, lokativ, instrumental*) množine morejo imeti tudi oblike: *nama, vama* zraven: *nam, vam; nas, vas; nami, vami*.

40. Zaimki, kateri imajo za vsak spol posebne oblike, sklanjajo se tako, kakor pridevniki. Pri teh le je 1. *padež* (*nominativ*) ednine za možki spol drugačen kakor pa v slovenskem jeziku: *taj* (ta, to), *ovaj* (ova, ovo), *onaj* (ona ono.)

Moga, tvoga, svoga = mojega, tvojega, svojega, *momu, tvomu, svomu* = mojemu, tvojemu, svojemu, *mom, tvom, svom*, = mojem, tvojem svojem. Namesto *momu, tvomu, svomu* in *mom, tvom, svom* govori se tudi: *mome, tvome, svome* (gl. 34.).

41. Zaimek *tko* (*ko*) — slov. kdo — ima v 7. *padeži* (*instrumentalu*) *kim* — slov. kom.

Što (*šta*) — slov. kaj — se sklanja tako, kakor v slovenskem jeziku.

42. Hrvatski jezik rabi proste oblike zaimkov *tko, što* tudi tam, kjer jim slovenski jezik pridevlje *r*: *tko* — kdor, *koga* — kogar, *čemu* — čemur, *čim* — čimer; tako tudi *gdje* — kder (kjer).

4. Številniki.

43. *Jedan* (*-dna, -dno*) se sklanja kakor pridevnik.

Dva, dve (*oba, obje*) se sklanjajo tako le:

	mož.	sred.	žen.
1. 4. pad.	<i>dva</i>	(<i>oba</i>)	<i>dve</i> (<i>obje</i>)
2. 6. pad.	<i>dvaju</i>	(<i>obaju</i>)	<i>dviyu</i> (<i>obiyu</i>)
3. 7. (tudi 6.) p.	<i>dvjema</i>	(<i>objema</i>)	<i>dvjema</i> (<i>objema</i>)

Tri, četiri se sklanjajo tako le:

1. 4. pad.	<i>tri</i>	<i>četiri</i>
2. 6. pad.	<i>triju</i>	<i>četiriju</i>
3. 7. (tudi 6.) p.	<i>trima</i>	<i>četirma</i>

44. Številniki *dva (dve), oba (obje), tri, četiri* se v 1. in 4. padeži (nominativu in akuzativu) nahajajo z dvojino, v drugih padežih pa z množino, in sicer imata pridevnik in samostavnik v 3., 6. in 7. padeži (dativu, lokativu in instrumentalu) navadno oblike na *-im(a), -ama* (gl. 20., 22., 28., 32., 36.): 1. in 4. p. *dva dobra kupca*, 2. p. *dvaju dobrih kupaca*, 3., 6. in 7. p. *dvjema dobrim(a) kupcima*; — *tri mala sela*, *triju malih sela*, *trima malim(a) selima*; — *četiri mlade sestre*, *četiriju mladih sestara*, *četirma mladim(a) sestrama*.

Če se pa pred številniki *dva (dve), oba (obje), tri, četiri* nahaja predlog, mora številnik, in kar je ž njim, stati v 4. padeži (akuzativu), če ravno predlog zahteva kateri drugi padež: *od dva dobra kupca*, *pred tri mala sela*, *k četiri mlade sestre*.

45. Številniki od 5 dalje se ne sklanjajo, a nahajajo se (kakor v slovenskem) z drugim padežem množine: *pet dobrih kupaca*, *dvadeset malih sela*, *sto belih ovaca*. — Za 200 se govori *deje sta* in *deje sti*.

B. Glagol.

46. V sedanjem času spregajo se hrvatski glagoli tako, kakor slovenski. Dvojine tudi pri glagolih hrvatski jezik ne pozna.

V 3. osebi množine je v hrvatskem jeziku navadna samo krajša oblika, tedaj namesto slovenskega *-ejo* hrvatski *-u* (slov. -o), nam. slov. *-ijo* hrv. *-e* (slov. -e): *pletu* (slov. *pletajo* ali *pletó*), *peku* (pečejo ali *pekó*), *pišu* (pišejo), *gube* (slov. *gubijo* ali *gubé*), *nose* (nosijo).

47. Hrvatski jezik ima tudi *nedovršni pretekli čas* (imperfekt), katerega je slovenski jezik izgubil. Njegove končnice so te le:

1. ed	-ah
2. „	-aše
3. „	-aše

1. mn.	-asmo
2. "	-aste
3. "	-ahu

pletijah, pletijaše, pletijaše, pletijasmo, pletijaste, pletijahu (plesti), *pecijah* (peći), *kunijah* (kleti), *čujah* (čuti), *mrah* (mrieti), *tonjah* (tonuti), *umijah* (unjeti), *vidjah* (vidjeti), *nošah* (nositi), *čuvah* (čuvati), *pisah* (pisati), *brah* (brati), *kupovah* (kupovati).

Imperfekt imaju samo nedovršni glagoli.

48. V hrvatskom jeziku nahaja se tudi še *dovršni pretekli čas (aorist)*, in sicer od dovršnih glagolov.

Ako se nedoločnikovo (infinitivno) deblo (t. j. kar ostane če se nedoločnikova končenica *-ti* odvrže) na *soglasnik* končuje, pridevljejo se za aorist te le končenice:

1. ed.	-oh
2. "	-e
3. "	-e
1. mn.	-osmo
2. "	-oste
3. "	-oše

plet-oh, plet-e, plet-e, plet-osmo, plet-oste, plet-oše (plesti = plet-ti, primeri plet-em), *dones-oh* (do-nes-ti), *zagreb-oh* (za-greb-s-ti), *pek-oh* (peći = pek-ti, pr. peč-em = pek-em).

Ako se pa nedoločnikovo (infinitivno) deblo na *samoglasnik* končuje, pridevljejo se za aorist te le končenice:

1. ed.	-h
2. "	—
3. "	—
1. mn.	-smo
2. "	-ste
3. "	-še

ču-h, ču, ču, ču-smo, ču-ste, ču-še, poč-eh (po-če-ti), *umrie-h* (u-mrie-ti), *potonu-h* (po-tonu-ti), *vidje-h* (vidje-ti), *pusti-h* (pusti-ti),

sačuva-h (sa-čuva-ti), *napisa-h* (na-pisa-ti), *nabra-h* (na-bra-ti), *odputovah* (od-putova-ti).

49. *Pretekli deležnik* (*particip*) končuje se v hrvatskem jeziku na *-v* ali na *-vši*, na *-v* samo za moški spol v ednini (pa se vendar tudi takrat more končevati na *-vši*): *dobiv*, *dobivši* (dobiti).

Kedar je v slovenskem pred *-ši* soglasnik (n. pr. *-tši*, *-dši*, *-sši*, *-kši*), vtika se v hrvatskem mej soglasnik in *-v(ši)* glas *a*: *splet-a-v(ši)* (slov. *splet-ši*), *doved-a-v(ši)* (doved-ši), *prines-a-v(ši)* (prines-ši), *napek-a-v(ši)* (napek-ši).

50. Tukaj se navaja še nekoliko posebnosti hrvatskih glagolov:

a) Glagoli *moći* in *hotjeti* spregajo se v sedanjem času tako le:

1. ed.	<i>mogu</i>	<i>hoću</i>	ali samo	<i>ću</i>
2. "	<i>možeš</i>	<i>hoćeš</i>	" "	<i>ćeš</i>
3. "	<i>može</i>	<i>hoće</i>	" "	<i>će</i>
1. mn.	<i>možemo</i>	<i>hoćemo</i>	" "	<i>ćemo</i>
2. "	<i>možete</i>	<i>hoćete</i>	" "	<i>ćete</i>
3. "	<i>mogu</i>	<i>hoće</i>	" "	<i>će</i>

b) Glagol *-nesti* (kedar je sestavljen) ima poleg pravih tudi te le nepravilne oblike: *(do)nieti* (poleg: *do-nesti*), aor. *(do)nieh* (*donie*, *donie*, *doniesmo*, *donieste*, *donieše*, poleg: *donesoh*, *donesese*, *donesosmo* itd.), *(do)nio*, *(do)niela*, *(do)nielo* (poleg: *donesao*, *donesla*, *doneslo*), *(do)nijet* (poleg: *donesen*).

c) Glagol *ići* (*iti*) ima v sedanjem času *idem* itd., v preteklih deležnikih pa: *[išav(ši)]*, *išao*, *išla*, *išlo*. Če je pa s predlogom sestavljen, glasi se v nedoločniku: *do-ći*, *na-ći* itd., v sedanjem času: *do-djem*, *na-djem* itd., v preteklih deležnikih pa: *do-šav-(ši)*, *na-šavši* in *do-šao na-šao*, *do-šla na-šla*, *do-šlo na-šlo*.

d) Glagola *biti* sedanji čas se glasi:

1. ed.	<i>jesam</i>	ali	<i>sam</i>
2. "	<i>jesi</i>	"	<i>si</i>
3. "	<i>jest</i>	"	<i>je</i>
1. mn.	<i>jesmo</i>	"	<i>smo</i>
2. "	<i>jestе</i>	"	<i>ste</i>
3. "	<i>jesu</i>	"	<i>su</i>

Niesam (*nisam*), *niesi* (*nisi*), *nije*, *niesmo* (*nismo*), *nieste* (*niste*), *niesu* (*nisu*).

Imperfekt: *bijah* ali *bjeh*, *bijaše* (*bješe*), *bijasmo* (*bjesmo*), *bijaste* (*bjeste*), *bijahu* (*bjehu*).

Aorist: *bih*, *bi*, *bi*, *bismo*, *biste* *biše*.

51. *Sestavljene glagolske oblike*;

a) *prihodnji čas (futura)*: *pisat ću* (gl. 50. a.) ali *pisaću*, *nosit ćeš* (*nosićeš*), *kupovat ćemo* (*kupovaćemo*), *reći će* itd.

b) *predpretekli čas (plusquamperfekt)*: *bjeh* (*bijah* — gl. 50. d.) *dao*, 2. 3. ed. *bješe* (*bijaše*) *došao*, *bjesmo* (*bijasmo*) *pustili*, *bjehu* (*bi-jahu*) *sabrali* itd.

c) *pogodni naklon (kondicional)* (v katerem se aorist glagola *biti* (gl. 50. d.) sprega a v slovenskem je nespremenjen): 1. ed. *dao bih*, 2. 3. ed. *došao bi*, 1. mn. *pustili bismo*, 3. mn. *sabrali bi* (ne *biše*).

Kratice in znamenja.

ed ednina;

m. možki spol;

mn. množina;

part. particip (deležnik);

sr. srednji spol;

v. vidi;

ž. ženski spol;

= enako je;

***** turška (arabska) beseda;

; za besedo pomeni, da se ta beseda v hrvatskem jeziku nahaja tudi v takem pomenu, kakor v slovenskem; potem se navajajo pomeni, ki jih beseda v slovenskem nema;

() tako je zagrajen glas, ki se tudi izpušča; n. pr. *veče(r)*.

A

Aber, v. haber.
 Ad (had), pekel.
 Adet*, običaj, navada.
 Aferim*, dobro!
 Akoprem, ako ravno.
 Akov, vedro.
 Akrep*, skorpion.
 Akšam*, večer, večernja molitev.
 Al*, rdeč.
 Ala, v. aždaha.
 Alà, ali.
 Alaj*, četa; alaj-barjak*, četna zastava.
 Alamanka, nemška sablja.
 Alat*, orodje; rjavec (konj).
 Al-bašča*, rožni vrt.
 Alem*, dragi kamen.
 Alkoran*, koran (zakon Muhamedov).
 Ama, ali.
 Aman*, milost.
 Amanet*, zalog, vera.
 Ambar*, žitnica.
 Ametice (ametom)*, popoluoma.
 Amo, sim.
 Anatema, prokletstvo, proklet.
 Andjeo (-ela), angel.
 Angjeo, v. andjeo.
 Anterija*, kratka dolnja obleka.
 Aps, v. haps.
 Ar (are), ker.
 Arak (arka), pola.
 Aratos, proklet; aratosiljati se, proklinjati, proklinjaje oprášati se.
 Arenda, najem.
 Argatin (argatar), nadničar.
 Aršin*, lakot, rif (vatel).
 Aspra, turški denar.
 Astal (= stol), miza.
 Ašik*, zaljubljen; ašikovati, ljubiti, zaljubljen biti.
 At*, arabski konj.
 Avaz*, glas.
 Avdes*, umivanje pred molitvijo.
 Avet (-i), pošast.
 Avlija, dvorišče.
 Azdija, v. hazdija.
 Aždaha (aždaja), zmaj.

B

Babičiti (babiti), pomagati pri porodu; babine (mn. ž.), otročja postelj, pohod (obisk) otročnice.
 Babini dni (jarci, kozliči, pozajmenici, ukovi), sneženo vreme, ko zima uže jenjuje; babino ljetu, toplo vreme v jeseni.
 Babo (babajko), oče.
 Bacanj (-cnja), koš brez dna za ribji lov.
 Bacati (baciti), metati (vreči); b. puške, streljati.
 Bačva, sod.
 Badalj (-dija), bodec.
 Badanj (-dnja), kad.
 Badar (-dra, -dro), boder, živahen.
 Badava*, zastonj, zaman; badavadžija, zastonjik.
 Badem*, mandelj.
 Badnjak, klada, ktera se na sveti večer devlje na ogenj; dan pred božičem.
 Badnjar, kádár (izdelovalec kadi).
 Badnji dan, v. badnjak.
 Badrljica, stebelce; pecelj (pri perji).
 Bagar (-gra), škrlat; bagren, škrlatast.
 Bagra, vrsta, sorta.
 Bah; udariti u bah, tajiti; udariti koga bahom, poplašiti.
 Bahat (-hta), topot.
 Bahnuti, treščiti (nenadano priti).
 Bahtati (baščem), topotati; — se, prepirati se.
 Bajač (bajalac), čarovnik.
 Bajagi*, češ.
 Bajam, v. badem.
 Bajan (-jna, -jno), čaroben; bajati (bajem), čarati.
 Bajka, basen; bajoslovje, basnoslovje (mythologija).
 Baka, baba.
 Bakar (-kra)*, kufer.
 Bakarlija*, v. bakračlija.
 Bakračlija*, stremen.
 Balav, smrkav.
 Balčak*, držalo pri sablji.

Bale (mn. ž.), smrkelj.
 Balega, živinsko blato.
 Baliža, zasramovanje Turka; turški kmet.
 Baljemež*, velik top.
 Balvan, tram.
 Bambadava*, popolnoma zastoj.
 Ban, kraljev namestnik na Hrvatakem.
 Banak (-nka), klop.
 Banda, stran.
 Baniti se, ponašati se kakor ban; preširen, prevzetan biti; hvalliti se.
 Banka, bankovec.
 Banovina, banova dežela.
 Bantovati, ovirati, vznemirjati.
 Banuti, v. bahnuti.
 Bar, vsaj.
 Bara, mlaka, močvirje.
 Barem, vsaj.
 Barjak*, zastava; barjaktar, zastavnik.
 Barovit, močviren.
 Baršun, žamet.
 Barut*, strelni prah; barutana, shramba strelnega prahu.
 Basamak*, stopnica (štenga).
 Basati, bloditi.
 Baš, ravno, pravo.
 Baša*, turški poglavar, starešina, zapovednik, gospodar.
 Bašča*, vrt; baščovan*, vrtnar.
 Baška*, narazen, posebe.
 Baština, dedščina; baštiniti, podedovati.
 Bataliti, zapustiti, uničiti.
 Batina, palca.
 Batriti, hrabriti; batriv, srčen.
 Baviti se, nahajati se; zanimati se.
 Bavrljati, bloditi.
 Bazerdjan*, trgovec.
 Baždar, mércin, ustanovljevalec mere in vage (Eicher).
 Bečiti, upirati (oči); b. se, srpo gledati.
 Bečar*, neoženjen človek.
 Bedem*, zid.
 Bedevija*, kobila arabskega plemena.

Beg*, turški gospodar.
 Begenisati (-išem), ljubiti, želeči.
 Beginica, begova žena; beglučiti, delati za bega; begluk, posestvo begovo, delo za bega.
 Bekavica, zlogovanje (buchstabilieren).
 Beknuti; ne zna ni beknuti, ne zna nič, še pregovoriti ne zna.
 Bekrija*, pijanec.
 Belaj*, nesreča, zlo.
 Belci*, morda, menda.
 Belenzuka, zapestnica.
 Beli*, zares, gotovo.
 Bena, bedak.
 Bendjeluk*, trava, ki se devlje v vino ali žganje, da se človek opiye in zaspi kakor mrtev.
 Benluk*, dolga ženska obleka z rokavi.
 Berač, trgalec (grozdja); berba, branje, trgateg.
 Berberin, brivec, brijač.
 Beričet*, sreča, napredek, obilje; letina.
 Bermet (nem. Wermut), pelinovec.
 Bešika*, zibel, zibka.
 Beškot, (kruh) prepečenec (Zwieback).
 Beteg, bolezen.
 Bez, brez.
 Bezazlen, nedolžen.
 Bezbrizhan (-žna, -žno) brezskrben.
 Bezdan (-a, -o), brez dna; bezdan, brezдно, prepad.
 Bezisten*, prodajalnica platna.
 Bezobrazan (-zna, -zno), brezramen, nesramen; bezobrazluk, nesramnost.
 Bezočan (-očna, -očno), brezramen, nesramen.
 Bezposlen, brez dela; bezposlica, postopanje, praznovanje; postopač.
 Bezpuče, brezpotje; napačnost, nespodobnost; bezputan (-tna, -tno), brezpoten, napačen, nespodoben.
 Bezzakonik, nepostaven, nepravi-

- vičen, grešen človek; bezza-
konje, nepostavnost, nepravi-
čnost, greh.
- Biber*, poper.
- Bieda, nesreča, obdolžitev; bie-
diti, dolžiti.
- Biela (biona), mrena na očesu.
- Biglisati (-išem), peti.
- Biljarica, žena, ki pozna zelišča
in ž njimi zdravi.
- Bilje (sr. ed.), rastline, zelišča.
- Biljeg (biljega), znamenje; pečat,
kolek; tarča; mesto, na katerem
stoje tisti, ki se bijejo.
- Bilježiti, zaznamovati, pisati;
bilježka, znamenje, opomba;
bilježnik, notar.
- Biljka, rastlina.
- Biljur*, kristalno steklo.
- Bimbaša*, tisočnik (poveljnik od
1000 vojakov).
- Binjak*, jezdni konj.
- Binjiš*, plašč.
- Bio, bel; bioce, beljak.
- Biočug, obod, obroč.
- Biona, v. biela.
- Birov, župan, županov sluga.
- Birsa, vinske droži.
- Biskati (bištem), čistiti od uši.
- Biskup, škof.
- Bitak (-tka), obstanek, stanje.
- Bitanga, postopač.
- Bitisati (bitišem), minoti, biti.
- Bječva, nogavica.
- Bjelača, bela možka suknena
obleka z rokavi.
- Bjelance (bjelanjak, -njka), be-
ljak.
- Bjelasati se, beliti se.
- Bjelilja, žena, ki beli platno.
- Bjelilo, mesto, kjer se platno
beli; s čimer se lice beli.
- Bjeljara, v. bjelilja.
- Bjelokost, slonova kost.
- Bjesnilo (bjesnoča), besnost, raz-
sajanje, divjanje; bjesomučan
(-čna, -čno), obseden; bješnjeti
(bješnim), besniti, razsajati,
divjati.
- Bježan (-i), beg; begunci.
- Blagdan, praznik.
- Blagodaran (-rna, -rno), hvale-
žen; radodaren.
- Blagodat (-i), milost.
- Blagovati, uživati, jesti.
- Blagoviest, oznanjenje Marijino.
- Blanj, stružec (oblič).
- Blejati (blejim), beketaati; sijati.
- Bleka, beketaanje.
- Blistati, bliščati.
- Blitva, pesa.
- Blizanac (-nca), dvojčič.
- Bljudo, skleda.
- Bljutav, neslan, gnusen, ostuden,
- Bljuvati (bljujem), bruhati.
- Bludnica, nečistnica.
- Bo, ker, namreč.
- Boca, steklenica, flaša.
- Bockati (bocnuti), bosti, dražiti.
- Bočiti se, prepirati se.
- Bodež, bodalo.
- Bodljika, trn.
- Bog, do zla boga, presneto.
- Bogalj, kruljavec, hromec.
- Bogaz*, klanec.
- Boginje (mn. ž.), koze (Pocken).
- Bogojavljenje, sveti trije kralji.
- Bogomolja, cerkev.
- Bogoraditi, prositi v boga ime
(boga radi).
- Bogorodica, mati božja.
- Bogovetni (bogoviti), božji.
- Boj*, postava (človeška), nad-
stropje, sklad (sloj).
- Boja*, farba; bojadisati (-išem),
farbati; bojadžija*, farbar.
- Bojagi, v. bajagi.
- Bojali*, pofarban.
- Bojati se (bojim se), bati se.
- Bojiti, farbati.
- Bok, stran; iz oka iz boka, od
koder koli.
- Bokun, kos.
- Bolest, bolezen, bolečina.
- Boljar(in), plemenitaš.
- Boljetica, rana, bolečina.
- Boljinak (-nka), boljšanje; boljma,
bolje.
- Bolnica, bolnišnica.
- Bolta, oblok (Wölbung).

Bor, namesto bog, npr. *borme*,
bora mi, za *bora*, itd.
 Boran (-rna, -rno), naguban,
 nabran.
 Boraviti, stanovati, živeti.
 Borovica, brin.
 Bosiljak (-iljka), bazilika (cvet-
 lica).
 Bostan*, vrt.
 Boščaluk*, darovana obleka.
 Božiti, govoriti komu: *pomozi*
bog! ali: *božja pomoč*.
 Božjak, berač; templjar.
 Božur, potonika.
 Brabonjak (-oujka), kozji bobek.
 Braca (braco), bratec.
 Bračan (-čna, -čno), zakonski (v.
brak).
 Braća, bratje.
 Brajan (brajko), bratec.
 Brak, zakon (die Ehe).
 Brale, bratec.
 Branič, branitelj; branik, bra-
 nilo.
 Brašančevo, praznik sv. rešnjega
 telesa.
 Brašnjenica, popotnica; brašno,
 moka.
 Bratimiti (bratiti), prositi koga,
 da bi bil brat (pobratim).
 Bratstvo; v Črnej gori dele se
 plemena na bratstva; ljudje
 enega bratstva imajo eden
 primek.
 Bratučed, bratranec.
 Brav, oven (ovca), kozel (koza).
 Brava, ključalnica.
 Brazgotina, proga, zarastek,
 krasta.
 Brdašce (brdeljak, -ljka), hrib-
 ček; brdjanin, gorjanec; brdo,
 gora, breg.
 Bre*, no! le!
 Brektati (*brekčem*), sopeti.
 Bremeit, težak; = *vremenit*;
 bremenoša, kdor breme nosi.
 Brežuljak (-ljka), grič, holm.
 Brica, brivec.
 Bridak (-dka, -dko), oster, hud,
 grenek.
 Brieme = *vrieme*, čas, vreme.

Briga, skrb.
 Brijač, brivec.
 Brinuti se, skrbeti, marati.
 Briznuti; *br. plakati*, zajokati.
 Brižan (-žna, -žno), skrben.
 Brkati, mesti, mešati.
 Brklja, kol.
 Brljak (*brljka*), škvorec.
 Brnjast, z liso na nosu.
 Brnjica, torba (za pasji gobec).
 Broj, število; brojanice (*mn. ž.*),
 molek, čislo; brojiti, šteti.
 Brst, listje; brstiti, grizti brst.
 Brujati (*brujim*), brenčati.
 Bruka, sramota; brukati se, za-
 smehovati.
 Brundati, dromljati; mrmrati.
 Brus; *dat ču mu b.*, — nič.
 Brz; *brže boljše*, kar najhitreje.
 Buba, kukec, mrčes; *b. mara*, po-
 lonica, božji volek.
 Bubati, tolči; piliti se (o učenji);
 bubnuti, udariti, treščiti; blek-
 notiti.
 Bubreg, obist.
 Bubuljica, mozoljček.
 Buč klobko vlas na glavi; bu-
 čoglav, s „bučem“ na glavi.
 Bučkati, brazdati; bučkuriš,
 motna, pokvarjena pijača.
 Budak*, rovnica, kopača.
 Budala*, neumnež, norec.
 Buduči, bodoč, prihodni; buduči
 da, ker.
 Budžak*, ogel, kot.
 Bugačica, sušilni papir (Lösch-
 papier).
 Bugariti, žalostno pesem peti,
 žalovati, peti; bugarštica, ža-
 lostna pesem, junaška pesem.
 Buhara, ječa (v šali).
 Bujad (-i), praprot, stelja.
 Bujan (-jna, -jno), nagel, silen;
 obilen; bujati (*bujim*), šumeti;
 bujati (*bujam*), rasti; bujica,
 hudournik.
 Buka, ropot, hrup, šum.
 Bukagije*, spone, železja.
 Buklija*, čutara.
 Buknuti, planoti.
 Buktjeti (-tim), plameneti.

Bukvan, tepec, neumnež.
 Bukvar, abecednik.
 Bukvik, bukovje.
 Bula, Turkinja.
 Bulazniti, blesti.
 Buljiti, upirati oči.
 Buljubaša*, polkovnik.
 Buljuk*, četa, čreda.
 Bumbača, bucika, knoflica.
 Bumbar, čmrlj.
 Bumbul*, slavec.
 Buna hrup, upor, nemir.
 Bunar*, studenec.
 Buncati, blesti.
 Bundeва, buča.
 Bunište, smetišče, smetnjak.
 Buniti, podpihovati, dražiti, vznemirjati.
 Bunjevac (-vca), človek katoliške vere v Bački.
 Bunjište, v. bunište.
 Buntovan (-vna, -vno), vstajniški, puntarski; buntovnik, vstajnik.
 Burad (-i), sodje; bure (-eta), sod.
 Burkati, premetati.
 Burma*, prsten; vrtelo.
 Burmut*, tobak za nos.
 Burnik, močerad.
 Burundžuk, tenko platno.
 Buruntija*, ukaz deželnega poglavarja.
 Bus, šopek, grmiček, rušina; busati se, razraščati se; busen, rušina.
 Busija*, zaseda.
 Bušiti, vrtati, otliti.
 But*, stegno.
 Butun*, ves, cel.
 Buturnica, zapor.
 Buzdohan (buzdovan)*, kij, bat.

C

Cakliti se, lesketati se, svetiti se; caklo, steklo.
 Canjak (-njka), cunja.
 Carevina, cesarstvo.
 Carina, kar se plačuje za uvoz ali izvoz robe (col).
 Carostavan (-vna, -vno), cesarstven (knjige carostavne pri-

povedujejo, čegavo bo cesarstvo); carostavnik, knjiga carostavna.

Cavtjeti (*cavtim*), cveteti.
 Cedulja, listek.
 Ceriti zube (= *ceriti se*), rezati (se).
 Cicvara, neka jed.
 Čiča, najhuja zima.
 Čičati (-čim), ječati, stokati.
 Cieč(a), zavoljo, radi.
 Ciedj, lug.
 Ciene, ceno; cjenje, ceneje.
 Cifrati, lepotičiti.
 Cigani, babje pšeno, solika.
 Cigla, opeka (cegel); ciglana, cegelnica.
 Cigli, sam.
 Čik; u cik (od) zore, o svitu, ko se dani; cikati, pokati; ciknuti, počiti.
 Čik (čika), ječanje; ciknuti, za-ječati.
 Čikla, pesa.
 Čiknuti, kisati se.
 Čilik, brenkanje; cviljenje, ječanje.
 Čimer, znamenje nad prodajalnicami (Schild).
 Čipela, črevelj.
 Čjelcat, cel.
 Čjelivati, poljubljati.
 Čjelokupan (-pna, -pno), cel, ves.
 Čjelov, poljub; čjelovati, poljubljati.
 Čjelovit, cel.
 Čjenjkati se, preveč pogajati se pri kupovanji.
 Čjepača, češplja kalanka; čjepanica, poleno; čjepidlačiti, preiskovati kaj preveč na tanko do najmanjših malenkosti kakor da bi bilo kaj znamenitega (dlako cepiti); čjepidlaka, kdor tako dela.
 Čklenica, steklenica; čkliti se, lesketati se; čklo, steklo.
 Čkvara, mazilo za vlase.
 Čmiljeti (*čmilim*), cviliti, ječati.
 Čokotati (-kočem), škripati, klepetati.

Crepulja, pokrov, pod katerim se kruh peče; crip, črep, črepina; opeka.
 Crkvari, božjopotniki, romarji.
 Crljen itd., v. crven itd.
 Crnomanjast, rjavkast.
 Crpati (crpsti), zajemati.
 Crven, rdeč.
 Crvljiv, črviv; crvotočina, črvojedina.
 Cucak (-cka), pes.
 Cupkati, poskakovati.
 Cura, dekle.
 Cvasti, cvesti; cvieče, cvetje.
 Cvieliti (cvieljati), žalostiti, mučiti.
 Cvieti (mn. ž.), cvetna nedelja.
 Cviljeti (cvilim), cviliti, žalovati.
 Cvjetast, lisast na čelu; cvjetnica, cvetna nedelja, cvjetnjak, vrt.
 Cvikati, glasno poljubljati; cvokotati (-očem), klepetati.
 Cvrka, cvrčanje; cvrkutati (-čem), cvrčati, žvrgoleti.

Č.

Čačkalice (mn. ž.), zobno bezalo.
 Čadj (čadja), saje.
 Čador*, šator.
 Čagrtati (-grčem), ropotati.
 Čahura, mešiček, zapredek.
 Čajati (-jem), čakati.
 Čak*, celó.
 Čaklja, kljuka, kvaka.
 Čakšire*, hlače.
 Čalaran (-rna, -rno), zapeljiv, prevarljiv.
 Čalma*, turban.
 Čama, dolg čas; čamati (čamiti), čakati.
 Čanak* (-nka), skleda.
 Čangrizati, zabavljati.
 Čankoliz, kdor „čanke“ liže, lizun.
 Čapak (-pka), krempelj.
 Čarapa, nogavica.

Čaratan, slepar.
 Čardak*, balkon; nadstropje; stražarnica.
 Čarka*, majhen boj; čarkati se, (lehko) boriti se.
 Čarni, črni.
 Čaršija*, trg.
 Čas, minuta; časiti, obotavljati se, zadrževati se; časovit, začasen.
 Čast; gostba, pojedina, jed; častiti; gostiti.
 Častben, gostoljuben; pojedinski.
 Čaša, kupa, kozarec.
 Čatac (-ca), čitalec, bralec; čatiti, čitati, brati.
 Čatrnja, vodnjak (šterna).
 Čauš*, poglavar nad delom vojakov ali svatov.
 Čavao (-vla), klinec, žrebelj.
 Čavka, kavka.
 Čavrljati, blebetati.
 Čedo, dete, otrok.
 Čegrtaljka, klepetec.
 Čehati, skubsti, muzati (perje).
 Čeiz*, kar nevesta prinese iz očetove hiše.
 Čekalo, klepetec (v mlinu).
 Čekič*, kladivo.
 Čekrk*, kolo, škropec; sukalnik, navijalnik.
 Čelebija*, gospod, gospodičič.
 Čelenka*, odlikovanje za junaštvo, katero se navadno nosi za klobukom.
 Čelik*, jeklo.
 Čeljad (-i), ljudje, družina; čeljade (-eta), človek, družinče.
 Čelo, čelo glave, nad glavo; čelovodja, vojakovodja.
 Čemer, strup, grenkost, jeza, reva.
 Čemin, jazmin.
 Čempres, cipresa.
 Čengel*, kljuka, kvaka.

Čep, zamašek; tečaj (pri vratih)
 Čepati, teptati, tlačiti, (komu)
 na noge stopati.
 Čeperak (-rka), mala ped.
 Čeprkati, brskati, brodit.
 Čerek*, četrt.
 Česma*, studenec.
 Česnica, božična pogača.
 Česno, košček česna.
 Čest (-i), del, obhajilo; od česti,
 malo.
 Čest, gost; često, večkrat; česta,
 gošča.
 Čestit, srečen, slaven, dober; če-
 stitati, želeči, da bi komu kaj
 srečno bilo; srečo komu želeči.
 Česalj (-šlja), glavnik; češljati,
 česati.
 Češljuga, osat; češljugar, lisec,
 štiglec.
 Češnjak, česen.
 Četka, krtača.
 Četnik, kdor je v četi ali nad
 četo; majór; četovati, v četi
 ali s četo vojskovati.
 Čeznuti, ginoti, hrepeneti.
 Čibuk*, turška pipa (lula).
 Čiča, stric.
 Čičak (-čka), repinec, torica.
 Čifut, v. čivutin.
 Čigra, vrtavka.
 Čijati, v. čehati.
 Čiji, čegav.
 Čika, stric.
 Čilaš, belec (konj).
 Čiljeti (čilim), propadati.
 Čin, oblika, delo.
 Čini (mn. ž.), čaranja.
 Činija*, skleda.
 Činiti, delati; činiti se, zdeti se.
 Činjenica, dogodek (faktum).
 Činovnik, uradnik.
 Čio (čila, čilo), živahen, jak.

Čipke, zobci, špice; čipkati, ple-
 sti, štrikati.
 Čir, tur.
 Čislo, število; rožni venec.
 Čistac (-tca); na čistac, na čisto;
 čistilište, vice.
 Čitav, cel.
 Čitula, imenik mrtvih v rodbini.
 Čivija*, klinec.
 Čivutin*, Jud.
 Čobanin*, pastir.
 Čoha, sukno; čohali (čohan),
 suknen.
 Čokot, trs, trta.
 Čopor, trop, krdelo.
 Čorba*, juha.
 Čošan (-šna, šno), suknen.
 Čovjek, človek; čovuljak (-ljka),
 človeček.
 Čpag, žep.
 Črknja, vejica (v pismu).
 Čuba, čoba, ustna.
 Čučati (čučim), čepeti.
 Čudnovat, čuden; čudotvorac
 (-rca), čudodelnik.
 Čukalj (-klja), klin.
 Čukundjed, pradedov oče.
 Čuma, kuga.
 Čupa, čop (vlas); čupati, puliti,
 trgati, skubsti; čupav, raz-
 kuštran.
 Čuvar, čuvar; čuvaran (-rna,
 -rno), hranljiv, varčen.
 Čuvida, šema, maskara.
 Čvor, ozel.
 Čvorak (-rka), škvorec.

Č.

Ča, tija, proč.
 Čaba*, sveto mesto: Meka ali
 Jeruzalem.
 Čača, oče.
 Čaja*, namestnik.
 Čaknut (čanut), prismojen.

Čar*, trgovina; čardžija*, trgovec.

Čato*, pisar.

Čebe* (-ela), plahta (koc).

Čef*, volja, veselje.

Čela*, pleša; čelav, plešast.

Čelija, celica.

Čemer*, pas z mošnjo za denarje.

Čemer*, oblok; čemerli*, oblokan.

Čer (-i), hči.

Čerdosati (-došem), pogubiti.

Česa, v. kesa.

Či (čeri), hči.

Čilaš, v. čilaš.

Čilim*, preproga, sag (Teppich).

Čiridžija*, voznik.

Čitap*, knjiga, sveto pismo (turško = koran).

Čivot, skrinjica za svetinje ali kosti svetnikov.

Čor* (čorav), na eno oko slep.

Čorda*, sablja.

Čordisati (-išem), pogubiti.

Čosast (čosav), golobrad.

Čošak* (-ška), ogel.

Čuba, čop.

Čud (-i), narava volja; čudljiv, muhast, spremenljiv; čudoredan (-dna, dno), naravstven.

Čuliti, vzdigovati (ušesa).

Čumur*, ogelj.

Čuprija*, most.

Čurak* (-rka), kožuh; čurčija, kožuhar, krznar.

Čurak (-rka), puran.

Čuskija*, drog, kol.

Čušati (čušiti), zauševati, klofutati.

Čuškat (čušnuti), brcati.

Čutati (čutjeti, -tim), molčati.

D.

Dabar (-bro), bober.

Dāca, davek; dāca, pogrebščina; dāca, dar.

Dadija* (dadilja), pestinja.

Dafina, lovorika, divja olika.

Dah, dihljaj, sapa, dihanje.

Dahija*, privajač.

Dahtati (dahćem, daščem), sopihati, dihteti, hrepeneti.

Daidža*, ujec; dainica, ujna.

Dajbudi, vsaj.

Dakle, tedaj, zato.

Dako = da ako.

Dalek; ni iz daleka, še od daleč ne, nikakor ne.

Dali, ali; nego.

Dambulhana*, turška godba.

Danak (-nka); davek.

Danguba, izguba dne, časa; dangubiti, gubiti dan, čas.

Danickinja, samokres skovan v Danciku.

Danište, mesto, kjer se danuje; daniti, predanovati; danomice, vsaki dan; danji, dnevni.

Dapače, celó.

Darežljiv, radodaren.

Dar mar*, nered.

Darnuti, doteknoti se.

Darovac (-eca), debelo sukno.

Dašak (-ška), dihljaj, sapica.

Daščara, lesena koč, koliba.

Dava*, pravda, tožba.

Davori, klic v žalosti, graji, žuganji, čudu, veselji itd.; davorije (mn. ž.), turška godba; bojne pesmi.

Davudžija*, tožnik, pravdalec.

Dažd, dež; daždjeti (-dim), dežiti, deževati.

Daždevnjak, močerad.

De (ded, dede, deder), daj!

Deli*, hraber; delibaša, zapovednik telesne straže; delija, konjik v telesnej straži, junak.

Dembel*, lenuh.

Demir*, železo, železen; demirli, železen.

Demiščija, demiškinja, v. dimiščija.

Denije, (ed. sr.), bdenje, čatje.

Der, v. de.

Deračina, rop; derati (derem), dreti, trgati.

Deran (derište), paglavec.
 Dert*, skrb.
 Derviš*, turški menih.
 Desetača, deseták (bankovec po 10 gld.); desétak (-tka), desetina; deset; desetčar, desetinarnar, pobiralec desetine.
 Desiti, najti; — se, srečati se; najti se, biti.
 Despot, gospodar.
 Dešavati se, goditi se.
 Deva*, kamela.
 Devesilj, nekaka rastlina.
 Devetati, tolči.
 Diba*, draga svilna tkanina, v katero je zlato vtikano.
 Dičan (-čna, -čno), slaven, časten, pristojen; dičiti, slaviti, častiti, hvaliti; dika, slava, čast, hvala, lepota.
 Dilber*, lep.
 Diljka, dolga puška.
 Dimije*, turške široke hlače.
 Dimirli*, v. demirli.
 Dimiščija, damaščanska sablja.
 Dimlije, v. dimije.
 Din*, (turška) vera; dindušman(in), sovražnik turške vere.
 Dio (diela), del; dioba, delitev; dionica, deležnica, del, delež; dionik, deležnik.
 Diple (mn. ž.), piščal z mehonom (Dudelsack); dipliti, piskati na diple.
 Dirati, dotikati (se).
 Direk*, steber.
 Dirnuti, doteknoti (se).
 Div, velikan.
 Divan*, svet, posvetovanje, pogovarjanje; divaniti, pogovarjati se, govoriti.
 Divan (-vna, -vno), čuden, krasen; diviti se, čuditi se.
 Divit*, pisalno orodje (pero in tinta).
 Divljač (-i), divjačina.
 Divljaka, lesnika.
 Divokoza, divja koza.
 Divota, krasota.
 Dizati (-žem), dvigati, vzdigovati.

Dizdar*, vratar.
 Dizgen*, uzde.
 Djakonija, gosposka, draga, sladka hrana.
 Djaur*, nevernik (turška beseda za kristjana).
 Djavao (-vla), djavo (-vola), vrag.
 Dječak, dječarac (-rea), deček.
 Dječín, otročji.
 Dječurlija, zli otroci.
 Djelatan (-tna, -tno), delaven (dan).
 Djeljati, rezljati.
 Djelomice, deloma.
 Djem*, uzda.
 Djerdan*, ovratnik (od denarjev ali biserov).
 Djerdek*, spalnica.
 Djerdjef*, vezilni okvir (Stickrahmen).
 Djetešce, otroče.
 Djetić, mož, mladenič, hlapec.
 Djetinji, otročji; djetinjstvo, otročja leta.
 Djevenica, klobasa.
 Djever, možev brat; tovaruš pri poroki; djeveriti, pozivati za djevera; djeveruša, tovaruša pri poroki.
 Djevojački, dekliški; djevojka, dekle.
 Djidi*, lep.
 Djipati, skakati.
 Djogat*, belec (konj).
 Djon, podplat.
 Djornuti se, napiti se.
 Djubre* (-eta), gnoj.
 Djul*, roža; djulabija*, rdeča sladka jabolka; djuls*, rožna voda.
 Djumruk*, carina.
 Djurdjica, šmarica.
 Djuture, popreko.
 Djuvegija (djuveglja)*, ženin.
 Djuvez*, rdeč.
 Djuzel*, lep.
 Dnevice, vsak dan.
 Dnevnica, dnina (= dieta); dnevnica, dninar (posebno pisar = diurnist).

Dob (*dobi*), starost; doba (*ne sklanja se*), čas.

Dobaciti, (*sim*) vreči; doseči v metanji.

Dobarce, malo *dobro*.

Dobaviti (*se*), doseči, dobiti.

Dobit (*-i*), dobitak (*-itka*), dobiček, zmaga; dobitnik, dobi-valec, zmagovallec.

Dobnik, ura.

Doboš, boben.

Dobrano, dosti *dobro*.

Dobričina, dobrodušnež.

Dobro, premoženje, lastnina, grad.

Dobročinac (*-nca*), dobrotnik.

Dobrodošlica, čaša vina ali žganja, ki se daje prišlecem z besedami: *dobro došao!*

Dobrostitiv, dobrotljiv.

Dobrotvor, dobrotnik.

Docan (*-ena, -eno*), kesen; doc-kan, kesno; docnjeti (*-nim*), kesneti.

Dočekati, dočakati, vsprejeti; dočekljiv, gostoljuben.

Dočepati (*se*), doseči, polastiti se.

Dočetak (*-tka*), konec; dočeti (*dočnem*), dokončati.

Dočim, dokler, ko, med tem ko.

Dočuti, zaslišati, izvedeti.

Doči (*dočjem*), priti (*pridem*).

Dodijati, presesti, naveličati se.

Dodirnuti, doteknoti.

Dogadjaj, dogodek.

Dogarati, dogorevati.

Doglasiti, naznaniti.

Doglavnik, kdor je pri glavi, poglavarji, prvi za njim.

Dogrdjeti (*-dim*), presesti, naveličati se.

Dohititi, doseči, razumeti.

Dohrliti, prihiteti.

Dohvat, doseg; dohvatiti (*dohvačati, dohvatati*), doseči, uzeti.

Doista (*doisto*), res, za res.

Dojako, do sedaj.

Dojilja, dojka, dojnica.

Dojka, sisa: dojnica.

Dojmiti se, doteknoti se, pri-jeti se.

Dok, dokler.

Dokale, dokle.

Dokinuti, odpraviti.

Dokolan (*-lna, -lno*), brez dela; dokolica, lazno, čas.

Dokrajčiti, dokončati.

Dokučiti, doseči, dobiti, razumeti; dokučljiv, razumljiv.

Dolama*, narodna suknena obleka do kolen z rokavi, suknja

Dolazak (*-zka*), prihod; dolaziti, prihajati.

Dolibaša*, kdor sedi na čelu mize; dolija*, čaša za nazdravljjanje.

Dolijati, dokončati zvijačo (o lišci: *e lijo, sad si dolijala*).

Dolikovati, spodobiti se.

Doliš, razun, samo.

Domačica, gospodinja; domačin, gospodar.

Domaja, dom.

Domak; *na domak*, na doseg, blizo.

Domar, domač človek.

Domašaj, doseg.

Domazet, kdor se priženi.

Domet, doseg.

Domišljat, domišljaven, izveden.

Domorodac (*-dca*), domačin, rodoljub.

Don (*pred imeni*), gospod (*dominus*).

Donde, do tam, do tedaj.

Donieti (*-nesem*), donesti.

Donjekle, do nekoč.

Donle, do tam, do takrat.

Dopasti, priti, zadeti, dobiti.

Dopirati (*-rem*), dosežati.

Dopitati, prisoditi.

Dopratiti, spremiti.

Doprieti (*-prem*), doseči.

Dorat*, rjavec (konj).

Doručak (*-čka*), zajutrek, pred-južnik.

Dosada, nadlega, sitnost; dosaditi (*dosadjivati*), nadlegovati, nadležen biti.

Dosele, dosedaj.

Dosjetiti se, domisliti se: dosjetljiv, domišljaven, prebrisao, šaljiv.

Doskočiti, priskočiti, pomoći.

Doslje, dosedaj.

Dospietak (-tka), konec; dospjeti (dospijem) (dospievati) priti, dozoreti, utegniti; dokončati se.

Dostajati (-jem), dostati (-stanem), zadostovati, zadostiti; — se, dosežati, doseći.

Dostići (dostignuti) (-gnem), doseći, priti; dostizati (-ižem), dosežati.

Dostojan (-jna, -jno), vreden; dostojanstvo, vrednost, zaslug, čast; dostojanje, dedina, posestvo; dostojati (-jim) se, vrednoga se pokazati; spodobiti se.

Došašće, prihod (advent).

Došljak, prišlec.

Došljati se, privleći se, prikraći se.

Doteći (dotjecati, -čem), priteći, zadostiti, dosti biti.

Dotežcati, težak, nadležan postati.

Dotjerati, prignati.

Dotupavan (-vna, -vno), pameten.

Dotužiti, presesti, naveličati se.

Doumiti se, domisliti se.

Doušiti, prišepetati, javiti.

Dovde, v. dovle.

Dovesti (dovedem, part. doveo, -la, -lo; dovezem, part. dovezao, -zla, -zlo), pripeljati.

Doviti se, domisliti se; doseći.

Dovle, do tukaj.

Dovratak (-tka), dovratnik, podboj.

Dozlogrditi, presesti, naveličati se.

Doznačiti, nakazati; doznaka, nakaznica.

Dozvati se, k pameti priti, poboljšati se.

Dozvola, dovoljenje.

Drača, trnje.

Dragati, božati, ljubkati.

Dragulj, dragi kamen, dragotina.

Drapati, trgati; drapav, oster, kosmat.

Dražest, mičnost, mikavnost.

Drečati (drečim), dreti se: dreka, drenje, krič.

Dremljiv (dremovan, -vna, -vno), zaspan.

Drenik, drenovec, drenov gozd; drenjina, drenulja; drenovača, drenova palica.

Drevan (-vna, -vno), star, starinski.

Drhat (-hta), trepet; drhtati (drktati; drhčem, drščem), trepetati; drhtavica, trepet.

Drljača, brana; drljati, branati, črčkati.

Drmati, tresti.

Drndati, razbijati (volno); blebetati.

Drnuti, zagriznoti, ugriznoti.

Drnuti (drnjivati) se, razjariti se; drnovan (drnovit), razjaren.

Dronjav, raztrgan; dronjak (-njka), cunja, capa.

Drozak (-zga), drozd.

Drpati, trgati.

Drug (drugar), tovaruš; druga (drugarica), tovaruška.

Drugčiji (drugojačiji), drugačen.

Drugda, včas; drugi krat, sicer.

Drugom, drugi krat.

Drugovati, družiti se.

Drum, cesta.

Druževan (-vna, -vno), družljiv, društven.

Drveče (-a), drevje; drvlje (-a), drva.

Drvo (-eta), drevo (-esa); drvo (-a), les.

Drvodjelja, tesar.

Drzak (-zka, -zko), drzovit, predrzen.

Držak (-žka), držalo; držec, zdrav, močan.

Držkati, dražiti (psa).

Dubina (dublina), globočina;
dubok, globok.
Dubiti, po konci stati; dubke,
po konci; dubkom, natlačeno
(poln).
Dućan*, prodajalnica (štacuna);
dućandžija, prodajalec (šta-
cunar).
Dud*, murva.
Duđuk, piščal.
Duga, mavrica.
Dugačak (-čka, -čko), dolg.
Dugmali*, z gumbi; dugme*
(-eta), gumb.
Dugonja, dolgan, dolgin.
Dugovanje, delo, posel, stvar.
Duha, vonj.
Duhan, tobak; duhandžija, to-
bakar; duhankesa, tobačnica.
Duhati (duham, dušem), pihati;
duhnuti, pihnoti.
Duhovati, izpovedovati.
Duhovi (mn.), binkošti.
Duka, vojvoda.
Dulac (-lca), pisek.
Duljati, daljšati se; dulji, dolži;
duljina, dolžina.
Dunda, velika, debela, čvrsta
pa lena žena.
Dunja, kutina (Quitte).
Dunuti, v. duhnuti.
Dupe (-eta), rit.
Dupin, delfin, morska svinja.
Duplir (dublier), voščena sveča.
Dupljaš, divji golob.
Durati, trajati, trpeti.
Durbin*, daljnovid.
Duriti se, srditi se; studiti, gnu-
siti se; durljiv, razjaren.
Durnuti, dregnoti.
Dušek*, blazina.
Dušmanin*, sovražnik.
Dušnik, sapnik; goltanec, grlo.
Duv, v. duh.
Duvak*, zagrinjalo (Schleier).
Duvar*, zid, stena.
Duvna, opatica, nuna.
Duž, kraj, ob.
Dužd, glava beneške republike.
Duždevnjak, v. dažddevnjak.
Dvanjke (mn. ž.), bisage.

Dvari (dveri), duri, vrata.
Dvaš, dvakrat.
Dvize (-eta), oven ali ovea, kozel
ali koza od dveh let.
Dvjesta, dve sto.
Dvogodac (-dca), dvogodče (-eta),
domače živinče od dveh let.
Dvojak, dvojen.
Dvojiti, dvomiti sumnjati.
Dvojnice, dve piščali.
Dvopek, kruh prepečenec (Zwie-
back).
Dvor; na dvor, ven; na dvoru,
zunaj; s dvora, od zunaj.
Dvorba, služba, strežba; dvoriti,
služiti, streči; dvorski, oskrb-
nik.
Dvouman (-mna, -mno), dvom-
ljiv.
Džaba*, džaba ti, na dar ti.
Džamija*, turška cerkev.
Džban, kad (-i).
Džbun, grm.
Džebana*, strelivo.
Dželat*, krvnik, rabelj.
Džep*, žep.
Dževap*, odgovor.
Dževerdan (dževerdar), damaš-
čanska puška.
Džigerica* crna, jetra; biela,
pluća.
Džilit*, palica za metanje.
Džin*, velikan.

E.

Écim, v. hećim.
Eda, da.
Efendija*, gospod (sodnik ali
duhovnik).
Egav, kriv.
Egbeta* (mn. sr.), bisage.
Egede (mn. ž.), gosli; egeduš,
godec.
Ejvala*, sluga!
Elčija*, poslanec.
Ele, z eno besedo, glej!
Eno, glej!
Esap, v. hesap.
Espap, v. hespap.
Eto (evo), glej!

F

Fajda*, korist.
 Fela, vrsta (sorta).
 Fenjer*, svetilnica.
 Ferman*, pismo turškega cesarja.
 Fes*, rdeča kapa.
 Fijukati, žvižgati.
 Fildiš*, slonova kost.
 Fildžan*, skledica.
 Filjev, slonov.
 Fišek*, naboj (patrona).
 Fiškal, odvetnik (advokat).
 Fitilj, lunta, stenj.
 Frkati, zavijati.
 Frnjast (frnjav), zavihan (nos).
 Frula, piščal.
 Fučkati, žvižgati.
 Fulati se, lesti, vlačiti se.
 Furuna, peč.
 Futavac (-vca), vdab.

G

Gaće, gate, hlače.
 Gad, gnus, stud; gadan (-dna, -dno), gnusen, ostuden.
 Gadar, sablja.
 Gaditi se, studiti se.
 Gadjati, meriti.
 Gadjlar, diplar; gadjlari, diplati;
 gadjlje (ž. mn.), diplo (Dudel-sack).
 Gadjliv, izbirčen.
 Gajba, tičnica, kurnik.
 Gajdaš, gajde, v. gadjlar, gadjlje.
 Gajiti, gojiti, rediti.
 Gajtan*, motoz, vrvc.
 Gakati (gačem), krokati.
 Galeb, vodena ptica.
 Galica, vitrijol.
 Gamad (-i), golazen.
 Gamizati (-ižem) (gamziti), lesti.
 Ganutljiv, ginljiv.
 Gar, saje; garav, sajast.
 Gargača, gredeše, greben; gar-gati, gredešati, grebenati, mi-kati.
 Garište, pogorišče.
 Garofan (garofilje), v. karanfil.
 Garov, črn pes.

Gatalac (-taoca) (gatar), vede,-prorok; gatati, vedeževati, prož-rokovati.
 Gatnja, povest.
 Gatnjik, hlačni trak.
 Gavan, bogatin.
 Gavran, krokar.
 Gazda, gospodar, domačin; gaz-darica, gospodinja; gazdovati, gospodariti; gazdinski, gospo-darski.
 Gazija*, junak (ki je kristjanu glavo odsekal).
 Gdje, kde(r), kje(r); gdjegdje, tu pa tam; gdjegod, kjerkoli; gdjekoji, nekteri; gdješto, kje kaj, nekaj.
 Gegati se, leno hoditi; gegavac (-vca), kdor leno hodi, slepec; gegavački jezik, jezik slepcev.
 Giban (-bna, -bno), poželjiv; gi-banica, kolač, potica.
 Gigalje (mn. ž.), hodulje (Stelzen).
 Gingav, len, slab.
 Gizda, lepotečje, lišp; gizdati se, lepotečiti se, lišpati se, napi-hovati se; gizdav, nalepotečen, nališpan, ošaben.
 Gladilica, osla, brus.
 Gladnjeti (gladnim), lačen biti; gladovati, stradati.
 Glasba, godba, muzika.
 Glasnik, (glasonoša), sel, posel, poslanec, poročnik, oznanje-valec.
 Glava; raditi o glavi, po življe-nji streči; doči glave, abiti; glavom, sam; glavarina, davek od glave (osebe); glavčina, pesto; glavinjati, opotekati se, omahovati; glaviti, lep; gla-viti, sklepati; glavica, kapi-tal; glavnja, klada, poleno.
 Glib, blato.
 Gljiva, goba.
 Globa, denarna kazen; globiti (globljavati), denarno kazno-vati, tlačiti.
 Gložiti se, prepirati se.
 Gluha nedjelja (glušnica), tiha nedelja.

Gluma, igra (glediščna); glumac (-mca), igravec (glediščni); glumište, gledišče.

Glup, neumen.

Gmaz, golazen,

Gmežditi, tlačiti.

Gmizati (gmižem), v. gamizati.

Gnjaviti, tlačiti.

Gnjecati, gnječiti, gnesti, tlačiti.

Gnjev, jeza, srd; gnjevljiv, nagle jeze, nagel.

Gnjurac, potapljalac.

God, godj, (n. pr. *što god, kad godj*), koli.

Godina, leto, vreme, dež; godišnji, letni; godišnjica, obletnica; godište, leto, letni čas.

Godovnjak, praznovalec godú.

Gojajli* (gojan, -jna, -jno), renjen, debel; gojiti, rediti.

Golcat; *gol golcat*, čisto gol.

Golem, velik.

Golet (-i), gola gora, goljava, goličava; golišav, gol; golo-igra, bahač, vetrenjak; golomrazica, suha zima; golotinja golota; golotrb, golega trebuha.

Golublje (ed. sr.), golobje.

Golušav (goluždrav), gol.

Gombati (se), telo vaditi.

Gomila, kup; gomilati, kopičiti.

Gomolj, kepa, gruda.

Gončin, gonjač.

Gondže*, roža v popku.

Gonetalica, uganka.

Gora, božjast.

Gorak (-rka, -rko), grenek.

Goranin, hribovec.

Gorčica, grenčica; gorčina, grenkoba.

Gori, huji, hujši; *nije s gorega*, ne škodi.

Gorica, božjast.

Gorivo, kurjava.

Gorjanik, hribovec; goropad (-i), divjanje; goropadan (-dna, -dno), divji; goropaditi se, divjati; gorostas, velikan; gor-

ska bolest, božjast; gorštak, hribovec.

Gosa (goso), gospod, gospodar; gospodja (gospoja), gospa; *velika (mala) gospodja*, velika (mala) maša; gospoštija, graščina.

Gostba, pojedina; gošća, gostinja.

Gotovo, skoro.

Govedarka, pastirica (ptica).

Govno, blato (drek); govnovalj, drekobrbec.

Govordžija, zgovornež, jezičnež.

Grab (grabar, -bra), gaber.

Grabancijaš (*djak*), dijak v vražej ali vilinske službi.

Grabež, plen, rop.

Gracnuti, uprasnoti.

Grād, toča; gradobitina, škoda po toči.

Grād, mesto; gradina, ograja, vrt; graditi, delati, zidati; g. se, delati se; gradivo (gradja), snov za delanje, zidanje; gradjanin, meščan, državljan; gradjevina, zidanje, poslopje; gradnja, zidanje.

Grah, fažol.

Graja, vpitje, ropot.

Graknuti, graktati (-kćem), (za) krokati, (za)vpiti.

Gramziti, koprniti.

Grana, veja.

Granica, meja; graničar, stanovalac (vojaške) granice; graničiti, mejiti.

Granuti, iziti (o solncu).

Grašak (-ška), grah; graška, zrno graha, fažola.

Grbati se, prigibati se.

Grcati, gaziti.

Grč, krč.

Grdilo, grdoba, groza; grdinja, grdoba; grditi, zmerjati, psovati; grdnja, sramota, pogrda; grdosija, groza.

Greb, grob.

Grebenati, gredešati, mikati.

Greda, hlod.

Gredom, mimo gredé.

Greš, nezrelo (zaostalo) grozdje.
Grešlja (grešljika), neki denar
(groš).

Grgoča, voda za grgranje.

Grgutati (-gučem), gruliti.

Grieška, pomota.

Grijati (-ijem), greti.

Grimiz, škrlat.

Grivna, obroček, zapestnica.

Grk, grenek.

Grkljan, goltanec.

Grknuti, greneti.

Grliti, objemati.

Grmljavina, grmenje.

Grnuti, zgrnuti; zbrati se.

Groblje, pokopališče.

Gr'oce = grice (grlo).

Gromak (-mka, -mko), doneč,
glasen; gromoradan (-dna,
-dno), v. gorostasan; gro-
motan (-tna, -tno), v. gromak.

Gronuti, spustiti se (o dežji,
solzah).

Grošičar, posrednik, mešetar.

Grotulja, venec orehov.

Grozan (-zna, -zno) = grozdan
(-dna, -dno), poln grozdja (vi-
nograd).

Groznicca, mrslca.

Grstiti se, gnusiti se.

Gruda (grudva), gruča, kepa;
grudati se, kepati se.

Grudi, prsi.

Gruhati, pokati, tolči; ružiti, lu-
ščiti; gruhnuti, počiti.

Grumen, gruča, kepa; grumi-
čak (-čka), gručica, kepica.

Gruntovnica, zemljiščna knjiga.

Grunuti, v. gruhnuti.

Grustiti se, gnusiti, studiti se.

Grušati se, siriti, sesedati se;
gruševina, sesedeno sladko
mleko; grušiti, tolči, luščiti.

Gruvati, v. gruhati.

Gubati se, gobav bivati.

Guber, koc.

Gucati, goltati požirati.

Gudalo (gudilo), lok; gudjeti
(gudim), gosti; gudjava, goiba
(gosel).

Gudura, jarek.

Gugutati (-gučem), gruliti.

Guja, kača.

Gukati (gučem), gruliti.

Guliti, ružiti.

Gumbača (gumbašnica), bucika
(knofica).

Gundrati, godrnjati.

Gungúla, hrup, metaž.

Gunj, koc, suknja.

Gunja, kutina.

Gurabija*, medena potica.

Gurati, suvati; gurimice, suvaje.

Gurav, grbav.

Guritati (guričem), kruliti.

Gusar, (morski) razbojnik.

Guša, golžun, gržon, brahor
(krof); gušan, gušav golob.

Guščak, gosjak gosinjak; gu-
ščar, gosar, gosji pastir; gu-
šči, gosji.

Gušiti, daviti, dušiti.

Gušter, kuščar, martinček; mi-
šica.

Gutljaj, požirek.

Guvno, gumno.

Guzica, rit.

Gužvati, mečkati, tlačiti.

Gviriti, oči upirati.

Gvozden, železen; gvoždje, že-
lezo.

Gj. v. dj.

III

Habati, obnositi, ponositi (ob-
l-ko).

Haber*, glas; skrb.

Hačik*, prosto, odprto.

Hadet, v. adet.

Hadum* (hadumac, -mea), skop-
ljenec.

Hadži* (hadžija), romar (krist-
jan, ki je bil v Jeruzalemu;
Turek, ki je bil v Meki); ha-
džiluk*, romanje.

Hair*, v. zadužbina; ne; hai-
rala*, kako, kaj?; hairli,
srečen.

Hajat, izba (čumnata), klet.

Hajati (-jem), marati.

Hajde (hajdemo, hajdete), pojdi, pojdimo, pojdite! le!
 Hajduk, razbojnik, ropar; hajdukovati, biti hajduk.
 Hajka, gonja, ščuvanje; hajkati goniti; hajkač, gonjač.
 Hajoš, hlapec na ladiji.
 Hâk, dih.
 Hâk, plača; *doči komu haka glave*, ubiti koga.
 Hala, v. aždaha.
 Halabuka, ropot, vpitje.
 Halal* blagoslov; halaliti, blagosloviti.
 Halat, v. alat.
 Haljine (mn. ž.), obleka.
 Halka, (železen) obroč, trkalce; neka igra; halkar, kdor se halke igra.
 Halva*, neka jed; halvaluk, dar za vino (Trinkgeld).
 Ham, komat.
 Hamajlija*, skrivni lek, zapis (Talisman).
 Hambar, v. ambar.
 Hametice, v. ametice.
 Han*, krčma; handžija*, krčmar.
 Handžar*, velik nož.
 Haps*, zapor; hapsiti, zapirati.
 Har, konjski hlev; dvor.
 Harač*, glavni (osebni) davek; haračlija*, pobirač harača.
 Harač* (-rča), trošek.
 Haram*, prokletstvo.
 Harambaša*, poglavar razbojnikov; haramija*, razbojnik.
 Haramiti, prokleti.
 Haran (-rna, -rno), hvaležen.
 Harar*, vreča.
 Harati, pleniti, pokončevati.
 Harčalija*, težka puška.
 Harčiti, trošiti.
 Hartija, papir.
 Hasura*, štorja.
 Haša*, tajitev; hašati, tajiti.
 Hat, v. at.
 Hatardžija, kdor dela po svoje volji (hateru); hater*, volja.
 Havlija*, veliko belo zagrinjalo, s katerim se zagrinjajo neveste (havli-mahrama).

Hazdija*, dolga obleka.
 Hazna*, blagajna; haznadar, blagajnik.
 Hazur*, gotov; hazurala*, na noge!
 Hečim*, zdravnik.
 Heljda, ajda.
 Hero, Hercegovce.
 Hero; na hero, na stran.
 Hesap*, račun.
 Hespap*, roba.
 Hiljada (grč.), tisoč.
 Hiljav, brljav.
 Hiniti (se), hliniti (se).
 Hir, muha.
 Hitac (-tea), strel; hitan (-tna, -tno), silen; hitati, metati; hiteti; prijemati; hitimice, metaje; hitro; hititi, vreči; hitrina, spretnost.
 Hladetina, žolca.
 Hlapiti, hlopnoti, hlastnoti.
 Hlepiti, hrepeneti.
 Hljebar, pek; hljebara, krušna shramba.
 Hočak (-čka, -čko), rad, pripraven.
 Hodnik, prehod, mostovž (Gang); hodočašče, božja pot; hodulje, die Stelzen.
 Hodža*, turški duhovnik.
 Holi = *hočeš li?*
 Homut, komat; pest.
 Hora, (pravi) čas.
 Horjatin, horjatka, malopridnež, malopridnica.
 Hotimice, navlašč.
 Hrabar, mož.
 Hrakati (hračem), hrkati, kašljati; hračak (-čka), hrakelj, pljunek.
 Hramati (hramljem), šepati.
 Hranjenik, rejenec.
 Hrapav, hripav; hrape (mn. ž.) grbe, grče, robovi.
 Hrbtenica (hrbtenjača), hrbtanec.
 Hrdja itd., v. rdja itd.
 Hrid, skala.
 Hrišćanin, kristjan, človek pravoslavne vere (a kršćanin je človek katoliške vere).
 Hrli = vrli; hrliti, hiteti.

Hrnjaga, velik kur.
 Hropac (-*pa*), hropnja, hropenje.
 Hrpa, v. rpa.
 Hrskavac (-*va*), hrustavka; hrskavica, hrustanec; hrskati, hrustati.
 Hrsuz, v. rsuz.
 Hrušt, hrošč.
 Hrvati se, v. rvati se.
 Hučati, v. učati.
 Huditi, v. uđiti.
 Hujati, v. ujati.
 Huka, hukati, v. uka, ukati.
 Hula, graja; huliti, grajati, skruniti; hulja, malopridnež.
 Hunjavica, nahod.
 Huškati, dražiti.
 Hvališa, bahač.
 Hvastati se, bahati se.
 Hvat, seženj; hvatati (hvatiti), loviti, prijemati.
 Hvoja, veja.

I

Ibret*, čudo.
 Ibrik*, umivalnica.
 Ibrišim*, svilen konec.
 Ići (*idem*), iti.
 Ičindija*, tretja molitev Muhamedancev.
 Igalo, breg.
 Igda (*i kada*), le kdaj; igdje (*i gdje*), le kde.
 Igrati, plesati.
 Iguman, poglavar (gvardijan) pravoslavnega samostana.
 Ikakav (*i kakav*, -*kva*, -*kvo*), le kakšen; ikako (*i kako*), le kako.
 Ikona, sveta podoba.
 Ila*, prevara, goljufija.
 Ili, ali.
 Ilijnstak, komur je patron sv. Elija (Ilija).
 Imam, ustnik, dulec (pri pipi).
 Iman*, vera.
 Imanje (imaće), posestvo; imatan (imašan) (-*tna*, -*tno*), bogat; (imati se, roditi se.)

Imbrete (ma. ž.), zapone, zapenci.
 Ime; *kratno ime*, god; imence (po imence), namreč, posebno; imendan, god; imenjak, človek istega imena.
 Imetak (imutak) (-*tka*), imovina, imuće, blago, premoženje; imućan (-*ćna*, -*ćno*), premožen.
 Inače, drugače.
 Inat*, prepir; *za inat*, na vzdor, kljubu; inatiti se, prepirati se.
 Inčar*, tajitev.
 Indat*, pomoč.
 Indi, tedaj.
 Ini, drugi; *na ino mu se ne može*, drugače on ne more; inoča, priležnica; inokosan (-*sna*, -*sno*), sam; inostran, tuj.
 Inje, ivje, mraz.
 Intov, kočija.
 Iole, samo nekaj.
 Ipak, vendar.
 Ise (-*eta*), del.
 Iskren, odkritosrčen; iskrnji, bližnji.
 Istifan*, žensko pokrivalo.
 Istina, resnica.
 Istom, samo, še le; istosmjern (-*rna*, -*rno*), vstričen, paralelen; istovjetan (-*tna*, -*tno*), isti.
 Išta (*i što*), le kaj; itko (*i tko*), le kdo.
 Iva, vrba.
 Ivanjdan, kres; *Ivanjsko cvieće*, rumena lakota (mračnica).
 Iver, treska.
 Iza, izza, za.
 Izaci (*izadjem*), iziti.
 Izbaviti, rešiti.
 Izbečiti (*oči*), vpreti.
 Izbijati, izvirati, iztekati.
 Izbivati, izostajati.
 Izbor, volitev; izbornik, volilec.
 Izbuljiti (izbućiti) *oči*, debelo pogledati.
 Izčašiti, izviti, izvinoti.

Izčezavati (izčeznuti), izgibati, izginoti.

Izčiljeti (-*lim*), poiti, iziti.

Izdajica, izdajalec.

Izdašan (-*šna*, -*šno*), darežljiv, izdaten.

Izdovoljiti, zadovoljiti.

Izdrpati, raztrgati.

Izdvoriti, zaslužiti.

Izgred, nered.

Izgrnuti (izgrtati, -*čem*), izgrabit; okopati, izrahljati.

Izhlapiti, izpuhteti.

Izim, razun.

Izjadati, iztožiti.

Izjagnjiti, povreči (o ovc).i).

Izjaloviti se, splaviti, pokaziti se.

Izjelica, izješa, požeruh.

Izkaliti, ohladiti.

Izkap; *na izkap*, do dna; izkapiti, izpraznoti (do zadnje kaplje).

Izkolačiti (*oči*), debelo pogledati.

Izkon, *od izkona*, od nekda.

Izkorieniti, izdreti, izpuliti (s korenino).

Izkositi, oguliti; — se (*na koga*), vpreti se.

Izkoziti, povreči (o kozi).

Izkrcati, raztovariti (ladjo); — se, stopiti s ladje.

Izkriviti, zaviti, popačiti.

Izkrzati, oguliti, iztrošiti.

Izkup, zbor, shod; izkupiti, zbrati.

Izkusan (-*sna*, -*sno*), skušen, zveden.

Izkúsiti, razrezati, skosati.

Izlandati, doseči z govorenjem; — se, nahoditi se, nagovariti se.

Izlanuti se, zareči se.

Izlaz, izlazak (-*zka*), izhod; izlaziti, izhajati.

Izlika, izgovor.

Izlišan (-*šna*, -*šno*), preobilen, preveč.

Izložba, razstava.

Izluditi, prevariti, ukaniti, ogo-

ljufati; izvabiti; — se, lokav, zvit postati.

Izmaciti, povreči (o mački).

Izmagao (*ide kiša*), prši (kakor iz megle); izmaglica, dež iz megle.

Izmahnuti, zamahnoti; — se, izpasti.

Izmak, kraj, konec.

Izmalati, moliti.

Izmašiv, izpadljiv.

Izmečar*, sluga; izmet*, služba.

Izmetati (-*mečem*) puške, sproževati; izmetnuti, sprožiti.

Izmilati, moliti; izmiljeti (-*milim*), izlesti.

Izmjence (naizmjence), menjaje se, vrsté se.

Iznaimati, iznajmiti, v najem dajati, dati.

Iznašašče, iznajdba.

Iznebuha, nenadano, hipoma, na nagloma.

Iznemoči (-*mognem*), oslabeti.

Izneverjiti (*koga*), izdati, nezvest postati.

Iznikao (-*kli*), izrastek.

Iznimati, izjemati; iznimka, izjema; izniman (-*ma*, -*mno*), izjemen.

Izobičajiti se, v navado priti.

Izopačiti, pokvariti.

Izor, kar se dá žita za posodo volov pri oranji.

Izpaliti (*pušku*), sprožiti.

Izpaštati (*što*), pokoro delati za kaj; — se, postiti se.

Izpek, kar se dá žganja za posodo kotla.

Izpičutura, pijanec.

Izpirača, cunja za izpiranje.

Izpizmiti se (*na koga*), začeti (*koga*) sovražiti.

Izpleta, plačilo.

Izplaziti, pomoliti (jezik).

Izpodmukla, potuhnjeno.

Izpolac (-*lea*), korec.

Izporediti, primeriti.

Izposlovati, opraviti.

Izpostnik, kdor moli in se posti.

Izprasiti, oprasiti se.
 Izprašiti, očistiti od prahu.
 Izprava, poprava, pismo, listina; izpravan (-*vna*, -*vno*), pravi, veljaven; izpraviti, popraviti, poravnati.
 Izprazan (-*zna*, -*zno*), prazen, ničemuren.
 Izpreko, z one strani.
 Izpričati, povedati; opravičiti; izprika, opravičenje.
 Izpričati, križem privezati; izpričati, prisloniti, postaviti; izprika, s strani.
 Izprskati, razleteti, razbiti se.
 Izprva (izprvice), od početka.
 Izpupčiti, izbočiti.
 Izraditi (izradjivati), izdelati (izdelovati).
 Izrastao (-*ti*), izrastek.
 Izravan (-*vna*, -*vno*), raven, neposreden.
 Izrebar (izrebra), s strani.
 Izrediti, po redu (po vrsti) kaj narediti; izredjati, izvrstiti; izredom, po redu, zaporedoma, za vrstjo.
 Izreka, izrek, stavek.
 Izrenuti, izgnati.
 Izricati (-*čem*), izrekati, izgovarjati; izrično, izriekom, z besedo, naravnost.
 Izrod, spaka, spridek; izroditi se, spriditi se, popačiti se.
 Izrok, razglas, poklic.
 Izručke, lučaje.
 Izsievcí (izsjevaká), moka, ki se drugi krat seje.
 Izsmievati (izsmjehivati), zasmehovati.
 Izšteniti, vreči (o kuzli).
 Izštetiti, poškodovati; kilavega narediti; pogubiti.
 Iztaći (iztaknuti), poudariti; — se, izkazati se, ponuditi se.
 Iztančati, stanjšati, zmanjšati se.
 Iztekar, na novo, zopet.
 Izteliti, oteliti se.
 Izticati (iztjecati) (-*čem*), poudarjati; — se, izkazovati se, ponujati se.

Iztiha, po tihem, po časi.
 Iztok, vzhod.
 Iztraga, preiskava, pogin; iztrajiti, preiskati, zatreti.
 Iztrcati, oguliti, iztrošiti.
 Iztresine (*mn. ž.*), kar se na zadnje iztrese; zadnji sneg.
 Iztruheliti (iztruhnuti), iztrohneti.
 Iztrusiti, izpraznoti.
 Izturnati (izturniti), izrivati (izrinoti), izmetati (izvreči), sproževati (sprožiti).
 Izust, na izust, na pamet, iz glave.
 Izuzam, izvzevši.
 Izvadak (-*dka*), izvzetek, posnetek, izpisek; izvaditi, izvzeti, posneti, izpisati.
 Izvadjati, izpeljevati.
 Izvan(a), zunaj; izvanji, zunanji.
 Izvesti (-*vědem*), izpeljati (izvoditi).
 Izvesti (-*vězem*), izpeljati (izvoziti).
 Izvésti (-*vězem*), izplesti (aussticken).
 Izvjestiti, poročiti.
 Izvijati (-*jam*), izmišljati, izžemati; — (-*jem*), izvejati.
 Izvinjavati (izvinuti) (se), opravičevati (opravičiti) (se).
 Izvirivati, lukati.
 Izvjestan (-*tna*, -*tno*), gotov, stalen.
 Izvješće (izvještaj), poročilo; izvješćivati, poročevati.
 Izvještiti se, izuriti se.
 Izvjetriti, izkaditi se.
 Izvlastiti, razvlastiti, razsvojiti (ekspropriirati).
 Izvojevati (izvojštiti), priboriti.
 Izvolievati, izbirati; izvoljeti (-*lím*), ljubiti se, računati se.
 Izvracati (izvratiti), prevračati (prevrnuti).
 Izvrština, izvrstnost.
 Izvrtati (-*čem*), prevračati.
 Izždriebiti, ožrebiti se.
 Iždenuti, izgnati.

J

Jabana*, tujina; jabanac (-nea), tujec.

Jablan, jagned.

Jabuka, dar; prednji vrh sedla; jabukovača, jabolčnik.

Jacija*, peta molitev Turkov.

Jačati, krepčati se; — se, metati se; jačina, moč.

Jačmen, (jačmičak, -čka), ječmen (v očesu).

Jad, nesreča; jadan (-dna, dno), nesrečen; jadati (jaditi), tožiti; jadikovati (jadovati), tožiti, togovati; jadnik, nesrečnik.

Jaglac, trobentica.

Jagluk*, robec.

Jagma*, trganje; jagmiti se, trgati se (za kaj).

Jagnjad, jagnjeta; jagnječi, jagnječji; jagnjilo, mesto kder se jagnijo ovce; jagnjiti, vreči, storiti (o ovci).

Jagodice, lica; jagodnjak, mesto kder jagode rastejo.

Jagrz*, rjav lisast konj.

Jahači (konj), za jahanje.

Jaija*, pešec.

Jainji, jajčni.

Jako, od jako, od sedaj; jakošnji, sedanji.

Jakrep, škorpion.

Jal, zavist, nevoščljivost; jalan (-lna, -lno), zaviden, nevoščljiv.

Jalakati, klicati: jala! (pri Alahu!)

Jalija*, breg.

Jalov, nerodoviten; jaloviti, rezati, skopiti, jemati plod (sad); — se, gubiti plod (sad).

Jamac, v. jemac; jamačno, gotovo.

Jamak, namestnik zastavnikov.

Jandal*, na strani.

Janjac (-njca), (janje), jagnje; janj-, v. jagnj-.

Jaoknuti, zaklicati: jao!

Japa (japica), oče.

Japad (ž.), senčnato mesto.

Japiti, odprt biti.

Japundže (-eta), plašč.

Jarac (-rea), kozel; jarad, kozli in koze.

Jaran* (jaranik), prijatelj; jaranica, prijateljica; jaraniti se, ljubiti se.

Jarčevina, kozlovina; jarčji, kozlovski; jare (-eta), kozle; jareči — jarčji; jarenica (jārina), volna od jagnjet; jaretina, mlada kozlovina, kozlovska koža; jārica, mlada koza.

Jārica, jara pšenica; jarik, jari ječmen, lan; jarina, jari pri delek; jariti se, goreti, togotiti se; jarko (sunce), svetlo (in toplo); jarost, togota, jeza.

Jaruga, jurek, struga.

Jasak* (-aka), prepoved.

Jasika, trepetljika, osika.

Jaspra, turški denar.

Jastuk*, blazina (der Polster).

Jašikovati, v. ašikovati.

Jašprišt, Erzpriester (Archidia-kon).

Jašterica, mozolj na jeziku.

Jatagan, velik nož.

Jatak, skrivač (tatú).

Jatomice, v krdelih.

Jauk, jok; jaukati (-čem), jokati.

Javiti, oglasiti; (ovce) gnati.

Jaz, jez.

Jazavac (-vca), jazbec.

Jazidžija*, pisar; jazija*, pismo, pisanje.

Jaziti, jeziti (vodo).

Jazuk*, škoda!

Ječam (-čna), ječmen.

Ječan (-čna, -čno), v. jestan.

Ječerma, v. dječerma.

Ječmen, ječmenov; ječmenica, ječmenov kruh; ječmičak, v. jačmen.

Jeđ, žolč, strup, jeza.

Jeda, da(li).

Jedak, (-dka, -dko), (jedan, -dna, -dno), jezen, (strupen).

Jedanak, takoj, prece; jedared (= jedan red), enkrat.

Jedar (-dra, -dro), jedrnat.

Jedek*, vrv; paradni konj; priprava.

Jedincat (jediti), edin; jedinče (-eta), edini otrok.

Jediti, jeziti; jedljiv, nagel.

Jedjupak (-pka), (Egipčan), cigan; jedjupka, ciganka.

Jednak, takoj, prece; jednako, vedno; jednoč (jednom), enkrat; jednogodišnjici, rojeni enega leta; jednogrice, enoglasno; jednolik, enega (istega) obliča; jednomjesečiči, bratje in sestre rojene enega (istega) meseca; jednostavan (-vna, -vno), iz enega kosa; jednočiti, enkrat na dan jesti.

Jednjak, goltanec.

Jedovit, strupen.

Jedrati, jedrnat postajati.

Jedrenjača, ladja na jadra; jedriti, jadovati; jedro, jadro.

Jedva, komaj; j. jedvice, komaj komaj; j. na jedvine jade, z velikim trudom, na zadnje vendar.

Jeftin, v. jevtin.

Jeglen* (jeglendže), razgovor; jeglenisati (-išem), razgovarjati se.

Jeina, sova.

Jeknuti, zaječati, razleči se; jek-tati (-kčem), razlegati se.

Jelašje, jelševje.

Jelik, jelovje.

Jelo, jed.

Jemati, brati.

Jemac (-mca), porok; jemčiti, za poroka jemati; pripenjati; jemčiti se, biti porok.

Jendja* (jendjibula), družica, tovaruška.

Jer(e), ker.

Jergovan, španski bezeg, lipovka.

Jesenas, te jeseni.

Jestan (-tna, -tno), trdiven.

Jestiva, jedi; jestvina, jed.

Jetrva, tako se imenujejo žene dveh bratov.

Jevtin, cenó, po ceni.

Jezan*, turška molitev.

Jezgra (jezgarica), jedro; jezgrovit, jedrnat.

Ježnja, groza.

Ježovan (Ježovit), Jezuit.

Jogunast, svojeglav; jogunica, svojeglavec (-vka); jogunluk*, svoja glava (svojeglavnost).

Joha, jelša.

Jok*, ne.

Joldaš*, drug, tovariš.

Jomuža, sirovo mleko.

Jorgan*, odeja.

Jorgovan, v. jergovan.

Još, še.

Jošik, jošje, jelševje.

Jošte(r), v. još.

Jova, jelša (v. joha).

Jovanimiti, prositi koga v imenu sv. Janeza; Jovanjštak, komur je sv. Janez patron.

Juč(e)r, včeraj.

Junad, teleta ali telice; june (-eta), tele ali telica.

Junoš, mladenič.

Jur, užé.

Juriš*, naskok; jurišati, naskakovati.

Juriti, hiteti.

Jurve, v. jur.

Jutrenja (jutrenje), jutranja služba božja; jutros, danes zjutraj, davi.

K

Ka = k.

Kabanica, plašč.

Kabast, širok (velik).

Kaca, kadca, kad(-i).

Kaciga, šlem, čelada.

Kackati, kapatati.

Kačar, sodar.

Kaćipera, žena ktera se rada lepotiči, gizdavka.

Kad(a), kedaj, kedar.

Kadar* (-dra, -dro), sposoben.

Kadifa, v. kadiiva.

Kadija*, sodnik.

Kadikad, včasí.

Kadiluk*, sodnijski okraj; kad-
dinac (-nca), sodnijski sluga.
Kadiva, žamet.
Kadkad (kadšto), včas; kadli,
ali takrat.
Kaduna*, gospa.
Kail*, zadovoljen, pripraven.
Kaiš*, remen.
Kajasa*, remen.
Kajati (-jem), maščevati: kajati
se, kesati se.
Kajda*, nota.
Kajmak*, smetana.
Kajsija*, marelica.
Kakav (kakov) (-va, -vo), kakšen;
kakvoča, kakovost.
Kalaburnja, zmešnjava.
Kalaj*, kositer.
Kalam*, cep, cepič; kalamiti,
cepiti.
Kalauz*, vodnik; mešetar; ka-
lauziti, voditi, pot kazati.
Kalčine*, velike nogavice.
Kaldma*, tlak, kamenita tla.
Kalež, kelih.
Kalfa, pomočnik.
Kaljati, blatiti; kaljav, blaten,
umazan.
Kaljuža (kaljuga), mlaka.
Kaloper, meta.
Kalotine, suho sadje (krljji).
Kalpak*, kapa.
Kaludjer, redovnik.
Kalup, tvorilo (model); kopito.
Kamata*, obresti; kamatnik,
oderuh.
Kamenica, ostriga; kamenjak,
lom kamenja.
Kamo li, kam pa, nikar uže.
Kandilo, svetilnica.
Kandža, krempelj.
Kandžija*, bič; kandžijati, bi-
čati.
Kaniti (se), namenjati (se).
Kanje (mn. ž.), trepavnice.
Kano, v. kao.
Kanta, vrč (kangla).
Kantar*, tehtnica, vaga.
Kao, kakor.
Kap (ž.), kaplja; mrtvoud.

Kapak* (-pka), pokrov; zatvor-
nice (žaluzije); trepavnica.
Kapara, ara.
Kapetan, stotnik.
Kapidžija*, vratar; kapija*,
vrata.
Kaput, suknja.
Kara*, črn.
Karablje (mn. ž.), pastirska piščal.
Karanfil, klinček (nagelj).
Karati, smerjati.
Karaula*, stražarnica (Wacht-
thurm).
Karika, obroč, člen (verige).
Karišik, zmes.
Kas, dir.
Kasapin*, mesar.
Kasati, dirjati.
Kašika*, žlica.
Kaštiga, kazen.
Kat*, nadstropje; vrsta.
Katana*, konjik.
Katarka*, jadnik (jambor).
Kavez*, kletka, tičnica.
Kavga*, prepir.
Kazalište, gledišče; kazaljka,
kazalec (na uri).
Kazan, žganjarski kotel.
Kazati, reči.
Kaža, vest, glas.
Kebati, prežati, zalezovati, ča-
kati.
Kec, as (v kvartah).
Kecelja, predpasnik.
Kečka, čop, kita.
Kefa, krtača.
Kelj, lim; keljiti, limati.
Kelj, ohrovt.
Ker, slednik (pes).
Kerep, več zvezanih ladij za pre-
važanje.
Kesa*, mošnja.
Kesedžija*, razbojnik.
Kesiti (zube), kazati (zobe), re-
žati.
Kicoš, gizdavec.
Kičmenica (kičmenjača), hrb-
tanec.
Kidati, trgati.
Kidisati (-dišem), življenje je-
mati.

Kijača (kijak), kij, cepec.
 Kika, kita.
 Kinjiti, nadlegovati.
 Kirija, tovor; kiridžija*, voznik.
 Kiša, dež; kišobran, dežnik.
 Kita, šopek; *kita* i *svatovi* = *kičeni svatovi*; kitan (-tna, -tno), olupšan; kititi, lepšati; kit-nast, košat; kitničar, prodajalec lepotij.
 Kivan (-vna, -vno), sovražen.
 Kladenac (-nea), studenec.
 Kladiti se, staviti.
 Klamitati (-ičem), majati (se).
 Klanica, klavna žival.
 Klapa, dozdevak; klapiti se, dozdevati se.
 Klasti (*kladem*), položiti.
 Klastriti, klestiti.
 Klecalo, klečalnik; klecati, šibiti se.
 Klepalo, deska, po kateri se tolče, mesto zvona; klepka, kravji zvonec.
 Klesati (-šem), tesati (kamen).
 Kleveta, obrekovanje, ogovarjanje.
 Klimati, majati.
 Klinčac, klinček (nagelj); klinčanica, obešalnica.
 Klip, strok, storž; poleno, cepec; klipar, rogovilež, cepec.
 Klisura, skala.
 Klizati se, drseti, drsati se; klizak (-zka, -zko), spolzek.
 Kljast (*kljakav*), pohabljen, pokvečen.
 Ključati, ključvati, kavšati.
 Ključanica, zapah.
 Ključati, vreti, kipeti.
 Kljukati, pitati (n. pr. gos).
 Kljusa, past.
 Kloniti se, ugibati se.
 Klonja, kletka (od buče).
 Klonuti, spustiti se, pasti, oslabeti, omedletiti.
 Kmet, vaški sodnik; tlačan.
 Knjiga, pismo, list; knjigonoša, pismonosec; književnik, pisatelj.
 Kob (*kobi*), srečanje; osoda.

Kobac (-bca), kragulj.
 Kobača, kurnik.
 Koban (-bna, -bno), osoden; kobiti (*koga*), slutiti pogin; srečevati.
 Kocka, der Würfel.
 Kočiti se, trditi se, trd biti.
 Kod, pri.
 Koje-koje, deloma; kojekako, kakor koli; koješta, kar koli, marsikaj itd.
 Koka, kokoš; kokot, petelin.
 Kola (*mn. sr.*), voz.
 Kolajna, svetinja, medalija.
 Kolan*, podproga (Satteltgurt).
 Kolast, okroglo pisan.
 Kolati, obtekati.
 Kolebati se, majati se.
 Koli, kako, koliko.
 Koliba, koča.
 Kolica (*mn. sr.*) voziček.
 Kolievka, zibel, zibka.
 Kolje, čas.
 Kolo, neki ples; kolovodja, prvi plesalec, prvak.
 Kolomija, kolotek, kolotečina.
 Kolotur, kolesca, škrpec.
 Kolovoz, veliki srpan.
 Koludrica, redovnica, nuna.
 Kolut, okrogla plošča, obroč.
 Komad, kos.
 Komešati se, gibati se.
 Komina, tropine.
 Komiti (komušati), ličkat, luščiti (koruzo); komušina, ličkovje.
 Konačiti, prenočevati; konak*, dvor, prenočišče; dan pota.
 Konjušar, konjar; konjušnica, konjski hlev.
 Konoba, klet; konobar, natakar.
 Konop, vrv.
 Kopanja, lesena skleda.
 Kopča, zapenec, zapon.
 Kopile (-ela), nezakonski otrok.
 Kopljača, zastavišče; kopljanik, sulicar; koplje, sulica.
 Kopnja, okopavanje.
 Koprena, ten, zagrinjalo.
 Kora, skorja.
 Korabalj (-lja), ladija.

Korba, graja.
 Kordun, kordon, mejna straža.
 Kore (korice) (*mn. ž.*), nožnica, rog, vez.
 Koriti, grajati.
 Korizma, post (štiridesetdanski).
 Korman, krma; kormaniti, krmiti, ravnati (ladijo); kormanoš, krmilar.
 Kornjača, želva.
 Korota, žalost (za mrtvim).
 Korov, plevel.
 Kos (-a, -o), naklonjen, poprečen, kriv; kosina, strmina.
 Kosa, vlasje.
 Kosnuti (se), doteknoti (se), zadeti, genoti.
 Kostriešiti (kostrušiti) se, ščetniti, ježiti se; kostriet (-i), kozja dlaka.
 Kostur, okostnica.
 Košnica, panj.
 Koštunjav, trd.
 Košturnica, kostnica (hiša za kosti).
 Košulja, srajca.
 Kot, zarod, zalega.
 Kotac (-ca), hlev.
 Kotač, kolo.
 Kotar, okraj.
 Kotarica, košara.
 Kotiti (se), imeti (mlade), leči, ploditi se.
 Kotlokrp, kotličkar.
 Kotrig, člen.
 Kotrljati, valiti.
 Kotur, okrogla plošča, obroč; koturati, valiti.
 Kotva, maček, sidro.
 Kovča, zapenec, zapon.
 Kovčeg, zaboj, škrinja.
 Kovrčiti, kodrati.
 Kovrtač, kolesce (s katerim se testo reže).
 Kovrtanj (-tnja), zavoj.
 Koža, usnje.
 Krabulja, maškara.
 Kradja, tatvina; kradom, skrivaj.
 Krajina, meja; (vojaška) granica, vojska; krajiniti, vojskovati; krajiški, kar pripada

krajini; krajišnik, človek iz krajine.
 Krak, skrak, noga.
 Kraljež, vretence (das Wirbelbein).
 Krap, karp.
 Krastavac (-vca), kumara.
 Krasuljak (-ljka), marjetica.
 Kratelj, kolera.
 Kravljaja, golida, kablica.
 Krcati, nakladati.
 Křcati, tretí (orehe).
 Krčag, vrč.
 Krčati (-čim), hrumeti, rohnati.
 Krčevina, laz; krčiti, rovati, trebiti.
 Krd (krdo), čreda.
 Kreč*, apno; krečiti, beliti.
 Kreka, regljanje (žab).
 Kreljut, perot.
 Krenuti, genoti, dvignoti; oditi.
 Krepost, moč, čednost.
 Kresiti se, iskriti se, bliščati.
 Kreševo, boj.
 Kreštalica, šoja; kreštati (-im), vpiti, kričati.
 Kretati (-čem), gibati, vzdigovati; odhajati.
 Krevet, postelja.
 Krezub, škrbast.
 Kridimice, skrivaje.
 Krijumčariti, skrivaj prodajati.
 Krilo, perot.
 Krin, lilija.
 Krinka, larva.
 Krioce — krilce (v. krilo).
 Kriomice, krišom, skrivaj.
 Kriva, kriva sablja; krivati, nagibati se; krivda, krivica; kriviti se, mukati, kremžiti se; krivudati, viti se, zahajati (s pravega pota).
 Križka, odrezan kos.
 Krkac!, lop!
 Krkača; nositi diete na krkače, oprativ (šuporamo) nositi otroka.
 Krkljati, šumeti, vreti.
 Krknuti, zinoti.
 Krletka, kletka.
 Krma, krmilo.

Krmača, prasica; krmak (-mka), prašič; krme (-eta), prase; krmeči, svinjski; krmetina, svinjina.
 Krmelj (-i), krmeželj.
 Krnj, odlomljen; krnjaga, odlomek, črepina; krnjiti, lomiti, drobiti.
 Kročiti, stopiti.
 Krosna, statve.
 Krošnja, vrh, koš (drevesa).
 Krov, streha.
 Kroz, skozi.
 Krpa, zaplata, cunj; krpež, zaplate; krpiti, krpiti.
 Krst, križ; krstaš, križavec (tolar, orel), zastava s križem; krstati, s križem; krstno ime, god.
 Krš, skala; kršan (-šna, -šno), skalnat, močan, dober; kršiti, lomiti; kršljav, zaostal, slab.
 Krtica, krt; krtičnjak, krtina.
 Krupa, babje pšeno.
 Krupan (-pna, -pno), debel.
 Krušiti, drobiti.
 Krut, debel, trd.
 Krv, kri; krvarina, krvnina; krvnik, ubijalec, rabelj.
 Krzmati, obotavljati se.
 Kubura*, samokres.
 Kubura, revščina; kuburiti, stradati.
 Kucati, biti, trkati; kucnuti, udariti, trknuti.
 Kučine (mn. ž.), kuke, otre.
 Kučka, psica, kuzla.
 Kuća, hiša; kući, domov; kod kuće, doma; kućanik, gospodar; kućerica, koč; kućevni, hišni; kućiti, gospodariti.
 Kuditi, grajati.
 Kuglana, keglišče.
 Kuhača, kuhalnica.
 Kuja, psica, kuzla.
 Kujundžija*, zlatar.
 Kuka, kljuka, rovnica (kramp).
 Kukac (-kca), žužek.
 Kukati, tožiti, jokati; kukavac (-vca), revež; kukavan (-vna, -vno), reven.

Kukinja, trnulja, oparnica.
 Kukma, čop.
 Kuknjava, stok.
 Kukuljica, mešiček, zapredek.
 Kula*, turen.
 Kulaš*, konj mišje farbe, mišec.
 Kuljati, sukljati.
 Kuljen, nadelani želodec.
 Kuluk*, tlaka.
 Kum, boter; kumče (-eta), krščenec.
 Kumir, malik.
 Kumiti, za botra prositi, prositi.
 Kunadra, kosem, mačica.
 Kunatoriti, stradati.
 Kundak, oglavje, pleče (na puški).
 Kunjati, dremati; bolehati.
 Kupina, robida.
 Kūpiti, zbirati.
 Kupke (mn. ž.), toplice.
 Kupnja, kúp; kupovina, kar se kupi; kupovni, kupljen.
 Kupus, zelje.
 Kurban, klavni dar (pri Turkih).
 Kurjak, volk.
 Kurvić, kurbin sin; junak.
 Kus, odrezan.
 Kusa, psica, kuzla.
 Kusalj, konj z odrezanim repom.
 Kusalo, prednji del žlice.
 Kusast, odrezan.
 Kusati, jesti.
 Kusiti, rep odrezati; kusov, pes z odrezanim repom.
 Kustura, pipec.
 Kusulja, krava z odrezanim repom.
 Kušljati, kuštrati, mešati.
 Kutao (-tla), korec.
 Kutija*, škatla.
 Kutnji (= kućni), hišni.
 Kvačiti, spenjati.
 Kvasiti, močiti.
 Kvocati, kvokati, klokati; kvočka, kokla.
 Kvrčati (-čim), gosti, presti, renčati.
 Kvrğa, grča.

I

- Labrnja, ustnica, šoba.
 Lačati se, (lotiti se), prijemati se.
 Ladanje, dežela, vas.
 Ladica, skrinjica, miznica.
 Lagan, lehek.
 Lagav (-gva), sod.
 Lagodan (-dna, -dno), miren, prijeten.
 Lagum*, podkop.
 Lahor, sapica.
 Lajno, blato.
 Lak, lehek.
 Lakrdija, burka.
 Lale* (sr.) tulipan.
 Laloka, čeljust.
 Lanac (-nca), veriga; ral.
 Landati, pohajkovati; blebetati.
 Lane (-eta), arnica.
 Lànuti, zalajati.
 Lánuti, odleči.
 Lapavica, dež in sneg.
 Lasan (-sna, -sno), lehek.
 Lasica, podlasica.
 Laskati, prilizovati se.
 Last, lehkost.
 Lasta (= lastavica).
 Laštiti, likati.
 Latak (-tka), tvarina, snov.
 Lavež, lajanje.
 Lazila (mn. sr.), oder.
 Laznuti, liznoti.
 Lažica, žličica.
 Lebditi, zibati se, viseti.
 Lecati se, plašiti se.
 Lečaiv, pegav; leče (sr.), pega.
 Ledac (-dca), kristal.
 Ledenica, ledena sveča.
 Ledja (sr. mn.), hrbet.
 Ledjen*, umivalnica.
 Leglo, zalega.
 Lele, joj!; lelek, stok; lelekati (-čem), stokati.
 Lelijati se, zibati se.
 Lem, lep, lepilo.
 Lenger*, maček, sidro.
 Lepak (-pka), tičji lim.
 Lepetati (-ečem), mahati (s perotmi).
 Lepeza*, vetrnica, mahalnica. (Fächer).
 Lepršati (se), mahati (s perotmi).
 Leptir (lepir), metulj.
 Lešina, mrhovina; mrtvo telo.
 Letnjak, motovilo.
 Leto, žrelo, okence.
 Leturgija (leturdjija), maša (pravoslavnih).
 Letva, prekla (lata).
 Leventovati, postopati.
 Ležaje (sr.), ležišče; ležak, lenuh.
 Libati, majati se.
 Lice; licem, ravno; licemjer, hinavec.
 Ličba, dražba.
 Ličina, vrv.
 Ličinka, črv.
 Ličiti, oglaševati.
 Lieha, greda.
 Liemati, tolči.
 Liep, omet.
 Lier, lilijs.
 Lies, rakev, skrinja (mrtvaška), truga.
 Lievak (-vka), lij, liják; lievati, liti.
 Liho, neravno.
 Lihvar, odrtnik.
 Lija, lisica; lijati, delati kakor lisica.
 Lijavica, driska.
 Likovodja, pevodja.
 Lim, pleh; limar, klepar.
 Lipanj (-pnja), rožnik, junij.
 Lipik, lipov gozd.
 Lipsati (-pšem), crkniti.
 Lis, lisjak; lisice (mn. ž.), železje za roke; lisičiti, lizati se.
 List, meča.
 Listom; svi listom, vsi skupa.
 Listopad, vinotok (oktober).
 Lišce, obrazek.
 Lišiti, opliniti.
 Litati, drisko imeti.
 Litica (lit), skala, rob.
 Litija, procesija.
 Ljaga, madež.
 Ljekarije (ž. mn.), zdravila.
 Ljevaka, levica.
 Ljosnuti, pasti.

Ljubav, ljubezen; ljubazan (-zna, -zno), ljubeznjiv.
 Ljubica, vijolica; ljubičast, vijoličast.
 Ljuljati, zibati; ljuljaška, gugalnica.
 Ljut, hud, srdit; ljutica, gad; ljutiti se, srditi se.
 Ločika, glavna salata.
 Ločkov, vel.
 Logor, tabor (Lager).
 Logov, priprežen konj.
 Lokati (ločem), srkati.
 Lokot, žabica.
 Lokva, mlaka.
 Lola, dolgin; lolati se, klatiti se.
 Lomača, grmada; loman (-mna, -mno), truden, skalnat.
 Londža*, terasa na strehi; posvetovanje.
 Lopov, malopridnež.
 Lopta, žoga.
 Lopuh, repinec.
 Loš, slab, nesrečen.
 Lovka, past.
 Loza, trta; rod.
 Lozinka, gaslo.
 Loža, ležišče.
 Ložica, žlica.
 Ložiti, kuriti.
 Ložnica, spalnica.
 Lubanja, črepina.
 Lubarda, bomba; top.
 Lubenica, vodena dinja.
 Lubnjača, koča pokrita z lubom; lubura, posoda od luba.
 Luckast, prismojen.
 Luča, žarek.
 Lučan (-na, -no), česnat.
 Lučba, kemija.
 Luče, mala lutka.
 Lud, neumen, nor; ludnica, noriščnica; ludorija, neumnost; ludovati, noret.
 Luk, česen; čebula.
 Luka, pristanišče.
 Lukav, zvit.
 Lukno, bira.
 Lumbarda, v. lubarda.
 Lunjati (se), s pobešeno glavo hoditi.

Lupati, razbijati.
 Lupež, malopridnež, tat, razbojnik.
 Lutati, potikati se.
 Lutka, punčika.

M

Ma, ali, — koli.
 Maca, mačka; maciti se, imeti mlade (o mački).
 Mač, meč.
 Mači — maknuti.
 Madjije (ma. ž.), čarovanja.
 Magarac (-rca), osel.
 Mahala*, del mesta.
 Mahna, v. mana.
 Mahnit, blazen, besen.
 Mahnuti se, odreči se, pustiti.
 Mahom, precej, takoj.
 Mahrama*, robec.
 Maina, brezveterje.
 Majdan*, rudnik.
 Majde, gotovo.
 Majka, mati.
 Majmun*, opica.
 Majur, pristava.
 Majušan (-šna, -šno), majhen.
 Makac, pomik.
 Makar, če ravno, (— koli).
 Makljati, strgati.
 Makovača, makova gibanica, potica.
 Malaksati (-šem), oslabeti.
 Maličak, majhno.
 Malj, kladivo.
 Malje (ma. ž.), mah, prve dlake.
 Malta, mitnica.
 Mamac (-mca), vaba, nastava.
 Mamuran (-rna, -rno), omoten (od pijanosti).
 Mamuza*, ostroga.
 Mana, napaka.
 Manastir, samostan.
 Mandal*, zapah.
 Mani*, zaviden, nevoščljiv.
 Manisati (-išem), grajati.
 Manjak (-njka), primankljaj.
 Manuti se, v. mahnuti se.
 Marama, v. mahrama.
 Marše, živinče; marva, živina; marveni (marvinski), živinski.

Maslac, sirovo maslo; maslina, olika.
 Masnica, maroga (od udarca).
 Mast, farba; mastilo, farba, tinta; mastiti, farbati.
 Mašiti se, prijeti (se).
 Mašta, domišljija; maštanije, sleparija.
 Maštrafa, kozarec z ročo.
 Mator, star.
 Mazan (-zna, -žno), razvajen.
 Mazga, mezeg.
 Mazgalija, neumnost.
 Mazija, jeklo.
 Maziti, gladiti, mehkužiti.
 Mecati, mehčati.
 Mečet, mošeja (turška cerkev).
 Mečiti, tlačiti.
 Mečava, metenje (snega).
 Medjer, tedaj.
 Medju, mej, med.
 Mehana*, krčma.
 Mejdan*, mesto; boj.
 Měka, meket, meketanje.
 Měka, v. mamac.
 Mekinje (mn. ž.), otrobi.
 Mekušac (-šca), mehka žival.
 Mela, tičji lim.
 Melem*, oblog (flašter).
 Meljava (meljivo), kar se melje.
 Mesojedje, predpust; mesopust, pust.
 Mestva, nogavica.
 Meštar (-tra), mojster.
 Metati, postavljati, polagati, (puške) streljati.
 Metež, zmešnjava.
 Metvica, meta (rastlina).
 Mezgra, mezga; mezgrati, mežiti se.
 Mezimac (-mca), najmlajši sin.
 Militi se, ljubiti se, dopadati; milosrdan (-dna, -dno), usmiljen; milovati, ljubiti.
 Miljeti (-līm), lesti.
 Mindjuše* (mn. ž.), uhani.
 Miraz, dota.
 Miris, prijeten duh; mirisati (-šem), dišati; mirodija, dišava.

Mirovina, pokojnina.
 Mirozov, večernje bobnanje.
 Misa, maša.
 Mit (mito), podkupščina; mititi, podkupovati.
 Mjed, baker (kufer); (žuta), me-sing.
 Mjernik, inžener.
 Mjesečarka, mesečna retkev.
 Mjestance, mestce; mjestimice, na mestu; po nekterih mestih.
 Mješina, meh.
 Mješovit, pomešan.
 Mlačenica, meteno mleko.
 Mlada, nevesta; mladenci, ženin in nevesta; mladikovina, mlada drevesa; mladoženja, ženin; mladunče (-eta), mlado jagnje.
 Mlaviti, tolči.
 Mlaz, curek.
 Mlitav, medel, slab.
 Mlivo, moka.
 Mljeskati (mlještem), cmokati.
 Mlohav, medel.
 Mniti (mnim), meniti.
 Moči, kosti (svetnikov).
 Modrica, maroga od udarja.
 Mokrača, scalina.
 Molbenica, (pisana) prošnja (molba); moliti, prositi; — se, moliti; moljakati, mole-dovati.
 Moma, dekle; momak (-mka), mladenič (fant); momčad, mladeniči (fantje).
 Mor*, temno moder.
 More! oj!
 Mosur, cev.
 Moštanica, brv.
 Mošti, v. moči.
 Motka, kol, drog.
 Motriti, ogledovati.
 Mozgati, glavo si beliti.
 Možan (-žna, -žno), mogoč.
 Možda, morda.
 Moždani, možgani.
 Možditi, tlačiti (grozdje).
 Mravinjak, mravljišče.
 Mraziti, dražiti; mražnja, zdr-žba.
 Mrcina, mrhovina.

Mrča, mirta.
 Mrčiti, črniti.
 Mrdati, nerodno delati.
 Mrginj, krtina, mravljišče.
 Mrgodast, čemerren; mrgoditi se, čemeriti se.
 Mriest, ikra.
 Mrk, temen.
 Mrkva, koren, korenje.
 Mrlja, madež; mrljati, mazati.
 Mrndžati, jecljati.
 Mrs, mesnata jed; mrsan (-sna, -sno), mesnat; mrsiti, meso jesti.
 Mrska, grba.
 Mršav, suh.
 Mrva, drobtina; mrviti, drobiti; mrvičak, drobtino, malo.
 Mrzak (-zka, -zko), zoperen; mrziti, sovražiti; mrzost, sovražstvo; mrzovoljast, čemerren.
 Mucati, jecati.
 Mučaljiv, molčljiv.
 Mučan (-čna, -čno), težak.
 Mučke, molčé.
 Mučak (-čka), zaprtek.
 Mučkati, tresti.
 Mujezin*, klicalec k molitvi (pri Turkih).
 Mukadem* (pojas), fin pas.
 Mukao (-kla, -klo), molčéč; izpod mukla, skrivaj.
 Muktađžija*, zastonjik; mukte*, zastonj.
 Mulj, blato.
 Muljati, tlačiti (grozdje).
 Munara*, turen.
 Munja, blisk; munjina, električna.
 Munuti, švignoti.
 Mur*, pečat.
 Murečep*, tinta.
 Mušmula, nešplja.
 Mušterija*, kupovalec (der Kunde).
 Mutljaga, širokoustnež.
 Muzara (krava), molzna; muzlica, kablica.
 Muzga, kaplja.
 Mužča, kmetica; muževan (-vna, -vno), moški; mužjak, samec; mužkarac (-ra), mož.

N

Nabahnuti, zadeti, naleteti.
 Nabasati, naleteti.
 Nabaviti, priskrbeti.
 Nabodica, zabavljač.
 Nabojit, poln (nabit).
 Nabožan, (-na, -no), pobožen.
 Nabrčati (-čim), naleteti; nabrčko, zabavljač.
 Nabreknuti, nateči, narasti.
 Nabrstiti, pognati.
 Nabubati se, najesti se.
 Nabubriti, narasti, napeti se.
 Nabučiti se, napeti se.
 Nabujati, narasti, shajati.
 Nabusit, srdit.
 Nabušiti se, napeti se.
 Načelnik, glavar, župan.
 Načetiti se, zbrati se.
 Načičkati, eno zraven družega postaviti.
 Načiniti, narediti.
 Nači (nadjem), najti.
 Načve (načava), načke, ničke, kodunje.
 Nad = nada, upanje.
 Nadam (-dama), napetje.
 Nadarbina, duhovska služba, duhovnija (beneficija, prebenda).
 Nadati se, podati se, ponuditi se.
 Nadekati se, najesti se.
 Nadesiti, zadeti.
 Nadhitriti, prekaniti, prevariti.
 Nadilaziti, presežati.
 Nadimak (-mka), zdevek.
 Nadimati se, napejati se.
 Nadjenuti (nadjesti, -nem), dati (ime); napolniti.
 Nadkriliti, preseči.
 Nadkučiti se, nagnoti se (nad kaj).
 Nadmašiti, preseči.
 Nadnica, dnina; nadničar, dni-nar.
 Nado, jeklo.
 Nadoknaditi, nadomestiti.
 Nadomak, blizo.
 Nadri —, neprav.
 Nadrljati, načrčkati.
 Nadžak*, kopača, rovnica.
 Nagadjati, ugibati.

Nagaziti, naleteti.
 Naglavak (*-vka*), podšiv (črevlja).
 Nagluh, malo gluha.
 Nagnuti, nagnoti (*se*); zaleteti *se*; začeti.
 Nagomilati, nakopičiti.
 Nagoviestiti, opomniti.
 Nagrada, plača, darilo.
 Nagriebati, okopavati.
 Nagrnuti, nagrebsti; privreti.
 Nahero, na stran, po strani.
 Nahija*, okraj.
 Nahod, najdenec; nahoditi, nahajati.
 Nahranka, rejenka.
 Nahuditi, v. nauditi.
 Nahustiti, v. naustiti.
 Naimati, najemati.
 Naime, namreč.
 Najam (*-jma*), najem, najemščina; najmiti, najeti.
 Najpače, posebno.
 Nakana, namen.
 Nakaza, spaček, grdoba.
 Nakisnuti, nadeževati.
 Nakit, lepотиčje.
 Naklada, zaloga.
 Naknaditi, nadomestiti.
 Nakvasiti, namočiti.
 Nalaziti, nahajati.
 Nalik, podoben; naličiti, podo-
 ben biti; naličje, narobe.
 Naloga, stiska.
 Namači (*—* maknuti), priskr-
 beti.
 Namah, precej, takoj.
 Namastir, v. manastir.
 Namet, priklada.
 Namicati (*-mičem*), priskrbovati.
 Namiguša, žena, ktera rada na-
 miguje moškim.
 Namira, pobotnica; namiriti, za-
 dovoliti, potolažiti, poravnati,
 plačati; — *se*, pomiriti *se*.
 Namisao (*-si*), namen.
 Namjera, srečanje, naključje, na-
 men; namjeriti, sklenoti, na-
 peljati, zadeti; — *se*, naleteti.
 Namjestiti (namještati), posta-
 viti (postavljati); namještaj,
 pohištvo.

Namrgoditi (namrščiti) *se*, zmra-
 čiti *se*.
 Nanieti (*-nesem*), nanesti.
 Naobraziti, omikati.
 Naočali, očnice; naočice, naoči-
 gled, očitno; naočiti, lep.
 Napast, nesreča, skušnjava; na-
 pastovati, napadati.
 Naplata, terjanje; naplatiti, iz-
 terjati; plačati.
 Naplatak (*-tka*), platišče (pri
 kolesu).
 Napojnica, denar za vino (Trink-
 geld).
 Napokon, na zadnje.
 Napola(k), pol.
 Napolje, ven.
 Napomenuti, opomniti.
 Napor, trud.
 Napose, posebno.
 Naprasan (*-sna, -sno*), naprasit,
 nagel.
 Naprčiti, napeti (ustne).
 Naprečac, ravno; naglo.
 Naprezati (*-žem*) *se*, truditi *se*.
 Naredan (*-na, -no*), priročen.
 Naricati (*-ičem*), žalovati; na-
 rikača, žalovavka.
 Naročito, izrekoma, navlašč.
 Naruč, pšoda.
 Narukvica, zapestnica.
 Nasamariti, prekaniti, ogoljufati.
 Nasap (*-spa*), nasip.
 Naseoba (*-bina*), naselitev.
 Nasilan (*-lna, -lno*), silen, po-
 silen.
 Naslada, veselje, slast.
 Nasporiti, pospešiti, uspeh dati.
 Nasrnuti, napasti; nasrtati (*-sr-
 čem*), napadati.
 Nastaniti, naseliti.
 Nastava, uk.
 Nastavak (*-vka*), nadaljevanje;
 nastaviti, nadaljevati.
 Nastojati (*-jim*), truditi *se*.
 Nastradati, v trpljenje, škodo,
 nesrečo pasti.
 Nasumce, po naključji.
 Nasuprot, nasproti.
 Nátega; *s nategom*, komaj.

Natega, buča, zajemalo (der Heber).
 Natikača, nogavica.
 Natjecati (-čem) se, poganjati se; natječaj, razpis (službe).
 Natjerati, pognati, prisliti.
 Natrag (natražke), nazaj.
 Natrpati, nakopičiti, napolniti.
 Natrusiti se, navleči se, nasr-kati se.
 Natucati, lomiti (jezik); natuk-nuti, omeniti.
 Nauditi, škoditi.
 Naumiti, sklenoti.
 Naustice, ustmeno.
 Naustiti, nadražiti.
 Nausnica, prvi brki.
 Navalice, navlaš; navaliti, na-pasti.
 Navečje, predvečer.
 Navezak (-zka), navezana nit.
 Naviek, vedno, zmirom.
 Naviestiti (navješćivati), ozna-niti.
 Navika, navada; naviknuti (se), navaditi (se).
 Naviljak (-ljka), kup sena.
 Navlaka, prevleka.
 Navlastice, posebno.
 Navora (anaphora), hostija pri pravoslavnih.
 Navraniti, počrniti.
 Navraniti se, navaditi se.
 Navratiti,apeljati, zapeljati.
 Navrieti (-vrem), privreti.
 Navrkati, nadražiti.
 Navrnuti, apeljati.
 Navršiti, izpolniti.
 Navrvjeti, zgrnoti se.
 Nazirati (-rem), nejasno videti.
 Nazivati, imenovati.
 Naznačiti, zaznamovati.
 Nazor, pazljiv; nazorice, od daleč.
 Nazovi-, samo po imenu, kriv.
 Nazreti (-zrem), nejasno opaziti.
 Nazuban (-bna, -bno), sovražen.
 Nazuvak (-vka), nogavica.
 Nazvati (-zovem), imenovati.
 Nažanj (-žnja), žetev.
 Nebore, zares.

Nebotičan (-čna, -čno), do nebes.
 Nebuh; iz nebuha, na enkrat.
 Nečastivi, hudič.
 Nečak, sestrič.
 Nedača, nesreča.
 Nego, ampak, kakor.
 Negve (ma. ž.), železje za noge.
 Nehajan (-jna, -jno), nemaren.
 Nehtješa, kdor pravi, da ne če.
 Neka, naj!
 Nekmoli, kam pa.
 Neman (-i), grdoba.
 Nemoj, nikar.
 Nepodoba, grdoba.
 Nepogoda, nevihta.
 Neporočan (-čna, -čno), neoma-deževan, dobrega glasú.
 Neprilika, nadlega.
 Nesgoda, nepriložnost, nesreča.
 Nesgrapan (-pna, -pno), neotesan.
 Neva, nevesta.
 Nevaljao (-ljala, -ljalo), nič vreden.
 Nevin, nedolžen.
 Nevjera, nezvestoba.
 Nevolja, nadloga.
 Nevrieme, nevihta.
 Nicati (ničem), nič (niknuti, niknem), poganjati, pognati.
 Ničice, na lice.
 Nihati, v. njihati.
 Niječan (-čna, -čno), nikaven; nijekati, nikati.
 Niknuti, v. nič.
 Nikolj dan (-lja dne), dan sv. Nikolaja; Nikoljštak, komur je patron sv. Nikolaj.
 Nipošto, nikakor.
 Nišan*, cilj, tarča; nišaniti, me-riti, ciljati.
 Ništ, ubog; ništa, nič; ništa-rija, ničnost; ništav, ničen, nič vreden; ništica, nula.
 Nitkov, nihče, zanikarnež.
 Niz, na vrvcu nabrani biseri, ce-kini itd.; nizati (nišem), na-birati.
 Niz, navzdol, po doli; nizbrdica, pot navzdol; nizbrdo, navzdol.
 Njakati (njačem), rigati.
 Njekoč, nekda.

Njezin, njen.
 Njihalo, pendel; njihati (*njišem*),
 zibati.
 Njihan (*-hna, -hno*), njihov.
 Njisak (*-ska*), rzgetanje.
 Njušiti, vohati.
 Nočas, nocoj; noću, po noći.
 Nogavica, hlačnica.
 Novac (*-vca*), denar.
 Novačiti, vojaške novince nabi-
 rati.
 Novcat; nov. n., čisto nov.
 Novčan, denaren; novčine (*mn.*
ž.), denarji; novčarka, mošnja;
 novčić, krajcar.
 Novine, novice, časnik.
 Nozdr(v)a, nosnica.
 Nožice, škarje
 Nuder, no le!
 Nujan (*-jna, -jno*), otožen.
 Nukati, priganjati, siliti.
 Nurija, župa (fara).
 Nuz v. uz.
 Nužda, sila, potreba.

O

Obaći (*obadjem*), obiti.
 Obad, brencelj.
 Obajati, začarati, zagovoriti.
 Obala, breg, obrežje.
 Obaliti, znižati.
 Obamrieti (*-mrem*), omedleti.
 Obarača, jeziček (na puški).
 Obaška*, posebe.
 Obaviest, naznanilo; obaviestiti,
 naznaniti.
 Obaviti, opraviti.
 Obaznati, zvedeti.
 Obdan, po dnevnu.
 Obezbiditi, občuvati, obvarovati.
 Obhodja (obhodnja), vrsta.
 Običaj, navada; običan (*-čna,*
-čno), navaden.
 Obići (*-idem*), obiti, poskusiti.
 Obići (*obiknem*) se, navaditi se.
 Obiediti, obdolžiti.
 Obiest, prevzetnost.
 Obijati (*vrata*), razbijati.
 Obiknuti se, v. obići se.
 Obilaziti, obhajati.

Obilježje, znamenje.
 Obirati, izbirati.
 Obitavati, stanovati.
 Obitelj, rodovina, družina.
 Objeručke, z obema rokami.
 Obješenjak, malopridnež.
 Obklada, stava; obkladiti se,
 staviti.
 Obkoliti, obstopiti.
 Obkročiti, zajahati.
 Obladati, premagati.
 Oblakšati, olajšati.
 Obličiti, dokazati krivico.
 Obljubiti, poljubiti.
 Oblok, okno.
 Oblučac (*-čca*), locenj.
 Obluk (oblučje), prednji vrh
 sedla.
 Oblutak (*-tka*), okrogel kamen.
 Obnašašće, najdba.
 Obnjušiti, ovohati.
 Ob noć, po noći.
 Obodci (*obodaca*), uhani.
 Obojiti, pofarbati.
 Obor, ograja; dvorišće.
 Oboriti, zvrnuti.
 Obradatiti, brado dobiti.
 Obraditi, obdelati.
 Obradovati, razveseliti.
 Obramnica, palica na rami, na
 kteri se voda nosi; torba, ki
 na rami visi.
 Obrana, obramba, zaščita.
 Obranički, razsodniški.
 Obrat, obrnitev; obratiti, obr-
 notiti.
 Obrazac (*-zca*), izgled.
 Obrazina, larva.
 Obrazovati, mikati, omikovati.
 Obrediti, po redu (za vrstjo),
 storiti.
 Obricati (*-čem*), obetati.
 Obronak (*-nka*), strmina, reber.
 Obreti (*-rim*), obresti (*-tem*), iz-
 najti, odkriti; obret, iznajdba.
 Obrstiti, objesti drevo.
 Obrtati (*obréem*), obračati.
 Obručati, nabijati (sod).
 Obruniti, stresti.
 Obsada, obsedanje, obleganje.

Obsjena, slepilo, sleparija.
 Obšaniti, prekaniti.
 Obšti, obči.
 Obtočiti, obrobiti.
 Obteretiti, obložiti, naložiti.
 Obuća, obutev.
 Obuhvatiti, objeti.
 Obujmiti, objeti.
 Obuka, poduk.
 Obumrieti, v. obamrieti.
 Obušica; iz *obušice*, na nagloma.
 Obušiti, igli uho zlomiti.
 Obuzimati, objemati.
 Ocal, jeklo.
 Ocat (*octa*), kis, jesih.
 Ocjedine (*mn. ž.*), izžeta voda.
 Ocjena, presoja.
 Očajati, obupati; očajnik, obupnik.
 Očamati, načakati se.
 Očekivati, pričakovati.
 Očerupati, oskubsti.
 Očevina, očetovsko premoženje.
 Očijukati, namigovati.
 Očinja, očni.
 Očitovati, razodeti, povedati.
 Očni kamen, modri vitriol.
 Očnjak, podočnik.
 Očuh, očim.
 Očelaviti, oplešiveti.
 Očoraviti, oko izgubiti.
 Očutjeti (*-tim*), zamolknuti; občutiti.
 Odaja*, soba.
 Odakle, od kod(er).
 Odaliti, daleč naprej oditi.
 Odan, udan.
 Odande (odanle), od onod.
 Odasvud, od vseh strani.
 Odati, ovaditi.
 Odatle (odavle), od tod.
 Odem, v. otići.
 Odgoditi, odložiti.
 Odielo, obleka.
 Odio (*odjela*), oddelek.
 Odista, zares.
 Odjeća, obleka.
 Odjenuti (odjesti), odeti.
 Odjeveriti, zaprositi za „*djevera*“.
 Od kako, od kedar.

Odkale, od kod(er).
 Odkazati, odpovedati.
 Odkloniti, odvrnuti, zavrnuti.
 Odlahnuti, odleći.
 Odlaziti, odhajati.
 Odliegati (*-liežem*) (se), odmevati.
 Odmah, takoj, precej.
 Odmetnik, odpadnik.
 Odmjena, nadomestitev.
 Odmoriti se, odpočiti se.
 Odnosaj, razmera, zadeva.
 Odojče (*-eta*), prašiček.
 Odolen, od onod.
 Odoljeti (*-lim*), upreti se, premagati.
 Od onda, od takrat.
 Odora, plen; obleka.
 Odovud (odovle), od tod.
 Odponac (*-nea*), jeziček (na puški).
 Odpor, upor.
 Odpremiti, odpraviti.
 Odprtiti, odložiti.
 Odraz, odskok.
 Odrješiti, odločen.
 Odrod, kdor se odriče svojega rodu; odroditi se, odreći se svojega rodu.
 Odroniti, odtrgati, spustiti.
 Odrpati, raztrgati.
 Odrubiti, odsekati.
 Od sad(a), od sedaj.
 Odsele, odslej.
 Odsjev, odsvit.
 Odskora, nedavno.
 Odsutan (*-tna, -tno*), nenavzočen.
 Odsvakud(a) (odsvakle), odvsod.
 Odšteta, odškodovanje.
 Od traga, odzad.
 Odustati (*-stanem*), opustiti.
 Odušak (*-ška*), oddihljaj.
 Oduševiti, navdušiti.
 Odužiti (se), dolg plačati.
 Odvažan (*-žna, -žno*), srčan.
 Odveć, preveć.
 Odvići (*-viknuti*), odvaditi se; odvika, odvada.
 Odviše, preveć.
 Odvjet, odgovor; odvjetak (*-tka*), odrastek; odvjetnik, advokat.
 Odvojiti, odločiti; prekositi.

Odvrsti (-vrzem), odvezati.
 Odvugnuti, južno postati.
 Odziv, oglas, odmev.
 Odžak*, dimnik.
 Ogaditi, pristuditi.
 Ogar, lovski pes.
 Ogariti, s sajamami namazati.
 Ogavan (-vna, -vno), gnusen.
 Oglav, konjska oprava na glavi;
 oglavina, koža na glavi.
 Oglobiti, odreti, oguliti.
 Ogluha, neprihod (na sodbo).
 Ognjanit (ognjevit), ognjen.
 Ognjilo, kresilo.
 Ogoljeti (-lim), gol postati.
 Ogorčiti, ogreniti.
 Ogovarati, obrekovati; opravi-
 čevati.
 Ograisati*, naleteti, opeči se.
 Ogranak (-nka), vejica.
 Ograničiti, omejiti.
 Ogranuti, iziti (o solncu).
 Ograsje, boj.
 Ogrebati (-bljem), smukati (ri-
 flati) predivo; ogreblo, smu-
 kalo.
 Ogreznuti, utonoti.
 Ogriešiti se, pregrešiti se.
 Ogrijati (-jem), ogreti; ogrjev,
 kurjava.
 Ogrknuti, zagreneti.
 Ogrlica, ovratni okras.
 Ogroman (-mna, -mno), veli-
 kanski.
 Ogartač, ogrinjalo.
 Ogumak (-mka), majhen grm.
 Ohol, prevzeten.
 Ohronuti, ohrometi.
 Oka*, neka mera in vaga (bokal).
 Okaljati, oblatiti, oskruniti.
 Okaniti se, odreči se, opustiti.
 Okilaviti, kilo dobiti.
 Okivati, okovavati.
 Oklada, v. obklada.
 Oklastriti, oklestiti.
 Oklievati, obotavljati se.
 Oklizniti se, spodrsniti se.
 Oko, okolo; okol, tabor; okoliš,
 okolica; okolišiti, ovínke de-
 lati.

Okomice, navpik; okomit, nav-
 pičen.
 Okoran, (-rna, -rno), grajalen.
 Okoreo (-ela, -elo), trd.
 Okositi se, zadreti se (na koga).
 Okoš, koščen.
 Okotiti (se), vreči (mlade).
 Okračati, skrajšati se.
 Okrajak (-jka), krajec.
 Okrastati, okužiti s krastami;
 — se, kraste dobiti.
 Okrečiti, pobeliti.
 Okrenuti, obrniti.
 Okresine (mn. ž.), odpadki pri
 obsekovanji (kresanji).
 Okretan (-tna, -tno), uren; okre-
 tati (-krečem), obračati.
 Okrilje (ed. sr.), zaščita.
 Okrnjiti, odkrhati.
 Okrom, razun.
 Okrpiti, zašiti.
 Okršaj, boj.
 Okrutan, (-tna, -tno), grozoviten.
 Okrznuti, uprasniti.
 Okučiti se, hišo (dom) napra-
 viti si.
 Okuka, zavinek.
 Okup, skup; okupiti, zbrati.
 Okusiti, odrezati.
 Okušati, poskusiti.
 Oli, ali.
 Olina, veličina.
 Oljuštine, lupine.
 Ološati, shujšati.
 Olovka, svinčnik; olovo, svinec.
 Oluja, nevihta.
 Olupak (-pka), ropotija.
 Omači (omaknuti) se, spodleteti.
 Omak, enoletno žrebe; omakinja,
 — kobila.
 Omara, soparica.
 Omče (mn. ž.), zamka, zadruga.
 Ome (-eta), enoletno žrebe.
 Omediti se, pokvariti se.
 Omedjak (-čka), grmiček.
 Omesti (-tem) se, zmotiti se.
 Omiljeti (-milim), mil postati.
 Omjera, mera, razmera.
 Omladina, mladina.
 Omorika, smreka.

Omraziti, spreti.
 Omrsak (-*mrška*), užitek masnatih jedi.
 Onaki (onakovi), tak.
 Onamo, tija; tam.
 Onda, tedaj, takrat; ondje, tam.
 Onomadne, oni dan; onomlani, predlanskim.
 Opačina, napaka; opaciti se, pačiti se.
 Opadati, padati; obrekovati.
 Opajgora, nesramna ženska.
 Opak, napačen, hudoben.
 Opaklija*, ovčji kozuh.
 Opakliti, osmoliti.
 Opanjkati, očrniti.
 Opasan (-*sa*, -*so*), nevaren; opasnost, nevarnost.
 Opast, obrekovanje; opasti (-*pa-dnem*), pasti; očrniti.
 Opatica, redovnica.
 Opaz; *biti na opazu*, čuvati se.
 Operjati se, perje dobiti.
 Operušati, oskubeti.
 Opet, zopet; opetovati, ponavljati.
 Opielo, molitve (pesmi) pri pogrebu.
 Opiljci (*opiljaka*), kar pri piljenji odpada.
 Opipati, potipati.
 Opirnjača, cunja za pranje.
 Oplata, obloga; oplatiti, obložiti.
 Oplaza, zemlja, ki jo plug pri oranji preskoči.
 Oplečak (-*čka*), prednji del ženske srajce, kratka ženska srajca.
 Opna, kožica.
 Oporan (-*ra*, -*ro*), grenek.
 Oporaviti (oporavljati) se, okrevati.
 Opozvati (-*zovem*), preklicati.
 Opravdati, opravičiti.
 Opraviti, popraviti, pripraviti, obleči; odpraviti.
 Opregača, predpasnik.
 Opreka, nasprotje.
 Opremiti, napraviti, pripraviti.
 Oprez; *biti na oprezu*, čuvati se.
 Oprnatiti, perje dobiti.

Oprostiti se, slovo uzeti; oproštaj, slovo.
 Oputa, remen za opanke.
 Oranica, njiva.
 Ordija, vojska.
 Orijaš, velikan.
 Oriti se, razlegati se.
 Ormar, omara.
 Oroz, petelin.
 Ortak*, drug (v trgovini); ortakluk*, društvo (trgovsko).
 Osbiljan (-*ljna*, -*ljno*), resen.
 Osigurati, zavarovati.
 Osim, razun.
 Osinjak, osje gnezdo.
 Osip, spuščaj (po koži).
 Osjecaj, čut, občutek; osjećati, čutiti.
 Osjeka, odtok (morja).
 Osjekom, popreko.
 Osjetiti, občutiti.
 Oskudan (-*dna*, -*dno*), reven.
 Oskvrniti, oskruniti.
 Osnova, osnutek; podlaga, podstava, črtež; osnovati, postaviti, sezidati, ustanoviti, izmisliti.
 Osoje, senčnato mesto.
 Osoran (-*ra*, -*ro*), nagel.
 Osovina, os.
 Ospice, koze.
 Ostaviti, pustiti.
 Osti (*ostve*), trizob (ribarski).
 Ostrag, odzad.
 Ostrvo, otok.
 Osujetiti, ovreti, pokaziti.
 Osvaditi, ovaditi.
 Osvanuti, vstati; napočiti.
 Osveta, maščevanje; osvetiti, maščevati.
 Osviestiti se, k sebi priti.
 Osvit, svit.
 Osvjedočiti, spričati, prepričati.
 Osvjetlati (*obraz*), čast narediti.
 Osvrnuti se, ozreti se.
 Ošinuti, mahnoti, udariti.
 Oštetiti, poškodovati.
 Oštrac, ostrina.
 Oštrljat, špičast.
 Ošvanjiti se, osramotiti se.
 Otačbina, očetnjava, domovina.

Otajstvo, zakrament
 Otegotiti, obtežiti.
 Oteti (*otmem*), odvzeti, vzeti.
 Otići (*otidem, odem*), oditi.
 Otirati, odvezati, jemati.
 Otirač, brisavka, terača.
 Otmica, odpeljanje dekleta.
 Otmjen, odličen.
 Otoič, otolič, ravno kar.
 Otraga, v. odtraga.
 Otrcati, oguliti, raztrgati.
 Otrov, strup.
 Otrti, obrisati.
 Otržito, razločno.
 Otvoriti (*otvarati*), odpreti (*odpirati*).
 Ovaj (*ova, ovo*), ta le; ovamo, sim; ovdašnji, tukajšnji; ovdje, tukaj.
 Ovlastiti, pooblastiti.
 Ovnujski, ovnov.
 Ovrha, izvršitev, rubežen.
 Ovud(a), tod le.
 Ozbiljan, v. osbiljan.
 Ozliediti, poškodovati, raniti.
 Ožeci (*-žežem*), ožgati.
 Ožeg, greblja.
 Ožica, žlica.
 Ožujak (*-ujka*), sušec.

P

Pacov, podgana.
 Pače, nasproti, celó.
 Pače (*mn. ž.*), žolca.
 Pačista nedjelja, druga nedelja v postu.
 Pać(i), čist.
 Padavica, božjast.
 Pahati, ometati.
 Pahulja, kosem.
 Paklina, smola.
 Pakost, zloba, hudoba.
 Palež, požig; palikuća, požigalec; paliti, žgati.
 Paljetak (*-tka*), paberek; paljetkovati, paberkovati.
 Paluba, strop (na ladiji) (*Verdeck*).
 Pamćenje, spomin; pamtiti, po-

mniti; pamtiviek; *od pamti-vieka*, odkar ljudje pomnijo.
 Pamuk, pavola.
 Panadjur, semenj.
 Pandur, stražar.
 Pandža, krempelj.
 Papa, papež.
 Papak (*-pka*), parkelj.
 Paperje, mehko perje.
 Papuča, Pantoffel.
 Par (*u ovaj par*), trenotek.
 Pàra*, neki denar.
 Pàra, sopar, sopuh.
 Parac (*-rca*), tožnik.
 Paralaža, pomočnik v leganji.
 Parba, pravda; parbiti se, pravdati se.
 Parcov, podgana.
 Parče (*-eta*), kos.
 Parip, konj.
 Parnica, pravda.
 Parnuti, orknoti.
 Parojak (*-rojka*), drugi roj; parojčiti se, drugi krat rojiti.
 Parok, župnik.
 Párožak (*-rožka*), rogelj.
 Parusija, dar samostanu.
 Pasmina, pleme.
 Pastrma, postrva.
 Pastuh, žrebec.
 Pastva, paša.
 Pasulj, fažol.
 Pašaluk*, področje in čast paše.
 Pašanac (*-nca*), pašenog, ženine sestre mož.
 Pašinac (*-inca*), pašin človek; pašinica, pašina žena.
 Paštiti se, truditi se.
 Patak (*-tka*), racman; patče (*-eta*), račica; patčići, račice; patčji, račji.
 Patisak (*-ska*), ponatis.
 Patiti, trpeti.
 Patka, raca.
 Patnja, muka.
 Patos, pod, tla.
 Patrići, iti (komu).
 Patuljak (*-ljka*), pritlikavec.
 Patvoriti, ponarejati.
 Paučina, pajčevina; pauk, pajek.
 Paun, pav.

Paužina, mala južina.
 Pavlaka, navlaka, prevleka blazine.
 Pazar*, semenj; trgovina; pazarište, trg; pazariti, trgovati.
 Pazikuća, vratar.
 Paziti; ljubiti; pažnja; ljubezen.
 Pecara, žganjarija, žganjarnica.
 Pecati, bosti, loviti ribe (na trnek).
 Pecivo, peka.
 Peckati, zbadati, dražiti.
 Pečal (-i), akrob, toga.
 Pečina, jama, skala.
 Pedalj (-dlja), ped.
 Pedepsa, kazen.
 Pehar, kozarec, kupica, vrč.
 Pekmez*, pokuhano sadje.
 Pelenica, plenica.
 Pelivan*, skakač po vrvi.
 Pendžer*, okno.
 Penezi, denarji.
 Penjač, plezalec; penjati (penjem), razpenjati; penjati se, popenjati se, plezati.
 Pentati, jecljati.
 Perad (-i), perotnina.
 Peraja, ščetine po hrbtu prašičjem; plavut.
 Perce, peresce.
 Perčin, kita.
 Perec, presta.
 Perina, pernica.
 Periš, peresni nož.
 Perivoj, vrt, park.
 Perjanica, šopek peres (za klobukom); perni, s peresi.
 Peršin, peteršilj.
 Perunika, sabljica (lilija).
 Perušati (perutati), skubeti.
 Perut; prhljaj.
 Pervaz*, rob.
 Peškir*, brisavka, terača.
 Peteljka, pecelj.
 Petlja, zapon; petljati, zapenjati; kaziti.
 Petni; iz petnih žila, na vso moč.
 Pijukati (-jučem), čivkati.
 Pila; žaga.
 Pile (-eta) (mn. pilad, -i, pilici), pišče.

Piljarica, branjevka.
 Pipati, tipati.
 Piple (-eta), v. pile.
 Pir, ženitnina.
 Pirinač* (-nča), riž; mesing.
 Piriti, pihati.
 Pisanica, pireh.
 Piskarati, črčkati.
 Pisnuti, črhnoti, zinoti.
 Pišati, scati.
 Pištati (-tim), sikati (sičati).
 Pita, potica.
 Pitom, krotek, plemenit; pitomac (-mca), gojenec, rejenec.
 Pivnica, klet.
 Pizma, sovražstvo.
 Pjenezi, denarji; pjeneznica, blagajnica.
 Pjenice (mn. ž.), kvas.
 Pjenjača, žlica za posnemanje pen.
 Pjetao (-tla), petelin.
 Pjevanka, petje.
 Pladanj (-dnja), krožnik.
 Plah, nagel.
 Plahta, ruha.
 Plakati (plačem), jokati; splakovati.
 Plandovati, o poldne počivati.
 Plansati, plameneti.
 Plast, stog.
 Plata, plača, plačilo; platiti, plačati.
 Platno; zid.
 Plav (plavetan, -tna, -tno), moder; belolas; plavka, belolaska; pláviti, plav (moder) postajati.
 Pláviti, poplavljati, zalivati; posnemati (mleko).
 Plavučac (-čca), der Bimsstein.
 Plazati se, plaziti se.
 Plaziti (jezik), moliti.
 Plečka, krača.
 Pletenica, kita; pleten kruh; pleter, lesa; pletica igla, igla za pletenje (štrikanje); pletilja, ktera plete (štrika); pletka, kovarstvo; pletkaš, kovarnik.
 Pliesan (-sni), plesnoba.
 Plima, pritok (morja).
 Pliska, pastirica.

Plitica, plitka skleda.
 Plivati, plavati.
 Pljačkati, pleniti, ropati.
 Pljeskati, ploskati.
 Pljucati, pljuvati.
 Pljuska, zatusnica.
 Pločnik, tlak.
 Plodina, pridelek.
 Ploska, čutara.
 Plovan, župnik.
 Ploviti, plavati; brodit.
 Pluta (pluto), der Kork.
 Pobiediti, zmagati; pobjeda, zmaga.
 Pobočni, postranski.
 Pobre (pobro) = *pobratim*.
 Pobuna, vstaja (punt).
 Počelo, prvina (element).
 Počem, morda; potem ko.
 Počitovati, spoštovati.
 Poči (*podjem*), pojti (pojdem).
 Počudan (*-dna, -dno*), povoljen.
 Pod, nadstropje.
 Podal (*-dla, -dlo*), nizkega (grdega) značaja.
 Podanik, podložnik; podanost, podložnost.
 Podastirati (podastrieti) (*-rem*), podgrinjati (podgrnoti); vlagati (vložiti) (prošnjo).
 Podašan (*-šna, -šno*), radodaren; podatak (*tka*), dejanje; podatljiv, radodaren.
 Podbočiti se, podpreti se (z rokami).
 Podcikivati, ukati.
 Podčiniti, podložiti.
 Podgovoriti, pregovoriti.
 Podhvat, podjetje; podhvatiti se, prijeti se.
 Podjemčiti se, biti porok.
 Podkivati, podkovavati.
 Podkožiti se, zrediti se.
 Podlanica, dlan.
 Podleći, premagan biti.
 Podlost, nizek (grd) značaj.
 Podlupiti se, otiskati se.
 Podmesiti se, zrediti se.
 Podmetnuti, podvreči, podložiti.
 Podmiesiti, vkvasiti.
 Podmiriti, zadovoljiti, plačati.

Podmititi, podkupiti.
 Podmjeriti, izmeriti, izvagati.
 Podmladak (*-dka*), mladina.
 Podmukao (*-kla, -klo*), potuhnen.
 Podnesak (*-ska*), vloga.
 Podnieti (*-nesem*), prenesti, pretrpeti.
 Podnimiti se, podpreti se.
 Podnipošto, nikakor.
 Podnizati (*-nižem*), obrobiti.
 Podnositi, prenašati, trpeti.
 Podoban (*-bna, -bno*), sposoben, zmožen.
 Podobar (*-bra, -bro*), dosti dober.
 Podojnica, ovca, kterej se jagnje vzame.
 Podosta, precej.
 Podpiriti, podpihati.
 Podplata, podstava, podloga.
 Podpun, popoln.
 Podraniti, zgodaj vstati.
 Podrepiti se, zastati.
 Podrietlo, primek; rod.
 Podrugivati se, posmehovati se.
 Podrum, klet.
 Podtači (podtaknuti) (*-taknem*), spodbuditi; podticati (*-tičem*), spodbujati.
 Podudarati se, vjemati se.
 Poduporanj (*-rnja*), podpora.
 Podušje, darilo za mir in pokoj duše.
 Poduzetje, podjetje; poduzeti (*-uzmem*), prevzeti, prijeti (se).
 Podužice (mn. ž.), majhni dolgovi.
 Podvalak, podloga (pod sodom).
 Podvikivati (podviknuti), (za)ukati.
 Podvoljak (*-ljka*), podbradek.
 Podvoz, vožnja.
 Pogadjati, zadevati; spravljati.
 Pogan, nečist.
 Pogibelj (*-i*), nevarnost.
 Poglavit, imeniten; poglavito, posebno.
 Pogodan (*-dna, -dno*), spravljiv; pogoditi, zadeti, spraviti.
 Pohlepa, poželjivost.
 Pohod, odhod, obisk; pohoditi, obiskati.

Poimence, po imenu, posebno.
 Pojac (*pojca*), pevec.
 Pojas, pas.
 Pojata, hlev; spalnica.
 Pojav, prikazen.
 Pojedini, posamezen.
 Pojilo, napojišče.
 Poklade (*mn. ž.*), predpust.
 Pokle(m), potem ko, ker.
 Poklisar, poslanec.
 Poklopac (*-pca*), pokrov; poklopiti, pokriti; — se, stisniti se.
 Pokolj, klanje.
 Pokor, graja.
 Pokret, gibanje; pokretnina, gibljiva reč.
 Pokrov, mrtvaški prt; pokrovac (*-vca*), konjska odeja.
 Pokučar, hišni; pokučstvo, pohištvo.
 Pokunjiti se, glavo pobesiti.
 Pokus, poskus, skušnja.
 Pola(k), pol.
 Polagano, počasi.
 Polagivati, legati za kom.
 Polaziti, odhajati; obiskovati.
 Polražajnik, prvi obiskovalec o božici.
 Poleguške, leže.
 Poljak (poljar), poljski čuvaj.
 Položaj, stanje.
 Polučiti, doseči.
 Poludjeti (*-dim*), ponoreti.
 Poluga, drog (Hebel).
 Pomaganja, klicanje na pomoč.
 Pomaljati, moliti, kazati.
 Pomama, divjanje; pomamiti se, podivjati.
 Pomast (*-i*), mazilo.
 Pomedjaš, mejač.
 Pomen, spomin; pomenuti, omeniti.
 Pometnja, pomota.
 Pometnuti, prezgodaj roditi.
 Pomilati, moliti, kazati.
 Pominjati, omenjati.
 Pomnja, pazljivost; pomnjiv, pazljiv.
 Pomrčati (*-čim*), mrkniti; pomrčina, mrak.
 Pomrsiti, zmešati, zmešati.

Poniči (poniknuti) (*-niknem*), pognati; oči pobesiti.
 Ponirati (*-rem*), gubiti se pod zemljo.
 Ponjava, preproga, pogrinjalo.
 Ponor, brezden, propad.
 Ponuka, spodbuda.
 Popadija, popova (duhovnikova) žena.
 Popara, neka jed; skuhati poparu, škoditi.
 Popiknuti se, spotekniti se.
 Popoditi, pod narediti.
 Popratnica, spremno pismo.
 Poprište, bojišče; gledališče.
 Poput, kakor.
 Poputnina, popotnica.
 Poramenice (*mn. ž.*), hlačniki.
 Poraniti, rano vstati.
 Porašati, pršeti, rositi.
 Poraz, pobitje; poraziti, pobiti, premagati.
 Poreči, preklicati, zanikati.
 Pored, zraven; poredak (*-dka*), red; porediti, primerjati; poredjati, povrstiti.
 Poreklo, v. podrietlo.
 Poremetiti, zmešati.
 Porez, davek.
 Poricati (*-ričem*), preklicovati, nikati.
 Porobiti, oropati.
 Porodilja, otročnica; poroditi se, roditi; porodica, rodovina; porodjaj, porod.
 Porub, rob.
 Poručnik, Lieutenant.
 Poruga, posmeh.
 Poruka, poročilo.
 Porumenjeti (*-im*), za'rdeti.
 Posad, posele, od sedaj.
 Poselica, vasica.
 Posielo, v. sielo.
 Posije (*mn. ž.*), otrobi.
 Posjed, posestvo.
 Posjet, obisk; posjetiti, obiskati.
 Poskupjeti (*-pím*), podražiti se.
 Poskura, hostija.
 Poslastice (*mn. ž.*), sladčice.
 Posleni, delavni; poslenik, delavec.

Poslije, po, pozneje.
 Posljedak (-dka), posljedica, nasledek, konec.
 Poslovati, delati.
 Poslovica, pregovor.
 Posluga, postrežba; poslužiti, postreći.
 Posmrće (-ela), otrok, ki se rodi po očetovej smrti.
 Posrnuti, omahnoti; posrtati (-srčem), omahovati.
 Postepen, postopen.
 Postići (-stignem), doseči; postizati (-stižem), dosegati.
 Postojan, stalen, stanoviten.
 Postojbina, dom.
 Postola, črevelj.
 Postotak (-tka), odstotek (percent).
 Postradati, v trpljenje, škodo, nesrečo pasti.
 Postupice, postopno.
 Posvadiati se, spreti se.
 Posve(ma), popolnoma; posve-mašnji, popoln.
 Posvjedočiti, spričati.
 Posvjet, svečava.
 Poša, v. popadija.
 Pošalica, šala.
 Pošast, kužna bolezen.
 Pošta, spoštovanje.
 Poštapati se, opirati se na palico.
 Pošto, po tem ko.
 Pošurice (mn. ž.), burke.
 Potaci (potaknuti), v. podtaci.
 Potapkati, poteptati.
 Poticati, v. podticati.
 Potka, votek.
 Potmuran (-rna, -rno), mračen.
 Potoč (-i), preganjanje; potočnik, preganjalec.
 Potomak (-mka), zamec.
 Potonji, poznejši.
 Potra, škoda.
 Potraga, iskanje, preganjanje; potražiti, poiskati.
 Potrbušice (potrbuške), na trebuhu.
 Potrkalište, kar človek ali konj preleti.
 Potrljati, podrgniti.

Potrošarina, vžitina.
 Potrovati, za vrstjo ostrupiti.
 Potukač, klatež; potucati se, klatiti se.
 Poturica, poturčen kristjan.
 Potvarati, dolžiti; potvora, obdolžitev; potvoriti, obdolžiti.
 Poutka, votek.
 Pouz, trak.
 Pouzdan, zanesljiv; pouzdati se, zanesiti se.
 Povelja, pismo (die Urkunde).
 Povesti (-vedem) se, ravnati se.
 Povezača, peča.
 Poviest, zgodovina.
 Povije (mn. ž.), prostor med očmi.
 Povitica, potica.
 Povjerenik, pooblaščenec (komisar); povjeriti, zaupati, pooblastiti.
 Povjestnica, zgodovina.
 Povjetarce, sapica.
 Povladiti, pritrditi.
 Povlaka, smetena.
 Povlast, -ica, posebna pravica (privilegij).
 Povod, konjska vrv; uzrok; povoditi se, ravnati se; povodljiv, kdor se rad po kom ravna; povodnik, postranski konj.
 Povorka, vrsta.
 Povrce (povrtelje), zelenjava; povrtnica, retkev.
 Pozaimati (pozajmiti), posojevati (posoditi).
 Pozivati, vabiti.
 Pozorište (pozornica), glediščni oder.
 Pozvati (-zovem), poklicati, povabiti.
 Požiljak (-ljka), zarastek.
 Požrtvovan (-vna, -vno), kdor rad žrtvuje (daruje).
 Požuda, poželenje.
 Pra, pravda.
 Prača(ka)ti se, utripati.
 Pralja, perica.
 Pram, v. pramen.
 Prama, v. prema.
 Pramen, čop, šop, koder.

Prangija, topič.
 Praporac (-*rea*), kraguljček.
 Praska, pok; praskati, pokati;
 prasnuti, (na)počiti.
 Prašiti, rahljati.
 Praštati, oprasčati; -se, slovó
 jemati.
 Pratiti, spremljati; pratnja,
 spremstvo.
 Pravac (-*eca*), ravna črta.
 Pravda; pravica; pravdati, opra-
 vičevati; pravedan (-*dna*, -*dno*),
 pravičen.
 Praviti, delati.
 Prčevina, bravina.
 Prčija, dota.
 Prčiti se, nos vihati.
 Pre-, v. tudi prie-.
 Prečaga, klin na lestvah.
 Predati, bati se.
 Predbrojiti (se), naročiti (se).
 Predhodnik, v. prehodnik.
 Predjesti (-*djenem*) ime, spre-
 meniti.
 Predji, predniki.
 Predmnievati, slutiti, misliti.
 Predplatiti (se), naročiti (se).
 Predprega, vprega, vožnja.
 Predstavka, vloga.
 Predšastnik, prednik.
 Predteča, predhodnik.
 Predujam (-*ujma*), naprej dani
 denarji.
 Pregača, predpasnik.
 Pregalac (-*gaoca*), srčen, priden
 človek.
 Pregljica, zapon.
 Pregnuti, sklenoti.
 Pregorjeti, preboleti, pretrpeti,
 prenesti, pozabiti.
 Pregraditi, prezidati, predeliti.
 Pregršt, prgišče, perišče.
 Prehodnica, zvezda, ki nebo
 prehaja, zvezda vodnica; pre-
 hodnik, oven vodnik.
 Preimučstvo, prednost.
 Preinačiti, predrugačiti; pre-
 inaka, predrugačitev, spre-
 menba.
 Prekidati, pretrgovati.
 Preklopiti, pokriti.

Prekret, prekuc, spremenba.
 Prekriliti, pokriti.
 Prekršaj, pregrešek; prekršiti,
 prelomiti, prestopiti.
 Preksutra, pojutrnjem.
 Prelaziti, prehajati.
 Prelja, predica.
 Preljubiti, prešustvati; preljub-
 nik, prešustnik.
 Prelo, družba pri predicah.
 Prema, proti, po; premac (-*mca*),
 enak.
 Premači (premaknuti) (-*mak-*
nem) se, poteči.
 Premalječe, pomlad.
 Premda, če ravno.
 Prenuti se, zdramiti se.
 Prepošt, stolni prošt.
 Prepreka, zavira, zadržek.
 Preslušati, zaslišati.
 Presuda, sodba.
 Preteči, preostati; pretek, pre-
 obilnost.
 Pretežnji, močnejši, znatnji.
 Pretilina, debelost; pretio (-*ila*,
 -*ilo*), debel.
 Pretinac (-*nca*), predal, pregrada.
 Pretjecati, preostajati.
 Pretjerati, mero preseči.
 Pretvoriti (pretvarati), spreme-
 niti (spreminjati); — se, de-
 lati se.
 Preumiti, premisliti se.
 Prevaliti, minoti.
 Prevariti, ukaniti, goljufati.
 Prevejan (previjan), premeten.
 Prevjeriti, vero spremeniti, ne-
 zvest postati; prepričati.
 Prevlaka, medmorje.
 Prevrat, prekucija.
 Prezati (se), dramiti se.
 Prezime, primek.
 Prezirati (-*rem*) (prezreti), zani-
 čevati.
 Prhut (-*i*), prhljaj.
 Prianjati, prijemati se.
 Pribaviti, priskrbeti.
 Priča, basen; pričati, pripove-
 dovati.
 Pričest, obhajilo.
 Pričuva, zaloga, reserva.

Prid, nadavek.
 Priečac (-čca), blišnjica.
 Priečiti, ovirati.
 Priči (*priedjem*), preiti (*preidem*).
 Priedio (-*djela*), kraj.
 Prieklad, kamen pri ognjišči.
 Priekor, graja.
 Prielaz, prehod, brod.
 Priepor, spor.
 Prierov, jarek.
 Priesan (-*sna*, -*sno*), sirov.
 Prietiti, groziti se; prietnja, grožnja.
 Prieara, goljufija.
 Prievjes, pregrinjalo, zagrinjalo.
 Prigledati, nadzirati.
 Prigoda, priložnost.
 Prijam (-*jma*), vsprejem.
 Prijan, prijatelj.
 Prijašnji, prejšnji.
 Prijati, ugajati.
 Prije, prej, pred.
 Prikazati, igrati (v gledišči); po dariti.
 Prikladan (-*dna*, -*dno*), priložen.
 Priklapati, blebetati.
 Prikllopiti, prikriti; priključiti.
 Prikrajak (-*jka*); iz *prikrajka*, od strani.
 Prikrpina, zaplata.
 Prikučiti se, približati se.
 Piličan (-*čna*, -*čno*), primeren; precejšnji; prilika, podoba; po *svoj prilici*, verjetno, gotovo.
 Priljubiti se, prileči se.
 Priložiti; darovati.
 Primalja, babica.
 Primietiti, opaziti; primjetba, opazka.
 Primiti, prejeti.
 Prionuti, prijeti se.
 Pripadom, za počitka, po strani.
 Pripievati, opevati.
 Pripravnik, kandidat.
 Pripremiti, pripraviti.
 Prirez, priklada.
 Prirečje, pregovor.
 Prirod, pridelek.
 Prisjetiti se, premisliti se, domisliti se.
 Prislavljati, (zraven) praznovati.

Prislušnik, avskultant.
 Prisluzivati, prižigati svetilnico (pred podobo); — prislavljati.
 Prismakati (-*smačem*), prismočiti, prigrizovati, prigriznoti.
 Prisniti se, sanjati se.
 Prisoje, solnčno mesto; prisojkinja (guja), kača, ki se na solnci greje.
 Prispjeti (-*pijem*), o pravem času priti; dozoreti.
 Prispodoba, primera.
 Pristajati (-*jem*) (pristati), slediti; privoliti; pristalica (pristaša), privrženec.
 Pristao (-*la*, -*lo*), spodoben, primeren.
 Pristojati (-*ji*) se, spodobiti se; pristojba, davščina.
 Pristran, enostranski.
 Prisutan (-*tna*, -*tno*), pričujoč.
 Prišipetlja, zapetač.
 Prišt, mozolj.
 Pritači (-*taknem*) (pritaknuti), priticati (-*tičem*), nateknoti, natikati (koliti).
 Pritiesniti, stisniti.
 Pritka, natič, kol.
 Pritoman, (-*mna*, -*mno*), pričujoč.
 Priušak (-*ška*), zaušnica.
 Priviči (-*viknuti*) se, navaditi se.
 Prividan (-*dna*, -*dno*), dozdeven, navidezen; prividjati (prividjeti), dozdevati se (dozdeti se).
 Privoljeti (-*lim*), pregovoriti, napraviti; — se, privoliti.
 Privremeni, začasni.
 Privriediti, pridobiti.
 Prizemlje, pritličje.
 Prizivati (-*zvat*i, -*zovem*), klicati, sklicovati se.
 Prkno, rit.
 Prkonjiti se, kljubovati.
 Prkos, kljubovanje; uz *prkos*, kljubu; prkositi, kljubovati.
 Prljati, mazati; prljav, zamazan.
 Prnja, cunja; prnjav, raztrgan.
 Prnjavor, samostansko selo; berčija (v *prnja*).
 Probaviti, prebiti, preživeti; prekuhati.

Probijati, prešinjati.
 Probušiti, prevrtati.
 Pročelje, vrh mize; čelo (lice)
 poslopja.
 Proći (*-djem*), preiti; — se, pu-
 stiti.
 Prodja, prodaja.
 Prodol (*-i*), dolina.
 Produljiti (*-dužiti*), podaljšati.
 Profučkati, zažvižgati, napraviti.
 Profunta, vojaški kruh.
 Proha, proso.
 Prohtjeti (*-htije*) se, zljubiti se.
 Proizvesti (*-dem*), narediti; pro-
 izvod, izdelek, pridelek; pro-
 izvoditi, izdelovati, pridelo-
 vati.
 Prokazati, ovaditi.
 Prokola, odcepak.
 Prokšen, razposajen; prokšiti,
 mehkužiti.
 Prokunjati, zakimati.
 Prolazak, (*-zka*), prehod; pro-
 laziti, prehajati.
 Proljeće, pomlad.
 Proljev, driska.
 Promaci (promaknuti), pospe-
 šiti, povišati.
 Promaha, prepih; promahivati,
 prepihovati.
 Promašiti, zgrešiti.
 Promatrati, ogledovati, razgle-
 dovati.
 Prometnuti se, spremeniti se.
 Promicati (*-čem*), pospeševati,
 poviševati.
 Promisao (*-sti*), providnost.
 Promuci (promuknuti), ohripeti.
 Proneveriti, ponezvestiti.
 Pronicav, bister.
 Propanj, skok.
 Propelo, križ (britka martra);
 propeti (propinjati), razpeti.
 Proplanak (*-nka*), goljava.
 Propovied, pridiga.
 Propupčati, popke pognati.
 Propustiti; opustiti.
 Proraditi, podelati; proraditi se,
 dela lotiti se.
 Proreći, naprej povedati; pro-
 ricati (*-ričem*), prerokovati.

Prosac (*-sca*), snubec.
 Prositi, snubiti; beračiti; pro-
 sjak, berač.
 Prosjed, malo siv.
 Prosjek; prosjekom, popreko.
 Prosjesti se, počiti.
 Proskura, v. poskura.
 Prostirač, pogrinjalo; prostirati
 (*-rem*), pogrinjati.
 Prostiti, oprostiti.
 Prostrieti (*-strem*), pogrnuti.
 Prosulja, ponev.
 Prosvetliti, razavetliti, omikati.
 Prosvjed, upor (protest); pro-
 svjedovati, upirati se (prote-
 stirati).
 Prosvjeta, omika.
 Prošasti, pretekli.
 Proševina, kar kdo izprosi.
 Proštac (*-tea*), kol.
 Proštenje, odpustek, blagoslov-
 ljenje (žegnanje).
 Protakati (*-tačem*), rešetati.
 Proteći, poteći.
 Protepsti, napraviti.
 Protiskivati; bosti; protisli (*mn.*
ž.), bodljaji.
 Protočiti, preresetati.
 Proto(pop), dekan (pravoslavni).
 Protrljati, podrgnuti, pomencati.
 Protrnuti, otrpnuti.
 Protuha, potepuh.
 Protuljeće, pomlad.
 Protusloviti, nasprotovati.
 Protužiti, začeti tožiti.
 Provadjati, prepeljevati; živeti.
 Provala, napad; razpoka; pro-
 valiti, razdreti, vdreti; — se,
 razpočiti se.
 Provesti (*-dem*), prepeljati; pre-
 živeti.
 Providnik, oskrbnik.
 Provodadžija, snubač.
 Provođič, vodnik; provoditi, vo-
 diti, prepeljevati; živeti.
 Prozor, okno.
 Prozorje, zora.
 Prozuknuti, skisati se.
 Prpoljak (*-ljka*), reznica, gre-
 benica, ključ.
 Prporiti se, drstiti se.

Prpošan (-šna, -šno), jezičen.
 Prsak (-ska), pok.
 Prsluk, telovnik.
 Prsnuti, počiti.
 Prstenovati, zaročnici prsten na-
 teknoti.
 Prstovet, ščepec, ošcapek.
 Pršljiv, nagel.
 Prštati (-štim), pokljati, prsketati.
 Prtenjača, prtena torba.
 Prtina, gaz.
 Prtiti, nalagati na hrbet; prt-
 ljaga, roba potnikova.
 Prtljati, blebetati; pobirati se.
 Pruditi, koristiti.
 Pruglo, zadrga.
 Pružati, stegovati, ponujati.
 Prvačiti, ledino orati.
 Prvašnji, prejšnji.
 Prvenac (-nca), prvi roj, prvo-
 rojenec.
 Prvienac (-nca), vodnik.
 Prvine (mn. ž.), prvo delo.
 Prvo, prej, pred; prvoč, prej.
 Prvojagnjenica, ovea, ktera se
 prvi krat ojažnji; prvokozka,
 koza ktera se prvi krat okozi;
 prvoteoka, krava, ktera se
 prvi krat oteli.
 Prvosjedilac (-dioca), prvoselec.
 Prznica, kdor kvari društvo; prz-
 niti, kvariti društvo; prznja,
 kvaritev društva.
 Pržina, pesek.
 Pržiti, pražiti, žgati, peči.
 Pseči, pasji; pseto (-leta), pesek;
 psina, sitnost; psovati, smer-
 jati; psovka, grda beseda,
 zdevek.
 Pucanj (-cnja), pok; pucati, po-
 kati.
 Puce (-eta), gumb (knof).
 Pucketati, pokati; pucnjava, po-
 kanje.
 Pučanin, človek iz puka (na-
 roda), meščan; pučanstvo, na-
 rod, meščanstvo.
 Pučina, morska površina.
 Pučki, narodni.
 Puči (puknem), počiti.
 Pučiti se, napihovati se.

Pudar, vinogradni čuvaj.
 Pudljiv, boječ.
 Puhaljka, pihalnik; puhati (-ham
 ali -šem), pihati.
 Puhor, prhavka.
 Pujka, pura.
 Puk, narod.
 Puki, cel, sam.
 Pukotina, razpoka.
 Pukovniija, polk (regiment); pu-
 kovnik, polkovnik (oberst).
 Puliija, zapona.
 Punac (-nca), tast.
 Punan, poln; puncat (-cit); pun
 puncat (-cit), popolnoma poln.
 Punica, tašča.
 Punomoč, punovlast, polna moč,
 oblast, pooblastilo.
 Pupav, trebušat; pupavac (-vca),
 vdab.
 Pupčast, izbuhel.
 Pupiti, popke poganjati; pupo-
 ljak (-ljka), popček.
 Purak (-rka), svinčenka, kugla.
 Puriti, (debelačo) peči.
 Pusat*, konjska oprava, oprega.
 Pusnik, grdež.
 Pust, klobučina.
 Pustaija, razbojnik.
 Pustara, pusta (na Ogerskem).
 Pustimica, krepel, cepec (s kte-
 rim se sadje klati); pusti-
 mičke, kakor krepel.
 Pustinja, puščava; pustinjak,
 puščavnik.
 Pustolina, kar je zapuščeno.
 Pustolov, slepar.
 Pustopaš (-i), občinska paša.
 Pustoš (-i), puščava; pustošiti,
 pokončevati.
 Puščani, strelni (za puško).
 Pušiti, kaditi.
 Puškarati, streljati; puškomet,
 streljaj.
 Pušljiv, piškav.
 Puštenica, ločena žena.
 Put, proti.
 Put (-i), polt.
 Putalj = putonogast konj, lisast
 na nogi.
 Putanja, steza.

Puteljak (*-ljka*), stezica.
 Puten, pohoten.
 Putir, kelih.
 Putiti, napotovati.
 Puto, spona.
 Putonogast, v. putalj.
 Puzati (*-žem*), puziti, lesti, plezati.

R

Rabar, v. hrabar.
 Rabota, delo; rabotati, delati.
 Račve (*mn. ž.*), vile.
 Rad, delo; raditi, delati; radljiv, delaven; radnik, delavec; radnja, delo.
 Radjati, roditi.
 Raja*, kristjanski podložniki turški
 Rakija, žganje.
 Ralica, plug; ročica.
 Ramazan*, turški post.
 Rampaš, kiselo vino.
 Ranjav, ranjen, ranljiv.
 Raonik, črtalo.
 Rasohe, v. razsohe.
 Rašiti, rahljati.
 Rašlje, v. račve.
 Rašta = *radi šta*, zakaj.
 Rat*, konjski lišp.
 Rat, vojska; ratni, bojni, vojni; ratovati, vojskovati.
 Razabrati, zvedeti, razločiti, razumeti; — se, k sebi priti.
 Razastirati (*-rem*), razastrieti (*-rem*), razgrinjati, razgrnoti.
 Razaznati, razločiti.
 Razbarusiti, razkuštrati.
 Razbirati, v. razabrati.
 Razbluditi, privaditi (*n. pr. ovco*); razmehkužiti; razbludnica, privajena (*n. pr. ovca*).
 Razboj, statve; (razbojište), bojišče.
 Razbor, pamet; razborit, pameten; širok.
 Razcvieliti, razžalostiti.
 Razčiniti (razčinjati), razdejati; — se, razpasti se.
 Razčlaniti, na členke razvrstiti.

Razdoblje, doba.
 Razdragati, razveseliti.
 Razdrljiti, razkriti, razgaliti.
 Razdrozmati, raztolči.
 Razduhati, razpihati.
 Razgadajati, deliti, odkladati.
 Razgaliti, razvedriti, razveseliti.
 Razglabati, razdevati.
 Razglaviti, razdejati.
 Razglobiti, razdejati.
 Razgnječiti, razgnesti.
 Razgoditi, razdeliti, odložiti.
 Razgoropaditi se, razjariti se.
 Razgovarati, tolažiti.
 Razgovietan (*-tna, -tno*), razločen.
 Razgraditi, podreti, razdejati.
 Razgranati se, veje pognati.
 Razgrtati (*-čem*), razmetati.
 Razgubati, razdejati (kakor bi gobe razdejale).
 Razi zemlje, pri zemlji.
 Razigrati (*konja*), storiti, da skače, razveseliti.
 Razilaziti se, razhajati se.
 Razjaqliti se, raziti se.
 Razjediti (*-iediti*), razjeziti.
 Razkalašan (*-šna, -šno*), razuzdan.
 Razkida, razdor; razkidati (*-kinuti*), (raz)trgati.
 Razklamati (*-klimati*), razmajati.
 Razklapati (*-klopiti*), odpirati (*-preti*).
 Razkolačiti (*oči*), debelo pogledati.
 Razkopčati, razpeti.
 Razkorak, *n. pr. ide u r.*, široko.
 Razkoš, radost; potrata.
 Razkrečiti, razširiti.
 Razkriliti, odpreti.
 Razkrstnica, razpotje; razkrstiti (se), ločiti se; razkršće, razpotje.
 Razkučiti, raztegniti.
 Razkučiti (*kuću*), raztepati.
 Razkukati, na jok prisiliti.
 Razlaz, razhod; razlaziti se, razhajati se.

Različak (-čka), plavica.
 Razlika, razloček.
 Razlog, preudarek, uzrok; razložit, preudarjen.
 Razma, razun.
 Razmak, daljava.
 Razmatrati, razgledovati.
 Razmetati (-čem) se, bahati se; razmetkinja, zapravljevalka; razmetnuti, razvreči.
 Razmirica, razpor.
 Razmniva, domišljija.
 Razmrsiti, razplesti.
 Razmrskati, raztolči.
 Razmrznuti se, otajati se.
 Raznieti (-nesem), raznesti.
 Raznizati, sneti z vrvice.
 Razoriti, razdejati.
 Razortaciti, razvreči društvo.
 Razpelo, križ.
 Razpitati, poprašati; — se, ločiti se.
 Razplakati (-čem), na jok priiti.
 Razplamtjeti (-tim) se, razneti se.
 Razpliniti se, razkaditi se, izpuhteti.
 Razpojas, razpasan.
 Razpolagati (-čem), ravnati; razpoloživ, pripravljen (disponibel).
 Razpop, bivši pop (duhovnik); razpopiti, vzeti duhovniško čast.
 Razporezati, razdeliti *porez* (davek).
 Razpra, razpor.
 Razprava, obravnava.
 Razpremati, pospravlјati.
 Razpretati (-čem), razgrniti.
 Razprsnuti, razdrobiti.
 Razpršati, raztresti.
 Razpršati (-štim) se, razleteti se.
 Razprtiti, odložiti.
 Razpučiti, razpeti.
 Razpući (-puknem) se, razpočiti se.
 Razpust, ločitev zakona.
 Razputica, razpotje.
 Razriečje, razvodje.
 Razriediti, zredčiti.

Razrogačiti (oči), debelo pogledati; — se, upreti se.
 Razrok, škiljast.
 Razsad, sadike; razsadnik, sadišče.
 Razsahnuti se, razsušiti se.
 Razsap (-spa), razdejanje.
 Razsipati, zapravlјati; razspikuća, zapravlјivec.
 Razsjelina, razpoka; razsjesti (-sjedem) se, počiti, odpreti se.
 Razsohe (mn ž.), vile.
 Razsol, zelnica.
 Razstajati (-jem) se, ločiti se; razstanak (-nka), ločitev; razstati (-nem) se, ločiti se; razstaviti, ločiti.
 Razstriž, razstrižek, razporek.
 Razstrojiti, razdejati.
 Razstubiti se, razpasti se.
 Razsulo, razpad; razsuti (-spem), zapraviti.
 Razsvanuti se, razdaniti se; razsvitak (-tka), svit.
 Razstrkati se, v. raztrkati se.
 Raztaći (-taknuti), razmetati.
 Raztanјiti, raztanјšati.
 Razteći (kuću), zapraviti.
 Razteglјaj, dolgost razpetih rok.
 Razteretiti, odvezati (zemlјišče).
 Raztјecati (-čem), zapravlјati.
 Raztočiti, razjesti.
 Raztrkati (-čem), pognati n. pr. konja, da leti; — se, razleteti se.
 Raztrošan (-šna, -šno), zapravlјiv.
 Raztruhliiti (-truhniti) se, strohneti.
 Razturati (-turiti), razmetati, razpošilјati (-slati).
 Raztvarati (-tvoriti), razdevati (-dejati).
 Razudati, pomožiti.
 Razumiti (koga), podučiti, naučiti.
 Razvaditi (-vadjati), ločiti ljudi, ki se prepirajo.
 Razvaliti, razdejati; usta, odpreti; — se, razprostreti se.
 Razvikati (-čem), razvpiti.

Razvlastiti, razsvojiti (ekspro-
priirati).

Razvodniti, z vodo pomešati.

Razvrsti (-vrzem), razplesti.

Razvrziga, kdor kviri, kazi
društvo.

Raž, rž; ražan, ržen.

Rdja, rja; nadloga; zanikarnež,
malopridnež; rdjati, rjaveti;
rdjav, slab, zanikaren, malo-
priden.

Rebrani, stranski.

Rečenica, beseda, izrek, stavek.

Redak (-edka), vrsta; redar,
čuvar reda, policist; redarstvo,
policija; redatelj, režiser.

Rediti, mikati; posvečevati (v du-
hovnika); redilja, mikavka.

Redjati, vrstiti; redom(ice), po
redu, po vrsti, za vrstjo; re-
dovit, navaden, pravilen; re-
duša, ktera je, kjer je več žen
v hiši, na vrsti, da gospodinji.

Regracija, počitek (recreatio).

Rekavica, mlin.

Reha, redka volna.

Remek(-djelo), mojstersko delo.

Resa, mačica; mn. franže; re-
sati, mačice dobivati.

Resiti, lepšati, zalšati.

Rešetka, omrežje.

Revan (-vna, -vno), priden.

Revati (-vem), rigati.

Rezak (-zka, -zko), oster.

Rezbar, rezljár.

Rezena, zapah.

Rezil*, sramoten.

Režanj (-žnja), odrezek.

Ribati, ribe loviti.

Ridati, tarnati.

Ridj, rjav, rdeč.

Rieč, beseda; riečati se, prepri-
rati se.

Rif, vatel.

Rikati (ričem), rjuti, ručati.

Rit (m.), trst.

Rita, krpa, cunja; ritav, raz-
trgan.

Riza, obleka.

Riznica, zakladnica.

Rječit, zgovoren; rječnik, be-
sednjak, slovar.

Rnjaga, v. hrnjaga.

Rnjav, razparanih ustnic.

Rpa, kup.

Rob, soženj; robija, tlaka; ro-
biti, voditi v soznjost; roblje
(ed. sr.), sožnji.

Ročiti, pozivati na shod; ro-
čište, mesto shoda.

Roda, štrk, štorclja.

Rodilja, otročnica; rodjak, so-
rodnik; rodjaka (rodjakinja),
sorodnica.

Rogoz, bič, bičje; rogožina,
štorja.

Rogulje, vile.

Rogušiti (se), ušesa nastavljati.

Rojte (mn. ž.), konci, rese (franže).

Rok, odločeni dan.

Roktati (rokčem), kruliti.

Rominjati, šumljati; romon,
šumljanje.

Roniti, topiti se; odvaljevati;
(vaze), prelivati.

Roptati (ropčem), mrmrati.

Rosulja, dež kakor rosa

Rotkva, retkev.

Rovaš, zarezana palica.

Rozga, kol, natič.

Rskati, v. hrskati.

Rsuz*, tat.

Rt, vrh.

Rtenica, rtenjača, v. hrbtenica,
hrbtenjača.

Rubača (rubina), srajca; rube-
nina (rublje), perilo.

Ručak (-čka), kosilo; ručati, ko-
siti; ručkonoša, ktera kosilo
(na njivo) nosi.

Ručnik, brisavka, terača.

Rud, rdečkast.

Ruda (rudo), oje.

Rudast, goste volne, kodrav.

Rudina, travnik.

Rugati se, posmehovati se; ruglo,
posmehovanje; rugoba, grdoba.

Ruho, obleka.

Rujan (-jna), kimovec.

Rujan (-jna, -jno), rumen.

Ruka; za rukom počí, posrečiti se.

Rukati (-čem), rjuti.
 Rukodavalac (-vaoca), posojeval-
 lec: rukodače, posojilo.
 Rukosad, vinograd, ktereга kdo
 sam zasadi.
 Rukotvorina, izdelek rok.
 Rukovati, ravnati; — se, roke
 dajati si.
 Rukovet (-i), peščica.
 Rukovoditi, ravnati.
 Rulja, kup.
 Rumen, rdeč.
 Runjav, runje, v. rutav, rute.
 Rupa, luknja.
 Rus, rdeč.
 Rušpa, beneški cekin.
 Rutav, kosmat; rute (mn. ž.),
 dlake, kocine.
 Ružan (-žna, -žno), grd.
 Ružičast, rdeč kakor roža.
 Ružiti, grditi, zmerjati.
 Rvati (-rvem) se, boriti se; rvač,
 borilec.

S

S, sa, s, z.
 Saba*, zora.
 Sablast (-i), pošast.
 Sablazan (-zni), pohujšanje.
 Sabor, zbor, cerkveno blagoslov-
 ljenje (žegnanje); gube; sabo-
 risati (-rišem), zborovati; sa-
 borit, gubat, nabran.
 Sačma*, sekanec (šretelj).
 Sačura, košara.
 Sad(a), sedaj.
 Sadno, rana od sedla.
 Sadra, gips.
 Sadžija, urar.
 Sag, pogrinjalo (Teppich).
 Sahat* (= sat), ura.
 Sahibija*, gospodar, posestnik.
 Sahija*, sel.
 Sahrniti, pokopati; spraviti.
 Sajam (-jma), semenj.
 Sakagija*, konjska bolezen.
 Sakat*, pohabljen, pokažen; sa-
 katiti, kaziti.
 Saktisati* (-šem), pogubiti.
 Salaš, pristava.

Saletjeti (-tim), napasti.
 Salt*, sam, samo.
 Samar, tovar.
 Samohran, kdor se sam hrani.
 Samonik, kar samo požene.
 Samoteg; samotegom mljeti, pri
 odprti zatvornici mleti.
 Samotvor, iz enega kosa.
 Samovlastan (-tna, -tno), samo-
 stalen.
 Samsar, mešetar.
 Samsov, mesarski pes.
 Samur*, sobolj.
 Sanduk*, zaboj.
 Sanjkati se, voziti se na saneh.
 Sanljiv, zaspan.
 Santa, škrl.
 Saobčiti, naznaniti.
 Saoni, sani.
 Sapun, milo (žajfa).
 Sara, golenica.
 Sarač*, sedlar.
 Saraori, delavci.
 Sarma*, nadeto zelje.
 Saruk*, turban.
 Saslušati, zaslišati.
 Sasma, prav, popolnoma.
 Sastajati (-jem) se, shajati se;
 sastati (-nem) se, sniti se; sa-
 staviti, zložiti.
 Sastrag, odzad.
 Sasvim, popolnoma.
 Sat, v. sahat.
 Satara*, mesarska sekira.
 Satariti, izgubiti.
 Satnija, stotnija (kompanija);
 satnik, stotnik.
 Sav, sva, sve, ves, vsa, vse.
 Savjest, vest.
 Savjet, svet.
 Savkolik, ves (kar ga je).
 Sazdati, ustvariti.
 Sažaliti, pomilovati.
 Sažeci (-žežem), sežgati.
 Sažeti (-žmem), sažimati rame-
 nima, zganoti, zgibati z ra-
 mami.
 Sbilja, resnost, resnica, res.
 Sbiti (sbude) se, zgoditi se.
 Sbog, zavoljo.
 Sboriti, govoriti.

Sbubati, skrpiti.
 Šceliti se, v. sučeliti se.
 Ščepati, zgrabiti.
 Ščinjati se, obotavljati se.
 Ščučunjiti (ščučuriti) se, po-
 čenoti.
 Sdjela, skleda.
 Sdjetan (-*tna*, -*tno*), noseč.
 Sdušan (-*šna*, -*šno*), vesten.
 Sdvajati (sdvojiti), obupovati
 (obupati).
 Sebeznao (-*la*, -*lo*), sebičen.
 Sedef*, biserna matica (Perl-
 mutter).
 Sedmica, teden.
 Sehir*, čudo; sehiriti (*činiti*
sehir), ogledovati.
 Seisana*, tovorni konj.
 Seiz*, konjski hlapec.
 Seja, seka, sela, sestra.
 Selam (alecim)*, turški pozdrav.
 Seljak, kmet.
 Seoba, selitev; seoce, selce, vasica.
 Sepet*, košara.
 Serašcer*, poveljnik, zapovednik.
 Serdar*, okrajni poglavar; ječar.
 Sglavak (-*vka*), člen; sglaviti,
 zložiti.
 Sglob, člen; sglobiti, zložiti.
 Sgoda, priložnost; dogodek; sgo-
 dan (-*dna*, -*dno*), priložen, pri-
 meren; sgoditak (-*tka*), za-
 detek; sgoditi, zadeti.
 Sgrada, poslopje.
 Sgranov, divji človek; sgranuti
 se, zdvijati.
 Sgrnuti se, privreti.
 Sgroziti (sgrazati) se, prepasti
 (prepadati) se.
 Sgrtati (-*čem*), zgrinjati.
 Sgruhati se, zgruditi se, zvr-
 noti se.
 Sgrušiti, stolči.
 Sgučiti, stisniti.
 Sguriti se, zgrbiti se.
 Sgusnuti se, zgostiti se.
 Shodan (-*dna*, -*dno*), priložen,
 primeren.
 Shvačati (shvatiti), zapopadati
 (-*pasti*), razumeti; shvatljiv,
 razumljiv.

Ščušan (-*šna*, -*šno*), droben.
 Siečanj (-*čnja*), prosenec (ja-
 ninar).
 Sied, siv.
 Sielo, seja, družba.
 Sieri (mn. ž.) dozdevki.
 Sievak (-*vka*), svit; sievati (siev-
 nuti), (za)bliskati se.
 Siguran (-*rna*, -*rno*), varen, gotov.
 Sijaset*, brez števila.
 Sijavica, bliskanje.
 Silaziti, shajati.
 Siledžija, silnik; silesija, (sila =)
 prav velik, prav mnogo.
 Simit*, pšenični kruh.
 Sindžilat*, potrdilo.
 Sindžir*, veriga.
 Sinija, nizka miza.
 Sinji, siv.
 Sinor, meja.
 Sinovac (-*vca*), bratov sin.
 Sinuti, zasvetiti.
 Sipiti, pršeti.
 Sipljiv, nadušljiv; sipnja, na-
 duha.
 Sirac (-*rca*), hleb sira.
 Sirak, sirotek.
 Sirče* (-*eta*), kis, jesih.
 Siromah, revež.
 Sirotinja, revščina, reveži.
 Sitan (-*tna*, -*tno*), droben; sitnica,
 malenkost; sitničar, kramar;
 sitniž, drobiž.
 Sječati se, spominjati se.
 Sječi (*siečem*), sekati.
 Sjednica, seja.
 Sjeguran, v. siguran.
 Sjenica, senčnica, lopa (uta).
 Sjeta, otožnost; sjetilo, čutilo;
 sjetiti se, spomniti se.
 Sjetovati — svjetovati.
 Sjutra, jutri.
 Skakavac (-*vca*), kobilica.
 Skanjivati se, obotavljati se.
 Skapati (-*pljem*), poginoti.
 Skapčati, spenjati.
 Skela*, brod, prevozna ladija;
 skele, oder.
 Skičati (-*čim*), cviliti kakor pra-
 šič; skika, cviljenje.
 Skinuti, sneti.

Skitač, potepuh; skitati se, potepati se.
 Skladište, zaloga.
 Sklapati, sklepati, zlagati.
 Sklenica, steklenica.
 Sklizak (-zka, -zko), spolzek; sklizati se, drsati se.
 Sklon, nagnen, naklonjen; skloniti, nagnoti, pripraviti; — se, skriti se.
 Sklopiti, sklenoti, zložiti.
 Skoba, kljuka.
 Skobiti, srečati.
 Skolke (mn. ž.), oder (mrtvaški).
 Skopac (-pca), koštrun.
 Skopčati, speti.
 Skorup, smetena.
 Skot, živina; zalega; skotan (-tna, -tno), brej.
 Skozan (-zna, -zno), brej (o kozi).
 Skrhati, zlomiti.
 Skrižaljka, tabela.
 Skrob, šterka; skrobiti, šterkati.
 Skroz, skozi.
 Skrstiti (skrščati) n. pr. ruke, prekrižati, križem položiti.
 Skrušiti, streti; skrušen, potrč.
 Skucati, (komaj) nabrati.
 Skučiti, pritisniti.
 Skuditi, pograjati.
 Skunatoriti, v. skucati.
 Skunjiti se, potuhniti se.
 Skup; drag; skupoča, draginja.
 Skupština, zbor.
 Skut, rob; skuti, dolnji kraj srajce.
 Skvrčiti, skrčiti.
 Skvrna, oskrunba.
 Slabina, lakotnica.
 Sladkiš, sladkarije; sladoled, Gefrorenes.
 Slamnjača, Strohsack.
 Slanica, solnica, solenka.
 Slati (šaljem), pošiljati.
 Slavičan (-čna, -čno), slavohlepen, slavoželjen; slaviti, praznovati.
 Slavulj, slavec.
 Slaziti, shajati, navzdol iti.
 Sleči (-čem, -gнем) (ramenima), zgenoti; — se, privreti.
 Sledj, slanik.

Slezina, vranica.
 Slipe miš, netopir.
 Sljedbenik, privrženec.
 Sljepočice (mn. ž.), senci.
 Sljubiti se, zvezati se.
 Sloboda, srčnost; prostost; sloboditi, spodbujati; slobodština, pravica.
 Slog, greda.
 Slovka, zlog; slovo, črka.
 Slučenina, zveza (v kemiji); slučiti se, zgoditi se; zvezati se (v kemiji).
 Slutiti, dozdevati se; slutnja, dozdevek.
 Službovnik, službeni red.
 Smači (smaknuti), sueti; ubiti.
 Smagnuti, počrneti.
 Smatrati, ogledovati; držati, imeti.
 Smedj, rjav.
 Smesti (-tem), ovreti; smetati, ovirati; smeten, zmešan; smetenjak, zmešan človek; smetnja, ovira.
 Smicati (-čem), snemati; ubijati.
 Smiešiti se, smehljati se.
 Smiliti se, dopasti (se).
 Smion, srčan.
 Smiriti, umiriti.
 Smisao (-sla), pomen; smisliti, sklenoti; smišljati, izmišljati.
 Smjel, srčan.
 Smjer, pot; smjeran (-rna, -rno), ponižen; smjerati (smjeriti), namerjati (nameriti), meriti.
 Smjestiti, postaviti.
 Smočan (-čna, -čno), masten; smočiti, prigrizniti; smok, prikuha; mast.
 Smoriti, utruditi.
 Smotra, ogled, razgled; smotriti, zagledati.
 Smožditi, zdrobiti, streti.
 Smrč (smreka), brin.
 Smrči (smrknuti), smrkavati se, (z)mračiti se.
 Smrskati, zdrobiti, streti.
 Smrzao (-zli), mraz.
 Smucati se, potepati se; drsati se.
 Smušen, zmešan.

Smutljivac (-vca), rogovilež, kovarnik; smutnja, zadrega.
 Snači (-djem); *snašlo ga*, božjast ga lomi.
 Snaga, moč.
 Snahoditi, zadevati; lomiti (o božjasti).
 Snažan (-žna, -žno), močân.
 Snebivati (snebiti) se, v zadrego prihajati (priti); (za)čuditi se.
 Snieti (*snesem*), znesti.
 Snimak (-mka), posnetek; snimati (snimiti), (po)snemati (-sneti).
 Snizati (-žem), sneti z vrvice.
 Snositi; trpeti; snosljiv, pretrpljiv.
 Sobarica, hišna.
 Sobet*, pojedina.
 Sobstven, svoj.
 Sočiti, zvajati; ovajati.
 Sodžbina, plača *soku*.
 Sofra*, miza.
 Sohe, vile.
 Soj*, rod.
 Sok, kdor krivca (tata) najde.
 Sokač, kuhar.
 Sokak*, ulica.
 Sokoliti, spodbujati.
 Solika, babje pšeno.
 Solufe* (mn. ž.), kodri.
 Somun, hleb.
 Soriti, podreti; — se, podreti se; razleči se.
 Sotona, satan.
 Spačka, ovira; pohujšanje.
 Spahija*, graščak; spahiluk*, graščina.
 Spas, rešitev, odrešenje; (spasitelj) odrešenik; spasiti (*spasti*, -sem), rešiti; Spasovo, praznik vnebohoda.
 Spavači, spalni.
 Spila (spilja), jama.
 Splačine (mn. ž.), pomije.
 Spletka, zvijača, kovarstvo.
 Spočitati, očitati.
 Spojiti, zložiti.
 Spolja, zunaj; spoljašnji, zunanji.
 Spona, zapon, vez.

Spor, počasen.
 Spotaci (-laknuti), spoticati (-čem), očitati.
 Spram, proti.
 Sprat, nadstropje.
 Spratiti, vgnati (v hlev).
 Sprava, priprava; spraviti, pripraviti, odpraviti.
 Spravište, zbor.
 Sprdati se, posmehovati se; sprdnja, posmeh.
 Spreman (-ma, -mo), pripraven; spremiti, pripraviti.
 Sproču, proti.
 Sprovod, pogreb.
 Spučati (spučiti), speti, zapeti.
 Spuriti, osmoditi.
 Sputiti, zvezati.
 Spuž, polž.
 Spužva, goba.
 Sračka, driska.
 Sravniti, zravnati, primeriti.
 Srč, hrast.
 Srča, steklo; srčali, steklen; srče (-eta), steklenica.
 Srčba, jeza.
 Srčika, stržen, svrž.
 Srdačan (-čna, -čno), srčen; srdašce, srček.
 Sresti (-tem, -tnem), srečati; sretati, srečevati.
 Srez, okraj.
 Srh, rob.
 Sricati (-čem), zlogovati.
 Srieš, vinska skorja (Weinstein).
 Srma*, srebro.
 Srndač, srnjak.
 Srnuti, pohiteti.
 Sročiti, zložiti; srok, vjem, rima.
 Srpanj (-pnja), mali srpan.
 Srtati (-čem), hiteti.
 Srž (srž), svrž, stržen.
 Stači (staknuti), zgrnoti.
 Stado, čreda.
 Staja, hlev.
 Stajaci, prazničen.
 Stalež (stališ), stan.
 Stan, statve.
 Stanac (-nea), utrjen kamen.
 Stanar, planinar.
 Stanica, piskrec v satovji.

Stanka, prenehljaj.
 Stanovit; gotov.
 Stap, pinja, metilnica.
 Starati se, skrbeti.
 Starež (-i), starina; starina, starec.
 Stas, postava.
 Stečaj, sklic (upnikov), (konkurs).
 Steći (-čem), dobiti; — se, zgoditi se.
 Steon, brej (o kravi).
 Stepen, stopinja; stepenice (mn. ž.), stopnice.
 Sterati, razprostirati.
 Steznik, modrec (Mieder).
 Sticati (-čem), zgrinjati; (stjecati), dobivati; — se, goditi se.
 Stići (stignem), doseći, doiti; priti.
 Stid, sram; stidjeti (-dím) se, sramovati se.
 Stieg, zastava.
 Stih, vrsta (v pesmi), vers.
 Stinuti se, strditi se.
 Stizati (-žem), dosegati, dohajati.
 Stjecati (se), v. sticati (se).
 Stočarstvo, živinoreja; stoka, živina.
 Stol, miza; stolac (-lca), stol; stolar, mizar; stolica, v. stolac; stolnjak, mizni prt.
 Stopa, stopinja.
 Stopram, stoprv, še le.
 Stožer, tečaj; stožernik, kardinal.
 Stradati, trpeti.
 Straga, zad.
 Stran, stranski, tuj; stranputica, stranska pot.
 Stratište, morišče.
 Strava, strah.
 Stražmeštar (-štra), naddesetnik (Feldwebel).
 Stražnji, zadnji.
 Strcati, brizgati.
 Strelimke, kakor strela; streljana, strelišče.
 Strepiti, tresti se, bati se.
 Strina, stričeva žena.
 Striza, odstrižek sukna.
 Strmac (-mca), strmen (-i), str-

mina; strmogled (-gred), žalostna vrba.
 Strog, oster.
 Stropoštati se, zgruditi se.
 Strovaliti, zvaliti.
 Stršiti, ščotinčiti se.
 Strug, stružec; strugotina, oblanje.
 Struja, tok.
 Struk, stebelca, šopek; postava.
 Struka, plašč; vrsta (sorta).
 Strunja, kozja dlaka.
 Strvina, mrhovina.
 Stube (mn. ž.), stopnice.
 Stublina, otel panj.
 Stubokom, do tal.
 Studen (-i), zima; studen (-a, -o), mrzel; studeni, listopad.
 Stupanj (-pnja), stopinja.
 Stuziti se, pristuditi se.
 Stvoriti, ustvariti.
 Sučeljavati (sučeliti) se, gledati se (z licem — čelom — obrnen biti proti čemu).
 Sud, posoda.
 Sudarati se, vjemati se.
 Sudbina, osoda.
 Sudiya, sodnik; sudnica, sodnija.
 Sudjelovati, delati s kom.
 Sudjenica, prisojena.
 Sugare (-ela), črno jagnje.
 Suhomedjina, zid za ograjo brez apna; suhonjav, suhoten.
 Sujeverje, praznoverje.
 Sujma, strah.
 Sukob, spopad; sukobiti, srečati; — se, srečati se, spopasti se.
 Suložnica, priležnica.
 Sulud, prismojen.
 Sumacan (-cna, -cno), brej (o mački).
 Sumoran (-rna, -rno), mračen.
 Sumpor, žveplo.
 Suncokret, solnčnica.
 Sunčarica, vrtoglavost od solnea (Sonnenstich).
 Sundjer, goba.
 Sunetiti*, rezati.
 Sunovrat(ice), na glavo.

Suočiti, postaviti enega proti drugemu, da si v lice govorita (konfrontirati).

Suparnik, zopernik, protivnik.

Suprasan (-sna, -sno), brej (o prasici).

Suproč, suprot, proti.

Sur, siv; surina, suknja.

Surla, rilec.

Surodica, daljni sorodnik.

Survati se, zgruditi se.

Susnježica, sneg z dežjem.

Susreća, srečanje; susresti (-tem, -tnem), srečati; na susret, na proti.

Sustati (-nem), opešati.

Sustići, sustizati, v. stići, stizati.

Sustopice, za petami; za vrstjo.

Sušten, brej (o kuzli).

Sušti, pravi.

Suton, mrak.

Sutra, jutri.

Suvad, suhljad; suvarak (-rka), suvatka, kos suhljadi.

Suvišak (-ška), prebitek, ostanek; suviše, preveč.

Suvjerica, malo primirje.

Svačiji (-a, -e), čegar si bodi, vsacoga.

Svaditi (svadjati) se, spreti (prepirati) se; svadja, prepir; svadljiv, prepirljiv.

Svagda, vselej, zmirom; svagdje, povsod; svakako, na vsak način; svakojak, vsakoršen; svakuda, povsod.

Svanuti, zdaniti se.

Svašta, marsikaj.

Svečar, kdor god praznuje.

Svećenik, duhovnik.

Svedj, svedjer, vselej, zmirom.

Svemir, vesoljen svet.

Svetkovati, praznovati; svetkovina, praznik.

Svetotajstvo, zakrament.

Sveudilj, vedno.

Svežanj (-žnja), povezek.

Svibanj (-bnja), veliki traven.

Svići (sviknuti), privaditi se.

Svidjati (svidjeti, -dim) se, dopadati (dopasti).

Sviest, zavest; sviestan (-tna, -tno), zaveden.

Svigdje, povsod.

Svilac (-lea), sviloprejka.

Svirala, pišcal; svirati, piskati.

Svisnuti, počiti.

Svita, sukno.

Svitac (-tea), kresnica.

Svitati (svićem), daniti se.

Svitice, (dolnje) hlače; svitnjak, hlačnik.

Svjedočba, spričevalo; svjedočiti, pričati; svjedok, priča.

Svjerovati, besedo držati.

Svjetina, svet (ljudje).

Svjetlucati se, lesketati se.

Svjetovnjak, posvetnjak.

Svjež, frišen.

Svladati, zmagati.

Svojak, svak; svojski, (kakor svojega), dobro; svojstvo, vlastnost; svojta, svojci.

Svrab, garje.

Svracati (svratiti), odvracati; — se, ustavljati se, ostajati; svratište, velika krčma, hotel.

Svrdao (-dla), sveder.

Svrha, konec, cilj.

Svrnuti, v. svratiti.

Svršetak (-tka), konec; svršiti, dokončati.

Svuda, povsod.

Š

Šajka, ladija.

Šaka, pest.

Šalidžija, šaljivec.

Šarac (-rea), šaren konj; šarati, pisati; šaren, pisan; šarka, pisana puška.

Šaraglje (mn. ž.), kobila, kozel.

Šatra, sejmska prodajalnica.

Šav (šva), šiv.

Šećer*, sladkor.

Šegrt*, rokodelski učenec.

Šeher*, mesto.

Šenluk*, veselje.

Šenuti (*razumom*), ponoreti.
 Šeptljja, izgovarjanje; kdor se izgovarja.
 Šereg, četa; šerežanin, orožnik, žandar.
 Šestar, šestilo, Zirkel.
 Šešana*, puška.
 Šesarica (šešarka), šiška.
 Šešir, klobuk.
 Šetalica (šeteljka), Pendel; šetati (se), sprehajati se; šetnja, sprehod.
 Ševa, škorjanec.
 Ševrdati, nestanoviten biti.
 Ševrljuga, v. ševa.
 Šibika (šibljika), šiba.
 Šičar*, dobicek, plen.
 Šija, zatilnik.
 Šik, loš, zlate pene.
 Šikara, šikarje, grmovje.
 Šikati, zibati; (*-čem*), sičati.
 Šiljak (*-ljka*), špica; šiljast, špicast.
 Šiljati (*-ljem*), pošiljati.
 Šiljeg, mlad oven.
 Šimšir, zelenika (pušpan).
 Šinuti, udariti (s šibo).
 Šipak (*-pka*), margarana, granatovo jabolko; jagoda od babjega zoba.
 Šira*, mošt.
 Šišarica (šišarka), šiška.
 Šišati, striči, rezati.
 Šišmiš, netopir.
 Škakljati, šegotati.
 Škanjac (*-njca*), kragulj.
 Škloca, pipec; šklocati, hlastati.
 Školj, otok.
 Škopac (*-pca*), koštrun.
 Škrabica, skrinjica.
 Škrebetaljka, ropotulja.
 Škrge (*mn. ž.*), ribja ušesa.
 Škrgutati (*-čem*), škripati.
 Škrob, šterka.
 Škrt, skop.
 Škuda, tolar.
 Škulj, koštrun.
 Škulja, luknja.
 Šljaka, v. štaka.

Šljuka, kljunač.
 Šljunak (*-nka*), debel pesek, prod.
 Šmrk, brizgalnica; ščepec, oščapek (tobaka); šmrkati, nosljati (šnofati).
 Sogor, (= nemški Schwager) svak, šurjak.
 Šokac (*-kca*), katoličan.
 Špag, žep.
 Špilja, otlina, jama.
 Šprih, sekanci (šretlji).
 Štagalj (*-glja*), škedenj.
 Štaka, krevlja (bergla).
 Štampa, tisk; štamparija, tiskarница; štampati, tiskati.
 Štap, palica.
 Štedionica, hranilnica; štedjeti (*-dim*), hraniti, varovati; štedljiv, varčen; štednja, varčnost; štednjak, Sparherd.
 Šteta, škoda; štetovati, škodovati.
 Štičenik, branjenec, varovanec.
 Štilac (*-oca*), čitalec; štiti, čitati.
 Štititi, braniti, varovati; štitnik, skrbnik (tutor).
 Štivo, berilo.
 Što, kaj, kar; štogod(j), karkoli, nekaj; štošta, marsikaj.
 Štrcalica (štrcaljka), brizgalnica.
 Štrk, štrkalj (*-klja*), obad, brenčelj.
 Štrojiti, rezati, skopiti.
 Štucati se, kolcati se.
 Šubara, kučma.
 Šuga, garje; šugav, garjav.
 Šukunbaba, praprababa; šukundjed, prapraded.
 Šuljevi, zlata žila.
 Šuma, gozd, hosta.
 Šumati se, plaziti, krasti se.
 Šupalj (*-plja, -plje*), otel; šupljak, prazna glava; šupljikast, luknjast.
 Šura, šurjak, ženin brat.
 Šurka, šala.
 Šušanj (*-šnja*), listje.
 Šušav, brez rogov.
 Šuštati (*-tim*), šumeti.

Šut, v. šušav.
Šuvak, levičnik.
Švalja, šivilja.

T

Ta, sej.
Tabak, pola (papirja).
Taban, podplat.
Tabati, stopati.
Tačka, natič, kol.
Tačke (mn. ž.), samokolnica, voziček.
Tada, tedaj, takrat.
Tain*, obrok (hrane).
Taj, ta.
Taki, takoj.
Taki (broj), ravno (število).
Takodjer, tudi.
Talak (taoca), porok, zastavljenec.
Talas, val.
Taliti, topiti.
Taljige (mn. ž.), voz za enega konja.
Talog, gošča.
Taman*, ravno.
Tamaniti, pokončevati.
Tamjan, kadilo.
Tamnica, ječa, zapor; tamnovati, v ječi biti.
Tane* (-ela), svinčenka, kugla.
Tanjir (tanjur), pladenj, krožnik.
Taraba*, ograja od desk.
Tarac(a), tlak; taracati, tlak delati.
Tarnice (mn. ž.), težak voz.
Tašt, tešć; ničemuren.
Tava*, ponev.
Tavan*, podstrešje.
Tavnica, v. tamnica.
Te, ter.
Tecivo, tečevina, pridobitek; teći, dobivati; trajati.
Teg, poteg; težina; setev; tegleči n. pr. vol, kateri vleče, kateri je uprežen; teglica, buča, zajemalo (der Heber); tegliti, vleči; tehtati.
Tegoba, teža, težava.
Tek, teke, še le, samo.
Teklić, hitri sel.

Telal*, oznanjevalec; telaliti, oznanjevati.
Temelj, osnova, podstava.
Tepati, jecljati.
Tepsija*, ponev.
Teret, breme, tovor.
Testerati, piliti, žagati; testere (-ela), pila, žaga.
Testir*, dovoljenje.
Tetiva, kita.
Tetošiti, gojiti, rediti.
Teturati, opotekati se.
Tezulja, tehtnica (vaga).
Težatni dan — težatnik, delavnik; težiti, obdelovati.
Težiti, hrepeneti; tehtati (vagati); težnja, hrepenenje.
Tičiti se, podrastke poganjati.
Tielovo, praznik sv. rešnjega telesa.
Tiesak (-ska), tlačilnica (preša), tieštiti, tlačiti (prešati).
Tiganj, koza.
Tikva, buča.
Timariti, česati, čohati.
Timor, skala.
Tinjati, tleti.
Tinji; za tinji čas, na enkrat.
Titrati, migljati; — se, norčevati se.
Tjelovježba, telovadba.
Tjeskoba, tesnoba, strah.
Tješiti, tolažiti.
Tko, kdo, kdor.
Tlapnja, bledenje; tlapiti, blesti.
Tmuša, tema.
Tobolac (-lca), mošnja.
Tobože, češ.
Tocilj, brus; tociljati se, drsati se.
Točak (-čka), kolo.
Tok, nožnica.
Toke* (mn. ž.), srebrne plošče na prsih.
Tolić, v. otolić.
Toljaga, gorjača.
Toprv, še le.
Topuz*, bat, cep.
Tor, pletena ograja za živino; toriti, srati.
Torlak, bahač.

Toskati, nazaj rinoti.
 Tovan (-vna, -vno), debel, rejen;
 toviti, rediti.
 Trag, sled.
 Trajati (-jem), trpeti.
 Tralje (mn. ž.), krpe, cunje.
 Trampiti, zamenjati.
 Trapiti, trpinčiti.
 Travanj (-vnja), mali traven.
 Tražbina, terjatev; tražiti, iskati,
 terjati.
 Trčati (-čim), leteti.
 Treptati (-čem), pomežkovati;
 treptjeti (-tim), migljati, bli-
 ščati (se).
 Trešnja, črešnja.
 Trgnuti, potegniti.
 Trh, breme, tovor.
 Trice (mn. ž.), otrobi; (trčarija)
 čenčarija.
 Triem, lopa, veža.
 Trklja, kol.
 Trljati, tretti, drgniti.
 Trnokop, rovnica.
 Trnuti, gasiti.
 Trnuti, otrpnoti.
 Trojaci, binkošti.
 Trom, težak, len.
 Tronuti, genoti.
 Troska, žlindra.
 Trovati, ostrupiti.
 Trpati, mašiti, tlačiti.
 Trpeza, miza.
 Trs, trta; trsje, vinograd.
 Trsiti se, skrbeti, truditi se.
 Truba, trublja, trompeta.
 Trud, kresilna goba.
 Trudan (-dna, -dno), noseč; tru-
 dovi, popadki, porodne bole-
 čine.
 Truhlež, trohnoba; truheliti
 (truhniti), trohneti; truo
 (truhla, truhlo), trohljiv.
 Trun, mrva; truniti, trositi.
 Trvenje, trenje.
 Trzati (-žem), trgati, potegovati;
 — se, dramiti se.
 Tucak, berač.
 Tučak (-čka), tolkač.
 Tudj, tuj; tudjinac (-nca), tujec.
 Tug*, konjski rep.

Tuka, pura; tukan, puran.
 Tulum*, meh.
 Tumačiti, razlagati.
 Tumarati, tavati, potikati se.
 Tunja, kutina.
 Tur, del hlač mej nogami.
 Turad (-i), Turki.
 Turati, metati, rivati.
 Turpija*, pila.
 Tutanj (-tnja), tutnjava, bo-
 bnenje; tutnjati, bobneti.
 Tuviti, pomniti.
 Tvar, snov.
 Tvor, dihur.
 Tvor, delo; tvorac (-rea), stvar-
 nik; tvoriti, delati; tvornica,
 fabrika.
 Tvrđica, skopuh.
 Tvrđka, firma.

U, v, pri, od.
 Uapsiti, zapreti.
 Ubav, lep.
 Ubaviestiti, v. obaviestiti.
 Ubitačan (-čna, -čno), poguben.
 Ublaziti, potolažiti.
 Ubrus, robec.
 Učati (-čim), tuliti, rjuti.
 Učenik, učenec.
 Učestati, pomnožiti se.
 Učestnik, deležnik; učestvovati,
 vdeleževati se; učešče, vde-
 ležba.
 Učinak (-nka), delo, nasledek;
 učiniti, storiti.
 Učtiv, priljuden.
 Uči (udjem), vniti.
 Udati, omožiti.
 Udav, kača velikanka.
 Udes, osoda; udesiti (udešavati),
 narediti (narejati); srečati (sre-
 čevati).
 Udica, vodica, trnek.
 Udieliti, podeliti.
 Udilj, vedno.
 Uđiti, razrezovati; škodovati.
 Udjelak (-dioka), miloščinja.
 Udoban (-bna, -bno), priročen,
 zložen, ugoden.

Udvoran (*-rna, -rno*), postrežen;
udvoravati se, prikupovati se,
prilizovati se; udvorica, pri-
lizovalec.

Ugadjati, vstrežati; vbirati.

Ugar (*-i*), praha.

Ugarak (*-rka*), ogorek.

Uglaviti, vsaditi; sklenoti.

Ugljen, ogel; ugljevlje, ogelje.

Ugnjetavati, pritiskati.

Ugoditi, vstreči.

Ugor, jegulja.

Ugorak (*-rka*), kumara.

Ugursuz*, malopridnež.

Uhar, korist, dobiček.

Uhoda, ogleduh; uhoditi, ogle-
dovati.

Uholaza, štrigla.

Ujamčiti, pripeti.

Ujamčiti, za poroka vzeti; — se,
postaviti se za poroka.

Ujati (*-jim*), tuliti, rjuti.

Ujedno, vkupe.

Uka, vpitje; ukati (*-učem*), vpiti;
pihati (hukati).

Ukinuti (ukidati), odpraviti,
ovreči; utrgati.

Ukloniti, odstraniti; — se, umek-
noti se.

Uklopiti, vtisniti.

Ukočiti se, otrpniti.

Ukopnica, mrtvaška obleka.

Ukosnici, okrasilne verižice za
vlase.

Ukrcati, naložiti; — se, stopiti
na ladijo.

Ulagivati se, prilizovati se.

Ulak*, hitri sel.

Ulaz, vhod; ulaziti, vhažati, pri-
hajati.

Ulažica, prilizovalec.

Uličiti, olikati; — se, napra-
viti se.

Ulište, panj; uljevi, bčelna za-
lega.

Ulozi, trganje, protin.

Umači (umaknuti), uiti.

Umah, takoj.

Umalo, skoro.

Umicati (*-čem*), uhažati.

Umiljat, mil.

Umjeće, umetnost.

Umoran (*-rna, -rno*), truden.

Unakrst, navzkriž.

Unatoč, kljubu.

Unieti (*-nesem*), vnesti.

Unovčiti, v denar spraviti.

Upala, vnetje.

Upanjiti se, osupniti se.

Upeti (*-psem*), upinjati (*-njem*)
se, upreti, upirati se.

Upotrebiti, porabiti.

Uprava, vodstvo: upravljati,
ravrat; upravo, prav, ravno.

Uraniti, zgodaj vstati.

Ured, urad.

Ures, olupšava.

Urlikati (*-čem*), tuliti.

Urnebes, bobnenje.

Uročiti, določiti.

Urota, zarota.

Urvina, strmina.

Usebina, obseg.

Usidjelica, staro dekle.

Usjev, setev.

Uskoriti, pospešiti.

Uslov, pogoj.

Uslužan (*-žna, -žno*), postrežen.

Usniti (se), sanjati (se); usnuti,
zaspati.

Usov, plaz, lavina.

Uspievati (uspjeti, *-ijem*), na-
predovati, dosegati.

Uspomena, spomin.

Usrdan (*-dna, -dno*), prisrčen;
postrežen; usrdje, prisrčnost;
postrežnost.

Ustaša, upornik; ustati, upreti se.

Ustava, zatvornica.

Ustopice (ustopce), za petami
za vrstjo.

Ustrojiti, uravnati, urediti, na-
rediti.

Ustručavati se, obotavljati se.

Usud, osoda; usuditi, določiti;
— se, predrzniti se.

Ušara, sova.

Uši (*ušiju*), ušesa.

Uškati, dražiti.

Uštap, ščip.

Uštupak (*-pka*), krof (jed).

Uštrb, prikrata, škoda.

Utaložiti, potolažiti.
 Utaman, zastonj.
 Utanačiti, določiti.
 Utega, modrec (Mieder).
 Utez, teža (za mero drugih reči).
 Utirati, brisati.
 Utišati, potolažiti (se).
 Utjecaj, upliv; utjecati, upli-
 vati.
 Utjeha, tolažba.
 Utjeloviti, vtelesiti, vdružiti.
 Utočište, pribežališče.
 Utok, pritožba.
 Utrenik, cesta.
 Utrina, travnik.
 Utrkivati se, dirjati za stavo.
 Utroba, drob.
 Utuviti, zapomniti; *u glavu*, vti-
 snoti.
 Utvara, dozdevak, prikazen; utva-
 rati (utvoriti) se, (do)zdeti se.
 Uvala, dolina, sedlo (mej gorami).
 Uvažiti, preudariti; ceniti.
 Uviek, vedno.
 Uvjerica, primirje.
 Uvjeriti, zagotoviti, prepričati.
 Uvjet, pogoj.
 Uvježbati, izuriti.
 Uvojka, koder.
 Uvreda, razžaljenje; uvriediti,
 razžaliti.
 Uvrsti (-zem), vdeti.
 Uvršan (-šna, -šno), z vrhom.
 Uz, gori, nazaj, zraven, o(b).
 Uza, ječa.
 Uzači (-djem), vspeti se.
 Uzagrebce, v skok.
 Uzajmiti, na posodo vzeti, — dati.
 Uzalud, zastonj.
 Uzamance, za vrstjo.
 Uzaptiti, zarubiti, zapreti.
 Uzastopce, za vrstjo.
 Uzašašče, vnebohod.
 Uzbrdica, strmina; uzbrdo, nav-
 kreber.
 Uzburkati, vznemiriti.
 Uzdarje, povračilo za dar.
 Uzdati se, zaupati.
 Uzduh, zrak.
 Uzduž, po dolgem, ob.
 Uzet, mrtvouden.

Uzgred, mimo gredé.
 Uzhititi, očarati.
 Uzica, vrv.
 Uzimati, jemati.
 Uzkrš, velika noč; uzkrsnuti,
 vstati, obuditi (od mrtvih).
 Uzlaz, vspenjanje; uzlaziti, vspen-
 jati se.
 Uzletjeti, kvišku poleteti.
 Uzmači (-maknuti), umicati
 (-čem), umeknoti (umikati) se.
 Uznik, jetnik.
 Uznosit, navdušen; uznositi se,
 napihovati se.
 Uzporediti, primeriti; uzporedi,
 eden zraven drugega.
 Uzpraviti, po konci postaviti.
 Uzpregnuti, uzprezati (-šem),
 zadržati, zadrževati.
 Uzprkos, kljubu.
 Uzput, mej potjo, gredoč.
 Uzrujati, razdražiti.
 Uztrajati (-jem), trpeti, prenašati.
 Uztrpjeti (-pim) se, potrpeti.
 Uztuk, zavračilo, pomoč.
 Užas, groza, strah.
 Užditi, užeci (-šežem), užgati.
 Uže (-ela), vrv.

Va, v; *va viek*, vedno.
 Vaditi, jemati (iz česa).
 Vaj, joj!
 Vajat, klet, shramba.
 Vajda*, korist.
 Vajkada, od nekdaj.
 Vaj me, joj meni!
 Vala*, res, gotovo.
 Valjak (-ljka), valjar.
 Valjan, veljaven, dober, priden;
 valjati, veljati *valja*, treba je.
 Valjda, brž ko ne.
 Valjuška, cmok.
 Van, ven, zunaj, razun; vani
 (vanka) zunaj; vanjski, zu-
 nanji; vanjščina, zunanost;
 vanredan (-dna, -dno), izreden.
 Vapaj, vpitje; vapiti, vpiti.
 Varak* (-rka), loš, zlote pene.
 Varakati (se), ugibati se.

Varalica, goljuf; varancijsa, goljufija; varati, goljufati.
 Varenika, toplo, sladko mleko.
 Varganj, goba, gliva.
 Variti, kuhati; varivo, sočivje; prikuha; varjača, kuhača.
 Varka, goljufija.
 Varmedja, županija.
 Varnica, iskra.
 Varoš* (-i), mesto.
 Vasioni svet, vesoljen svet.
 Vaskrs, v. uzkrš.
 Vasmir, vesoljen svet.
 Vaš (-i), uš.
 Vašar, semenj.
 Vaška, pes.
 Vatra, ogenj; vatrallj, lopatica.
 Vavoljak (-ljka), svalek.
 Vazam (-zma), velika noč.
 Vazda, vedno.
 Vazduh, zrak.
 Vaziti, veljati.
 Večeras, nocoj.
 Več, uže; ali; več ako, razun če; večma, bolje.
 Vedja, obrv.
 Veka, meketanje.
 Vekšinjom, večji del.
 Vela, vrsta (sorta).
 Vele, mnogo; vrlo.
 Veljača, svečan.
 Velji, velik.
 Veo (vela), ten, zagrinjalo.
 Veoma, vrlo.
 Vepar (-pra), merjasec.
 Verati (-rem), skrivati; — se, skrivaj okolo hoditi.
 Veresija, upanje.
 Vergija*, davek.
 Verugati se, viti se, zvijati se.
 Vesti (-zem), štikati (sticken); vez, štikarija.
 Vičan (-čna, -čno), navajen.
 Vidati, zdraviti.
 Vidik, pogled, razgled.
 Vidjelo, luč.
 Viečati, posvetovati se; vieće, svet; viečnik, svetovalec.
 Vieno, dota.
 Vijača, vevnica; vijalište, kjer volkovi tulijo; vijati (-jem),

vejati; snežiti; tuliti; vijavica, metenje.
 Vijor, vihar; vijoriti se, vihrati.
 Vijugati se, viti se.
 Vikati (vičem), vpiti.
 Vilaet*, dežela.
 Vildiš*, slonova kost.
 Vilica, čeljust.
 Viljev, slonov.
 Viljuške, vilice.
 Vinjaga, vinika.
 Vinko Lozić, vino od loze (trte) (v šali).
 Vinuti se, zavihitati se.
 Viriti, lukati.
 Visibaba, zvonček.
 Viska, rzgetanje; vrisk.
 Višak (-ška), ostanek, presežek, prebitek; više, več; višnji, najviši.
 Vitak (-tka, -tko), šibek, tenek.
 Vitice (mn. ž.), kodri.
 Vitilj, v. fitilj.
 Vitlati, mahati; goniti.
 Vižle (-eta), pes prepeličar; vižliti, zijati.
 Vjedja, obrv.
 Vjenčati, poročiti.
 Vjera; zvestoba; upanje; vjeran (-raa, -rno), zvest; vjerenica, zaročnica; vjeresija, v. veresija; vjeriti, izsnubiti; — se, zaročiti se; vjerovnik, upnik.
 Vješala (mn. sr.), vislice; vješati, obešati.
 Vješt, umen, izveden, sposoben, spreten; vještak, izvedenec; vještica, čarovnica.
 Vjetrenjača, veterni mlin; vevnica; vjetrenjak, nestanovitnež.
 Vježba, vaja; vježbati, vaditi.
 Vlaće, klasje (vlat, klas).
 Vlaga, moča.
 Vlah, človek pravoslavne vere, Srb.
 Vlast, oblast; vlastan (-tna, -tno), pooblaščen; vlastelin (mn vlastela), graščak, plemenitaš; vlastit, vlasten, svoj; vlastitost, lastnost.

Vlasulja, baroka.
 Vlašići, gostosevci (zvezde).
 Vlažan (-žna, -žno), moker.
 Voće, ovočje, sadje; voćka, sadno
 drevo; voćnjak, sadni vrt.
 Vodenica, mlin.
 Vodjice (mn. ž.), vajeti.
 Vojna, vojska.
 Vojno, mož, soprog.
 Vojska, vojaki, armada.
 Volij, rajši; voljeti, rad (rajše)
 imeti.
 Voštan, voščen.
 Vrač, vedež; zdravnik; vračati,
 vedeževati; vračiti, zdraviti.
 Vran, črn.
 Vratiti, vrnoti.
 Vrcati, brizgati, odletovati; — se,
 gibati, metati se.
 Vrebat, prežati.
 Vrelo, vrelec, izvirek, studenec.
 Vreva, vrenje, mrgolenje, gneča.
 Vrhnje, smetena.
 Vrieći (vršem), vršiti.
 Vriedjati, žaliti.
 Vrieme, čas.
 Vrkati, šuntati.
 Vrlet (-i), strmina.
 Vrljati (vrludati), klatiti se.
 Vrndati, debelo presti; blebetati.
 Vrpca, vrvca, trak.
 Vrstan (-tna, -tno), izvrsten, spo-
 soben.
 Vršnjak, vrstnik.
 Vrtlog, vrtinec.
 Vratak (-tka), v. vrelo.
 Vrvjeti (-im), mrgoleti.
 Vucibatina, klatež.
 Vućac (-čca), snet.

Z

Zabašuriti, potlačiti, skriti.
 Zabezeknuti se, osupnuti se.
 Zabit (-i), samota.
 Zablude, zmota.
 Zaborav, pozabljenost; zabora-
 van (-vna, -vno), pozabljiv;
 zaboraviti, pozabiti.
 Zabuniti, osupnuti, zmotiti.
 Zabušiti, potlačiti; zadeti.
 Začeće, spočetje; začeti, spočeti.

Začelje, vrh mize.
 Začepiti, zamašiti.
 Začina, zabela; začiniti, zabeliti.
 Zaći (zađjem), zaiti.
 Zadaća (zadatak, -tka), naloga.
 Zadah, neprijeten duh.
 Zadijevati, zadirkivati, dražiti.
 Zadjevica, prepir.
 Zaduhati se, zasopsti se.
 Zadužbina, kar kdo sezida ali
 naredi za zveličanje svoje duše.
 Zagaliti, razgaliti.
 Zaglaviti, zagvozdi; dokončati;
 poginoti.
 Zagonetati (-čem), uganke, za-
 stavice zastavljati; zagonetka,
 uganka, zastavica.
 Zahod, stranišče.
 Zahvalan (-lna, -lno), hvaležen.
 Zaimati, na posodo jemati, dajati.
 Zaira*, živež.
 Zaista, zares.
 Zajam (-jma), posojilo.
 Zajednica, vkupnost, družba.
 Zajedno, vkupe.
 Zaklon, zavetje; zakloniti (za-
 klanjati), (o)braniti; — se,
 (s)kriti se.
 Zaklopac (-pca), pokrov; zaklo-
 piti (zaklapati), pokriti (-kri-
 vati).
 Zakon, vera; postava.
 Zakuka, zavinek.
 Zalaziti, zahajati.
 Zaliha, zaloga.
 Založiti, zastaviti.
 Zaludan (-dna, -dno), prazen.
 Zalupati, zabiti.
 Zalutati, zaiti.
 Zamaći (-maknuti), obesiti.
 Zaman, zastonj.
 Zamašaj, mahljaj; važnost; za-
 mašan (-šna, -šno), važen, velik.
 Zametak (-tka), zarodek, klica;
 zametati (-čem), zametnuti,
 začenjati, začeti.
 Zamietiti, opaziti.
 Zamrsiti, zaplesti.
 Zanať, rokodelstvo.
 Zaniyeti (-nesem), navdušiti; za-
 nosit, navdušen.

Zanovietati, kvasiti.
 Zao (*zla, zlo*), hudoben.
 Zapara, soparica.
 Zaporka, oklep.
 Zaprdivati, z vprašanji nadlegovati.
 Zapreka, ovira.
 Zapremiti (zapremati), zasesti, zavzeti.
 Zapt*, strahovanje; zaptiti, ustrahovati.
 Zapučiti (-pučati), zapeti.
 Zapušač, zamašek, čep; zapušiti, zamašiti.
 Zar, ali?
 Zaravanak (-nka), raván v gori.
 Zarobiti, v sočnjost odpeljati.
 Zaroniti, potopiti se.
 Zaselak (-oka), pristava.
 Zasjeda, prežanje; zasjedati (-sjesti), prežati.
 Zastava; dno mize.
 Zastor, pregrinjalo, zavesa.
 Zašto, zakaj? ker.
 Zateči (zatjecati, -čem) se, obljubiti (obetati).
 Zatočiti, zapreti.
 Zatočnik, kdor se zateče, obveže; junak.
 Zatomiti, zatajiti, ukrasti; zatrei, uničiti.
 Zator, zatir, pokončanje.
 Zatvor, zapor; zatvoriti (zatvarati), zapreti (zapiirati).
 Zaudarati, dišati.
 Zavaditi, razpreti.
 Zavičaj, dom, domovina.
 Zavidan (-dna, -dno), nevoščljiv; zavist (-i), nevoščljivost.
 Zavjera, zarota; zavjeriti se, priseči, obljubiti, zarotiti se.
 Zavjet, obljuba; zavjetovati se, obljubiti se.
 Završiti, dokončati.
 Zbilja, v. sbilja.
 Zbiti se, v. sbiti se.
 Zboriti, v. sboriti.
 Zbubati, v. sbubati.
 Zdjela, v. sdjela.
 Zec, zajec.
 Zemljak, rojak.

Zglobiti, v. sglobiti.
 Zgoda, v. sгода.
 Zgrada, v. sgrada.
 Zievati, zijati, zdehati se.
 Zimus, te zime.
 Zjenica, punčica.
 Zlikovac (-vca), malopridnež, hudobnež, hudodelec; zločest, malopriden, hudoben; zločin, hudodelstvo; zlorad, škodoželjen; zlotvor, hudodelec.
 Zmija, kača.
 Značiti, pomeniti; znak, znamenje.
 Znalican (-čna, -čno), radovoden.
 Znamenit, imeniten.
 Znoj, pot.
 Zob (*i*), oves.
 Zobun, oprsnik.
 Zolja, osa.
 Zor*, sila: zoran (-rna, -rno), silen.
 Zova, bezeg.
 Zraka, žarek.
 Zublja, baklja.
 Zujati (-jim), brenčati.
 Zulum*, nasilje.
 Zuriti, zijati, zijale prodajati.
 Zvanica, povabljenec.
 Zveka, zvonjenje, glas.
 Zvekan, trap.
 Zveket, brenkanje; zveketati (-čem), brenkati.
 Zvekir, obroček, trkalce (na vratih).
 Zviznuti, zažvižgati.
 Zvrčak (-čka), volk (igrača); zvrčati (-čim), brenčati.
 Zvuk, zvonjenje, glas; zvučiti, zvoniti, glasiti se.

Ž

Žacati se, bati se.
 Žalfija, žajbelj.
 Žaliti, obžalovati; -se, tožiti se.
 Žamor, šum, hrup.
 Zao, žal; žao mi je na koga, jezen sem; žaobina, denarna zastava.

Žapati se, sramovati se.
 Žar, žerjavica: žara, urna; žarilo, drog.
 Žban, škaf, vedro.
 Žbuka, omet (frah).
 Žbun, v. džbun.
 Ždral, žerjav.
 Ždrieb, kocka.
 Ždrielo, klanec.
 Žeci (žežem), žgati; žega, pripeka.
 Zenar, bahjak, babež; ženik, ženin; ženka, samica.
 Zesta, alkohol; žestiti se, jeziti se; žestok, hud.
 Žganica, žganje.
 Zgaravica, zgaga.
 Zica, konec; drat; struna.
 Žice, življenje.
 Žid(ov), Jud.
 Židak (-dka, -dka), redek.
 Žigosati (-šem), vžigati znamenje (žig); sramotiti, grajati.
 Žik, loš, zlate pene.
 Žir, želod; žiriti, hraniti z želodom.
 Žitak (-tka), življenje, živež.

Žitelj, stanovalec.
 Živa, živo srebro.
 Živad (-i), perotnina.
 Živica, živa meja, seč.
 Živoder, konjedirec.
 Život, življenje; životariti, živariti, revno živeti.
 Životinja, žival.
 Žižak (-žka), luč.
 Žmiriti, pomežkovati; žmuriti, mežati.
 Žohar, ščurek.
 Žrtva, darilo; žrtvenik, oltar; žrtvovati, darovati.
 Žrvanj (-vnja), žrnek; žrvnjati, žrniti.
 Žuber (žubor), šumljanje; žuboriti, šumljati.
 Žudjeti (-dim), hrepeneti; žudnja, hrepenenje.
 Žumanac (-nca), rumenjak.
 Žuriti se, hiteti.
 Žut, rumen; žutica, zlatenica.
 Žvale (mn. ž.), uzda; žvalo, žrelo.
 Žvatati (žvakati) (-čem), žvečiti.

Zemljopisna imena.

Bag, Carlopago.
 Bakar, Buccari.
 Bar, Antivari.
 Beč, Dunaj.
 Blatno jezero, Plattensee.
 Brač, Brazza.
 Budim, Ofen.
 Cavtat, Ragusa vecchia.
 Cres, Cherso.
 Črna gora, Monte negro.
 Čakovac, Csakaturn.
 Djakovo, Diakovar.
 Drač, Durazzo.
 Dubrovnik, Ragusa.
 Dunaj (Dunav), Donava.
 Erdelj, Siebenbürgen.
 Gjur, Raab.
 Gruž, Gravosa.

Hvar, Lesina.
 Jakin, Ancona.
 Karlovci, Karlowitz.
 Kiseg, Güns.
 Kološvar, Klausenburg.
 Kopar, Capodistria.
 Košice, Kaschau.
 Kotor, Cattaro.
 Kraljevica, Portore.
 Križevac (Križevci), Kreuz.
 Krk, Veglia.
 Labin, Albona.
 Lastovo, Lagosta.
 Leš, Alessio.
 Lošinj, Lussin.
 Misir, Egipt.
 Mletci, Benetke.
 Mljet, Meleda.

Napulj, Neapel.
 Neretva, Narenta.
 Nižidersko jezero, Neusiedlersee
 Novi, Casteinuovo.
 Novi sad, Neusatz.
 Ocinj, Dulcigno.
 Omiš, Almissa.
 Osiek, Esseg.
 Osor, Ossero.
 Ostrogon, Gran.
 Peć, Ipek.
 Pećuh, Fünfkirchen.
 Plominj, Fianona.
 Poreč, Parenzo.
 Požun, Pressburg.
 Pulj, Pola.
 Pulja, Apulija.
 Rieka, Fiume.
 Senj, Zengg.
 Sibirj, Hermannstadt.
 Skadar, Scutari.

Skradin, Scardona.
 Slunj, Sluin.
 Smederevo, Semendria.
 Solin, Salona.
 Solun, Thessalonich.
 Spljet, Spalato.
 Stolni Biograd, Stuhlweissen-
 burg.
 Srijem, Sirmien.
 Subotica, Maria Theresiopel.
 Subotičte, Steinamanger.
 Šopronj, Oedenburg.
 Štavnica, Schemnitz.
 Tisa, Theiss.
 Ulcin, Dulcigno.
 Veliki Varadin, Grosswardein.
 Vis, Lisa.
 Zadar, Zara.
 Zemun, Semlin.
 Žumberak, Sichelburg.

Osobna imena.

Bartol, Jernej.
 Benko, Benedikt.
 Božidar, Teodor.
 Cvjetko, Florijan.
 Ćiril (Ćiro), Ciril.
 Danilo (Dane), Daniel.
 Dimitrija, Demetrij.
 Gjuro (Gjorgje), Jurij.
 Hinko, Henrik.
 Ilija, Elija.
 Isus, Jezus.
 Ivan, Janez.
 Jaga, Agata.
 Jakša (Jašo), Jakob.
 Jelena (Jelka), Helena.
 Jelisava, Elizabeta.
 Jerolim (Jerko), Hieronim.
 Kosta, Konstantin.
 Krsto, Krištof.
 Lavoslav, Leopold.
 Ljubica, Amalija.

Maca, Mara, Marija.
 Manojlo (Mane), Emanuel.
 Mihovio (-ila), Mijat, Mijo, Miško,
 Mišo, Mihael.
 Mirko, Emerik.
 Mito, v. Dimitrija.
 Ognjeslav, Ignacij.
 Pero, Peter.
 Ruža, Rozalija.
 Slavoljub, Eduard.
 Srećko, Feliks.
 Škender, Aleksander.
 Vatroslav, Ignacij.
 Vjekoslav, Alojzij.
 Vuk, Wolfgang.
 Zlata, Avrelija.
 Zlatko, Avrelij.
 Zeljko, Desiderij.
 Ziga, Sigismund.
 Zivko, Vitalis.

Izvadak iz pravilâ „Matice Hrvatske“.

Smjer i sredstva.

§. 1. Dosadanje društvo „Matica Ilirska“ zvat će se „Matica Hrvatska“, na koju prelaze sva imovinska prava i obveze „Matice ilirske“, te kojoj je poglaviti smjer:

a) širiti koristne nauke, na koliko nespadaju na strogo znanstvenu i pučku knjigu; b) unapredjivati hrvatsku liepu knjigu (beletristiku); a uza to prema dosegu sredstva: c) unapredjivati glasnobenu i likovnu umjetnost (slikarstvo i kiparstvo); d) podpomagati domaće zaslužne pisce i umjetnike, a ponajprije članove ovoga društva na književnom radu i na nevolji; e) namicati pomoć njihovim udovicam i sirotam.

§. 2. Sredstva su „Matice Hrvatskoj“:

a) kamati od glavnice; b) godišnji prinosi članova radnika i prinosnika; c) prihodi od razprodaje izdanih knjiga, od čitaćih i drugih zabava; te napokon d) darovi.

Članovi, njihova prava i dužnosti.

§. 3. Članovi su „Matice Hrvatske“:

a) Zakladnici (utemeljitelji), koji na jedanput ili na deset rokova za pet godina platiše ili plate u društvenu blagajnu 50 for. a. vr. ili ako su juristične osobe (knjižnice, škole, čitaonice itd.) 100 for. a. vr. Iznimice može svaka pučka škola siromašnijih občina postati zakladnicom „Matice Hrvatske“ uz prinos od 50 for. a. vr., ako politička oblast to siromaštvo potvrdi. b) Radnici, koji ako nisu zakladnici, plaćaju svake godine 3 stot. prinosu, te koji se osim toga obvežu unapredjivati smjer društva svojom književnom ili umjetničkom radnjom, čitanjem na zabavah, zajedničkim radom u strukovnih odborih ili inim načinom prema ustanovam (§. 1. c) Prinosnici, koji plaćaju svake godine 3 fr. prinosu, a nikakve se druge dužnosti nepodhvaćaju. d) Počasni članovi, koji nisu ni zakladnici ni plaćujući radnici, ni prinosnici „Matice Hrvatske“, ali se ipak odlikuju književnim ili umjetničkim radom, ili kojim drugim načinom u pomoć pritežu ovomu društvu, te koji se na predlog književno-umjetničkoga odbora u glavnih skupštinah imenuju.

§. 6. Zakladnici koji nisu voljni svoga prinosu na jedan put izplatiti, a i radnici obvezuju se pismeno, da će se ustanovam §. 3. odužiti.

§. 7. Tko šest mjeseci poslije pismene opomene dospjela obroka neplati, prestaje biti članom „Matice Hrvatske“ i lišava se prava, koja mu kao „Matičaru“ pripadaju.

§. 10. Zakladnici, radnici i prinosnici dobivaju dok žive, a juristične osobe dok kao takove obstoje, sve knjige, koje društvo svojim troškom izdaje, bezplatice; samo ako bi troškovi izdavanja bili veliki, platiti će „Matičari“ djelomičnu kupninu, koju za svaku knjigu ustanovi zajednički odbor. Trošak odpreme namirivat će oni „Matičari“, koji tim putem dobivaju knjige.

Opazka. Da se olakša pristup u društvo, imade „Matica“ u svih većih mjestih svoje povjerenike, kojim se prijaviti valja, te u opredjeljeno vrijeme prinos uplatiti.

Članovi dobivaju svekoliike „Maticom“ izdane knjige preko gg. povjerenika, kojim treba razmjerno da nadoknađe poštarinu, skopčanu s pošiljkom.

Knjige „Matice“ se absolutno nikomu nešalju, koji nije ili svoj utemeljiteljni ili godišnji prinos uplatio, a povrh toga u pogledu utemeljitelja drži se strogo §. 7. društvenih pravila.

Svake godine, iza kako se sve onogodišnje knjige „Matice“ društvenim povjerenikom dotično članovom dostave, oglašuje se u novinah, da su knjige „Matice“ svim članovom odaslane, i opredieli ujedno vrijeme reklamacije, ako koji član slučajno nebi bio dobio sebi pripadajuće knjige, da je uzmogne ili kod dotičnoga društvenoga povjerenika ili kod društva potražiti. Tko u opredjeljeno vrijeme reklamacije ili u povjerenika ili u društva sebi pripadajuće knjige nepotraži, nema je prava više iza toga vremena tražiti, i „Matica“ nevažuje kasnije reklamacije radi nedobivenih knjiga.

Ako je u blizini kojega „Matičina“ povjerenika ili člana koje poveće mjesto ili okolica, koja nema povjerenika, a bilo bi izgleda, da tamo pristupi „Matici“ više članova, neka se to dojavi društvenomu blagajniku, i ujedno naznači pouzdanu i rodoljubivu osobu, koja bi voljna bila dužnosti povjerenika na sebe uzeti i sdušno vršiti.

Nakladom „MATICE HRVATSKE“

izašle su sljedeće knjige:

1. Vraz Stanko: Djela. Svezak 2 – 5 (prvoga svezka više nema)	for. 4.—
2. *Osvetnici: I. Obrenov	—20
III. Boj turski i crnogorski 1862.	—40
3. *Mesić: Život Nikole Šubića Zrinskoga	1.—
4. Tisućnica slovjenaskih apoštola	1.—
5. *Šenoa: Antologija pjesništva hrvatskoga i srbaskoga	2.—
6. * „ O poetici (posebni otisak uvoda k antologiji)	—20
7. *Verne Jules: Put na mjesec i okolo mjeseca	1.20
8. * „ Put oko zemlje za 80 dana	1.—
9. *Andersen: Izabrane priče	—80

Izdanja godine 1877.

10. *Bernardin de Saint-Pierre: Pavao i Virginija. (Zabavna knjižnica I)	for. —25
11. *Sand George: Nahod Franjo. (Zab. knj. II.—III.)	—50
12. *Kraszewski: Pjesnik i svet. (Zab. knj. IV.—VI.)	—75
13. *Pfleger-Moravski: Iz maloga svijeta. (Zab. knj. VII.—XI.)	1.—
14. *Klaić: Prirodni zemljopis Hrvatske. (Poučna knjižnica I)	3.—

Izdanja godine 1878.

15. *Jurković: Dramatička djela, sv. I. (Zab. knj. XII.—XIII.)	for. —50
16. *Irving: Izabrane crtice, svezak I. (Zab. knj. XIV.)	—25
17. *Tomić: Komedije, svezak I. (Zab. knj. XV.—XVII.)	—75
18. *Kišpatić: Slike iz rudstva. (Pouč. knj. II.)	1.50
19. *Czajkowski: Kirdžali. Podunavska pripoviest. (Zabavna knjižnica XVIII.—XX.)	—75
20. *Andersen: Improvizator. Roman. (Zab. knj. XXI.—XXIV.)	1.—
21. *Šenoa: Diogenes. Historična pripoviest XVIII. vieka (Zab. knj. XXV.—XXVIII.)	1.—
22. *Klaić: Bosna. Prvi dio: Zemljopis. (Poučna knj. III.)	1.80
23. *Kukuljević: Julio Klovio	1.50

Izdanja godine 1879.

24. *Fénelon: Zgode Telemaka. (Zab. knj. XXIX.—XXXIII.)	for. 1.—
25. *Jurković: Dramatička djela, svezak II. (Zabavna knjižnica XXXIV.—XXXV.)	—50

26. *De Amicis: Slike iz vojničkog života. (Zabavna knjižnica XXXVI.—XXXVII.)	"	—50
27. *Smičiklas: Poviest hrvatska, II. dio. (Pouč. knjiž. V.)	"	2.60
28. *Tomić: Zmaj od Bosne. (Zab. knj. XXXVIII.—XXXIX.)	"	—50
29. *Senoa: Prosjak Luka. (Zab. knj. XL.—XLI.)	"	—50
30. Irving: Izabrane crtice, svezak II. (Zab. knj. XLII.)	"	—25
31. *Lopašić: Karlovac. (Poučna knjižnica VI.)	"	1.50

Izdanja godine 1880.

32. *Kišpatić: Slike iz geologije. (Poučna knj. VII.)	for.	1.50
33. *Lorković: Razgovori o nar. gospodarstvu	"	1.—
34. Vraz Stanko: Izabrane pjesme. S uvodom Fr. Markovića Liepo uvezane u platno sa zlatorezom	"	1.80
35. *Jurković: Sabrane pripoviesti, I. svezak (Zabavna knjižnica XLIII.—XLV.)	for.	—75
36. *Sienkiewicz: Hania. Pripoviest. (Zab. knj. XLVI.—XLVII.)	"	—50
37. Puškin: Evgenij Onjegin. Preveo Ivan Trnski (Zabavna knjižnica XLVIII.—L.)	"	—75
38. Cantù: Zdrav razum i pošteno srce. Preveo Ican Despot	"	1.50

Izdanja godine 1881.

39. Šulek: Lučba za svakoga. (Poučna knjižnica VIII.)	for.	2.—
40. Duruy: Poviest grčka. Preveo i popunio Petar Tomić. (Svjetske poviesti knj. II.)	"	2.50
41. Jurković: Sabrane pripoviesti, II. sv. (Zab. knj. LI.—LIII.)	"	—75
42. Miler: Cvieta i Miljenko. Tragedija. (Zab. knj. LIV.—LV.)	"	—50
43. Senoa: Izabrane pjesme. S uvodom Fr. Markovića.	"	1.80

Izdanja godine 1882.

44. Becić: Zavjet. Pripoviest iz krajiškoga života. (Zabavna knjižnica LVI.—LVIII.)	for.	—75
45. Turgenjev: Klara Miličeva. Pripoviest. Preveo s ruskoga i uvodom popratio Jos. Miškatović. (Zab. knj. LIX.—LX.)	"	—50
46. Kraszewski: Kolibar. Pripoviest iz života. Preveo s poljskoga i životopisom piščevim popratio Aleks. Tomić. (Zabavna knjižnica LXI.—LXII.)	"	—50
47. *Smičiklas: Poviest hrvatska. Dio prvi. (Poučna knj. IV.)	"	3.80
48. Tomić: Komedije, svezak II. (Zab. knj. LXIII.—LXV.)	"	—75
49. Novovjeki izumi u znanosti, obrtu i trgovini. Knjiga I.	"	2.50

Izdanja godine 1883.

50. *Maspero: Poviest iztočnih naroda u starom vieku. Preveo Gavro Manojlović. (Svjetske poviesti knj. I.)	for.	2.—
51. Novovjeki izumi u znanosti, obrtu i trgovini. Knjiga II.	"	3.—
52. Lorković: Zena u kući i u društvu	"	—80
53. Senoa: Sabrane pripoviesti. Svezak prvi	"	1.50
54. Marković: Iz mladih dana. Pjesme izvorne i prevedene. (Zab. knj. LXVI.—LXVIII.)	"	—75
55. Sisolski: Gospodja Sabina. Roman. (Zabavna knjižnica LXIX.—LXXII.)	"	1.—

56. **Mažuranić:** Grof Ivan. Igrokaz u pet čina. (Zabavna knjižnica LXXIII.—LXXIV.) " —.50

Izdanja godine 1884.

57. **Tomić P.:** Poviest rimska do careva. Prvi dio. (Svjetske poviesti knjiga III.) for. 2.—
 58. **Kišpatić:** Iz bilinskoga svieta. Knjiga I. (Poučna knj. IX.) " 2.50
 59. **Čarić:** Slike iz pomorskoga života. Knjiga prva . . . " 1.50
 60. **Šenoa:** Sabrane pripoviesti. Svezak treći . . . " 1.50
 61. **Okrugić:** Šokica. Pučki igrokaz. (Zab. knj. LXXV.—LXXVI.) " —.50
 62. **Sergij:** Perom i olovkom. Ortice. (Zabavna knjižnica LXXVII.—LXXIX.) " —.75
 63. **Tomić J. E.:** Kapitanova kći. Pripoviest. (Zabavna knjižnica LXXX—LXXXII.) " —.75

Izdanja godine 1885.

64. **Tomić P.:** Poviest rimska do careva. Dio drugi. (Svjetske poviesti knj. III.) for. 2.—
 65. **Kišpatić:** Iz bilinskoga svieta. Knj. druga (Pouč. knj. X.) " 2.—
 66. **Čarić:** Slike iz pomorskoga života. Knjiga druga . . . " 1.50
 67. **Šenoa:** Sabrane pripoviesti. Svezak četvrti. " 1.50
 68. **Botić:** Pjesme. S uvodom *Mih. Pavlinovića* i *Fr. Markovića* " 2.—
 69. **Kumičić (Sisolski):** Sirotica. Roman iz života istarskoga. (Zabavna knjižnica LXXXIII.—LXXXVI.) " 1.—

Izdanja godine 1886.

70. **Kišpatić:** Kukci. Knjiga prva. (Poučna knj. XI.) . . . for. 2.—
 71. **Kukuljević:** Glasoviti Hrvati prošlih vjekova " 2.—
 72. **Broz:** Ortice iz hrvatske književnosti. Knjiga prva . . . " 1.50
 73. **Veber:** Put u Carigrad " 1.50
 74. **Šenoa:** Sabrane pripoviesti. Svezak peti " 1.20
 75. **Sandor-Gjalski:** Pod starim krovovi. Zapisci. (Zabavna knjižnica LXXXVII.—LXXXIX.) " —.75
 76. **Vojnović (Sergij):** Ksanta. Pripoviest. (Zab. knj. XC.—XCII.) " —.75

U nakladi „Matice Hrvatske“ su kao društvene „nakladnine“ takodje izašle sljedeće knjige:

1. **Prijevodi grčkih i rimskih klasika.** Izdaje „Matica Hrvatska“.
 1. **Homer:** Odyseja. Preveo, uvod napisao i tumač dodao *T. Maretić*. Zagreb. 1882. 8° Ciena za članove „Matice“ for. 1.—
 Knjižarska ciena " 1.50
 2. **Sallustij:** Knjiga o Catilininoj uroti i o Jugurthinom ratu. Preveo i uvodom popratio *Ad. Veber*. Zagreb 1882. 8°
 Ciena za članove „Matice“ . for. —.40
 Knjižarska ciena " —.60
 3. **Homer:** Iliada. Preveo i tumač dodao *T. Maretić*. Zagreb 1883. 8°
 Ciena za članove „Matice“ . for. 1.—
 Knjižarska ciena " 1.50

4. Ciceron M. T.: Izabrani govori. Preveo i uvodom popratio Ad. Veber. Zagreb 1886. 8° Ciena za članove „Matice“ . . for. 1.—
Knjižarska ciena „ 1.50

Ciena za članove „Matice“ i učenike srednjih učiona za sva četir, svezka ovih „Prijevoda“ zajedno (mjesto 3 for. 40 novč.) samo 2 for. 50 novč.

II. Hrvatske skladbe. Izdala „Matica Hrvatska“.

1. Zajc: Sbirka pjesama (XXIV) za jedan glas uz pratnju glasovira. Zagreb 1883. 4° Ciena za članove „Matice“ for. 1.—
Knjižarska ciena „ 1.50

 Ostale nakladom „Matice“ izašle knjige, kao i one, koje su ovdje zvjezdicom (*) označene, već su razprodane, te se nemogu dobiti.

 Da bi novi članovi Slovenci „Matice Hrvatske“ što lakše nabavili i one knjige, koje je „Matica Hrvatska“ do sad izdala, pripravna je „Matica“ do uskrsa buduće godine 1888. svakomu članu Slovincu dati ove knjige od svake godine, koje ima još u zalih (a to su godine 1881., 1884., 1885. i 1886.), za obični prinos od 3 fr. za svaku godinu; a ove ostale „Matičine“ knjige za polovicu obične knjižarske cene.